

Hämeenkyrö

Tilinpäätös 2024

Hallitus 31.3.2025
Valtuusto 26.5.2025

Sisällys

1 Toimintakertomus	2
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	2
1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	3
1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	7
1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	17
1.5 Kunnan henkilöstö.....	18
1.6 Ympäristöasiat ja muut kestävyysasiat.....	20
1.7 Muut ei-taloudelliset asiat.....	23
1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	24
1.9 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	24
1.10 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	25
1.11 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	27
1.12 Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	35
1.13 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	45
2 Talousarvion toteutuminen	46
2.1 Käyttötalouden toteutuminen.....	46
2.2 Hallintopalvelut.....	51
2.3 Sivistyspalvelut.....	53
2.4 Elinympäristöpalvelut	67
2.5 Tuloslaskelman toteutuminen.....	79
2.6 Investointien toteutuminen	80
2.7 Rahoituslaskelman toteutuminen	88
2.8 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen toteutumisesta.....	89
3 Tilinpäätöslaskelmat	91
4 Liitetiedot	99
4.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	99
4.2 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	100
4.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	100
4.4 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	101
4.5 Tasetta koskevat liitetiedot	105
4.6 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	111
4.7 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot.....	113
5 Eriytetyt tilinpäätökset	116
6 Allekirjoitukset ja merkinnät	133

1 Toimintakertomus

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Ensimmäinen vuoteni Hämeenkyrössä alkaa olla paketissa myös talouden osalta. Kädessäni on tilinpäätös, joka sisältää paljon hyvää, vaikka tilikauden tulos jäikin hieman pakkaselle. Lainamäärää saatiin vähennettyä miljoona euroa ja kertynyttä ylijäämää on taseessa vielä 4,2 miljoonaa euroa. Kiinteistöveroselvityksen myötä myös kiinteistöverotuotto kasvoi ja tästä on vielä tulo-odotuksia myös tuleville vuosille, kun selvitys saadaan valmiiksi tänä vuonna.

Yleisesti ottaen kuntatalouden tila heikkeni vuonna 2024. Kuntaliiton mukaan talouden tilan heikkenemistä selittää verotulojen aleneminen muun muassa SOTE-uudistukseen liittyneiden verohäntien poistumisen takia. Myös heikko suhdannekehitys vaikutti kuntien tuloihin. Valtionosuudet pienenevät koko maan mittakaavassa 250 miljoonalla eurolla ja kasvaneet korkokustannukset vaikuttivat laajasti kuntien talouteen, niin myös meille Hämeenkyröön. TE-uudistuksen myötä kuntien talous on entistä riippuvaisempi yleisestä talous-, työllisyys- ja verotulokehityksestä. TE-uudistus osui haastavaan aikaan, mutta nyt on jo nähtävissä hyötyjä siitä, että pääsemme itse hoitamaan työllisyyteen liittyviä asioita tiiviissä yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa.

Vaikka olemme saaneet aikaan paljon positiivista, on myös myönnettävä epäkohdat. Toimintakatteen kasvu oli Hämeenkyrössä liian suurta tuloihin nähden ja talousarvio ylittyi menojen osalta. Tästä täytyy ottaa opiksi.

Vuonna 2024 Hämeenkyrön väestön kasvu jatkui positiivisena ja viime vuonna valmistui enemmän uusia asuntoja kuin vuosiin. Tärkeä elinvoimaa lisäävä tekijä oli uuden kerrostalon rakentuminen Kyröskoskelle. Saavutimme liki kaikki talousarvioon kirjatut tavoitteet ja hyvä tekemisen meininki oli läpileikkaavaa koko organisaatiossa. Ilmastoasiat olivat keskiössä myös vuonna 2024. Saimme valmiiksi uuden ilmasto-ohjelman ja tiivistimme yhteistyötä maaseutuyrittäjien kanssa sekä aloitimme laajaa kiinnostusta herättäneen Maatalousareenan yhdessä Pirkanmaan liiton ja Itämeri-instituutin kanssa.

Tulevaisuuden suurimpana haasteena on talous, joka vaikuttaa lähtökohtaisesti kaikkeen. Olemme tilanteessa, jossa vaaditaan isoja päätöksiä, toimintojen uudelleen tarkastelua ja rohkeutta ajatella asioita uudelleen. SOTE-uudistuksen jälkeinen "pehmeä"-lasku on nyt ohi ja on tartuttava toimeen. Hämeenkyrössä on kuitenkin perusasiat kunnossa, olemme kiinnostava maaseutukunta kasvavan kaupunkiseudun kupeessa ja uskon vahvasti, että pystymme jatkossakin tarjoamaan menestyksen edellytyksiä niin asukkaille kuin yrityksille.

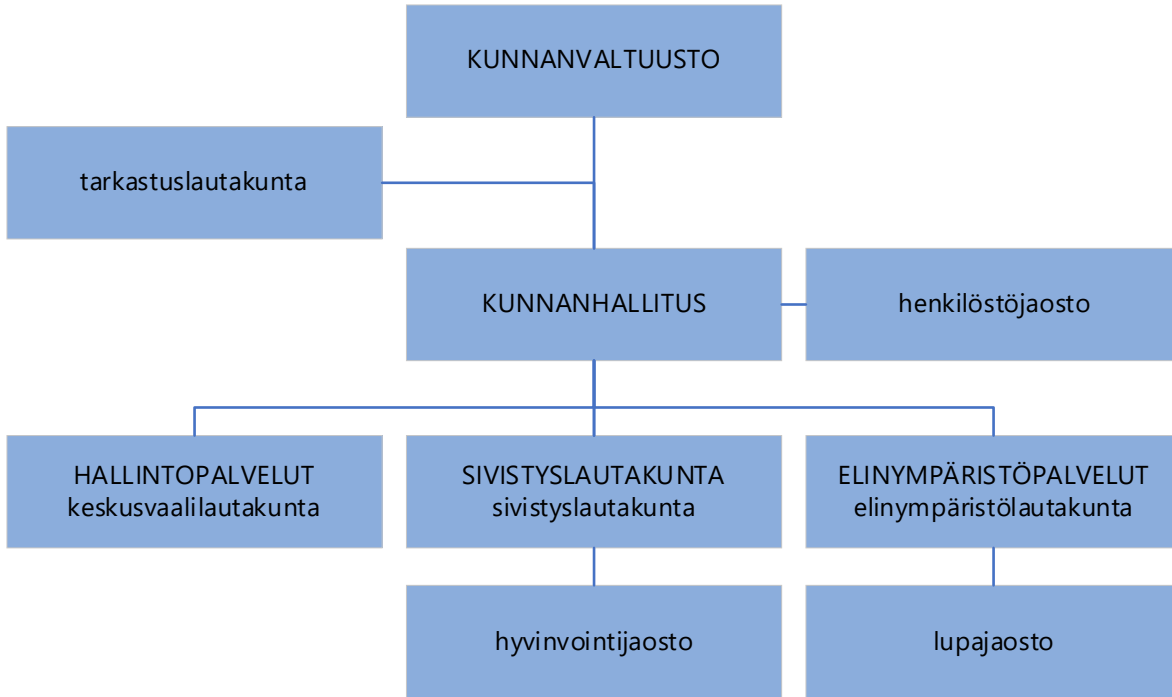
Kiitos hyvästä yhteistyöstä luottamushenkilöille, viranhaltijoille ja muille yhteistyökumppaneille.

Johanna Rannanjärvi
Kunnanjohtaja

1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Luottamushenkilöorganisaatio

Luottamushenkilöorganisaatiorakenteessa ei tapahtunut muutoksia vuoden aikana.

Valtuusto

Kuntalain mukaisesti valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta ja käyttää kunnan puhevaltaa. Valtuustoon kuuluu 35 jäsentä. Valtuusto kokoontui 7 kertaa.

Poliittiset voimasuhteet:

kausi	PS	Kok.	SDP	Kesk.	Vas	Vihr	KD
1.1.-31.12.2024	8	7	7	6	4	2	1

Valtuuston jäsenet kaudella 1.1.-31.12.2024

Puheenjohtaja Lepistö Maarit, SDP I varapuheenjohtaja Uusitalo Heikki, Kok. II varapuheenjohtaja Kantti Janne, PS	
Jäsenet	
Card Mira, Vihr.	Mäkelä Timo, Kok.
Eloranta Pasi, Kesk.	Mäki Rauno, PS
Harhala Eeva, Kesk.	Mäkinen Janne, PS Mäkipää Pekka, Vas, 7.10.2024 alkaen
Hiltunen Päivi, Kesk.	Oinonen Hannamaija, Vas.
Hollo Tommi, Kok.	Parhankangas Kirsi, Kok.
Immonen Anna-Kaisa, KD	Ponkiniemi Vilho, Vas.
Jokela Tiina, Kesk.	Potila Tuomas, Kok.
Järvenpää Esa, SDP	Pylsy Katariina, Kesk.
Järvenpää Suvi, SDP	Sasi Timo, PS
Järvinen Jarmo, SDP	Seppä Kati, PS
Kalliola Jarmo, PS	Tainio Aki, Kok.
Lampinen Jouni, PS	
Lepola Mauri, SDP	Vatajaniemi Juhani, SDP
Leppänen Johanna, Kok.	Vesikko Sami, PS
Linnainmaa Risto, Kesk.	Väre Arja-Riitta, SDP
Löf Mirka, Vas.	Westergård Raija, Vas., ero 7.10.2024
Martikainen Johanna, Vihr.	

Hallitus

Hallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudesta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Hallitukseen kuuluu 9 jäsentä. Hallitus kokoontui 28 kertaa.

kausi	PS	Kok.	SDP	Kesk.	Vas	Vihr	KD
1.1.– 31.12.2024	2	2	2	2	1		

Hallituksen kokoonpano ajalla 1.1.-31.12.2024

Puheenjohtaja Mäki Rauno, PS I varapuheenjohtaja Mäkelä Timo, Kok. II varapuheenjohtaja Järvenpää Esa, SDP	
Jäsenet:	
Hiltunen Päivi, Kesk.	Pylsy Katariina, Kesk.
Mäkinen Janne, PS Löf Mirka, Vas, 7.10.2024 alkaen	Väre Arja-Riitta, SDP
Parhankangas Kirsi, Kok.	Westergård Raija, Vas., 7.10.2024 asti

Lautakunnat

Lautakuntien tehtävänä on huolehtia oman toimialansa toiminnan ja talouden johtamisesta sekä valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttamisesta. Kunnassa on lisäksi lakisääteiset lautakunnat; keskusvaalilautakunta ja tarkastuslautakunta.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA 1.1.-31.12.2024
puheenjohtaja Soininen Virve
varapuheenjohtaja Laakkonen Petri
jäsen Kärkkäinen Ilpo
jäsen Kilpi-Kiukainen Jaana
jäsen Niinenmaa Jussi

SIVISTYSLAUTAKUNTA 1.1.-31.12.2024
puheenjohtaja Vesikko Sami
varapuheenjohtaja Järvinen Jarmo
jäsen Nordfors Hannele
jäsen Mäensivu Joni
jäsen Hollo Tommi
jäsen Mäkinen Eeva
jäsen Harhala Eeva
jäsen Koponen Mervi
jäsen Oinonen Hannamajja

ELINYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA 1.1.-31.12.2024
puheenjohtaja Tainio Aki
varapuheenjohtaja Kalliola Jarmo
jäsen Seppä Kati
jäsen Vainionpää Marja-Liisa
jäsen Järvenpää Suvi
jäsen Mäkelä Sami
jäsen Linnainmaa Risto
jäsen Jokela Tiina
jäsen Mäkipää Pekka

Jaostot

HALLITUKSEN HENKILÖSTÖJAOSTO 1.1.-31.12.2024
puheenjohtaja Mäki Rauno
varapuheenjohtaja Järvenpää Esa
jäsen Parhankangas Kirsi

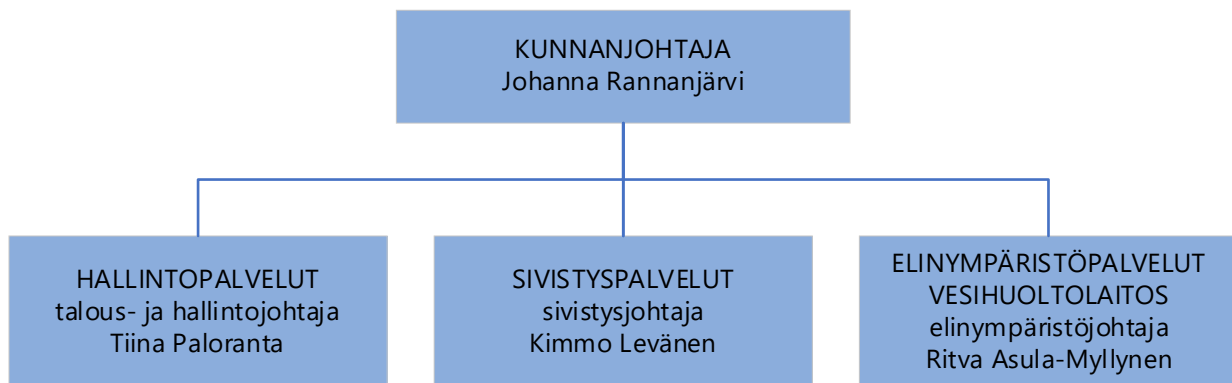
ELINYMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN LUPAJAOSTO 1.1.-31.12.2024
puheenjohtaja Linnainmaa Risto
varapuheenjohtaja Mansikkamäki Pauliina
jäsen Kalliola Jarmo
jäsen Seulanto Marja
jäsen Hyvönen Iivari

HYVINVOINTIJAOSTO 1.1.-31.12.2024
puheenjohtaja Harhala Eeva
varapuheenjohtaja Mirka Löf, 7.10.2024 asti
varapuheenjohtaja Riitta Palomäki, 7.10.2024 alkaen
jäsen Mäensivu Joni
jäsen Tuomisto Ilkka
jäsen Vatajaniemi Juhani

Tilintarkastus 1.1.-31.12.2024

Kunnan tilintarkastajana toimii BDO Auditor Oy, vastuullinen tilintarkastaja JHT, KHT Minna Havia-Niemi
TARKASTUSLAUTAKUNTA
puheenjohtaja Ponkiniemi Vilho
varapuheenjohtaja Lepola Mauri
jäsen Väre Tommi
jäsen Vasarainen Tarja
jäsen Ranta Tuija

Viranhaltijaorganisaatio

Tilivelvollisia ovat kunnan toimielinten jäsenet sekä johtavat viranhaltijat.

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen kehitys

Suomen talous kääntyi taantumasta kasvuun alkuvuoden aikana, mutta vuositasolla bruttokansantuote jää 0,3 % edellisvuotta pienemmäksi. Eniten heikentymistä selittää rakentamisen merkittävä väheneminen ja yksityisen kulutuksen vähentyminen.

Työllisten määrä oli syksyllä vuodenvaihdetta pienempi. Työttömien määrän trendi on vahvasti nouseva. Työllisten määrän vähentymiseen vaikuttavat työllisyyden vähentyminen teollisuudessa, rakentamisessa ja elinkeinoelämän palveluissa. Työttömyysasteen trendi oli 8,9 %. Se on 1,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin edellisenä vuonna.

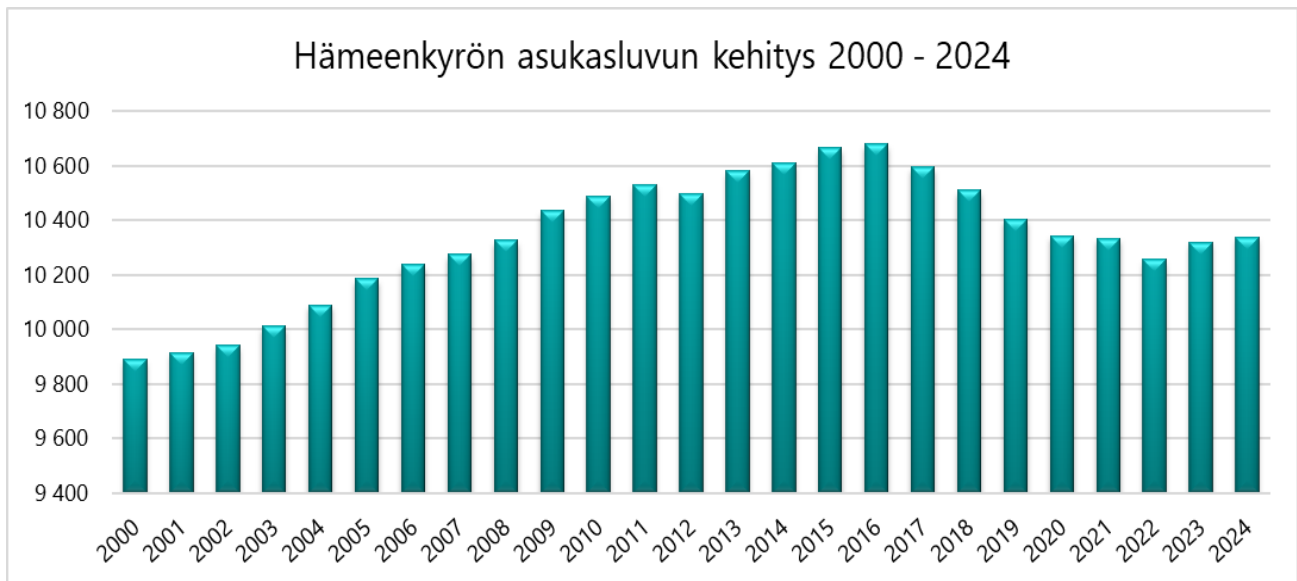
Veroaste suhteessa bruttokansantuotteeseen ja kokonaisverotuottoon oli 42,1. Vuotta aiemmin se oli 42,6. Ansiotasoindeksi nousi 2,7 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Inflaation hiipuessa kääntyivät kotitalouksien reaalitulot kasvuun. Kotitaloudet vähensivät kulutustaan ja lisäsivät säästämistä. Heikko työllisyystilanne painoi kuluttajien luottamusta. Kokonaisinflaatio oli 2,4%.

Oman alueen kehitys

Hämeenkyrössä oli 10 339 asukasta vuoden 2024 lopussa Tilastokeskuksen antaman ennakkotiedon mukaan. Vuotta aiemmin hämeenkyröläisiä oli 10 319. Väkiluku kasvoi 20 (59) hengellä. Muutosprosentti oli 0,19 (0,58). Väkiluvussa ollaan tällä hetkellä vuoden 2008 tasossa.

Vuonna 2024 Hämeenkyröön syntyi 69 (74) lasta ja 118 (125) hämeenkyröläistä kuoli. Vuonna 2024 kuntaan muutti muista kunnista 513 (524) henkilöä, kunnasta pois 470 (444), muista maista 36 (36) ja muihin maihin 11 (8) henkilöä.

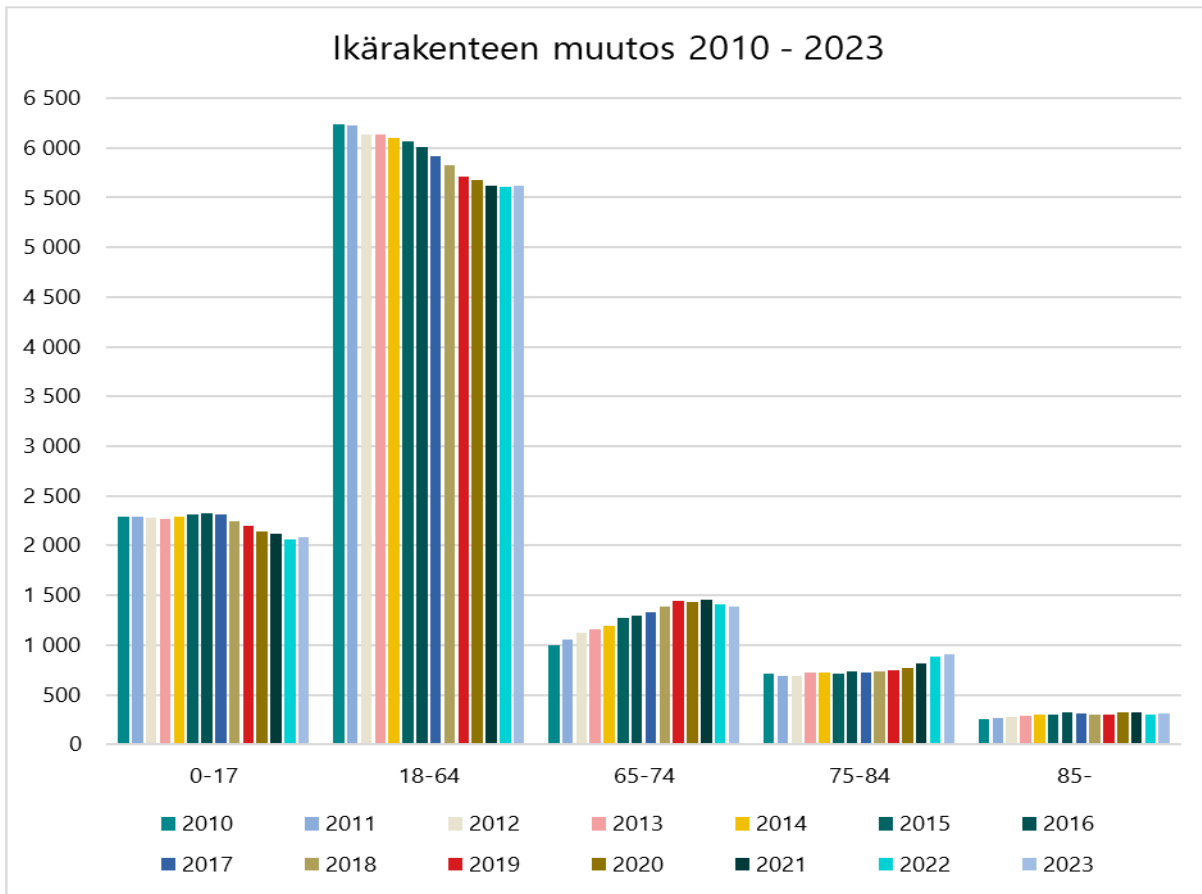

Ikärakenne

Vuoden 2024 tiedot eivät olleet vielä saatavilla

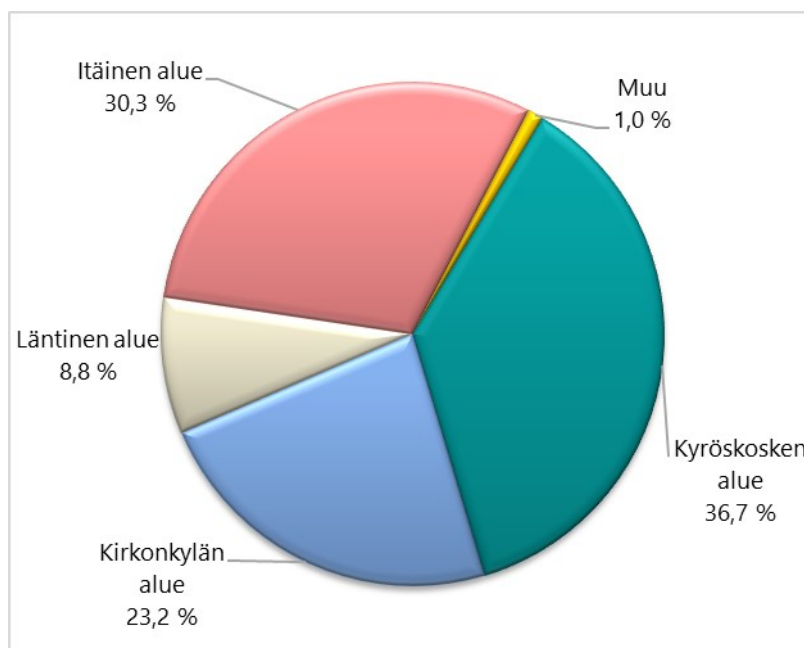
Ikä	2019	2020	2021	2022	2023
0 – 6	775 (7,4)	743 (7,2)	694 (6,7)	670 (6,5)	670 (6,5)
7 – 15	1 148 (11,0)	1 124 (10,9)	1 164 (11,3)	1 147 (11,2)	1 174 (11,4)
16 – 25	880 (8,5)	862 (8,3)	845 (8,2)	825 (8,0)	849 (8,2)
26 – 45	2 284 (22,0)	2 294 (22,2)	2 279 (22,0)	2 282 (22,2)	2 275 (22,0)
46 – 64	2 825 (27,2)	2 794 (27,0)	2 759 (26,7)	2 741 (26,7)	2 736 (26,5)
65 – 79	1 859 (17,9)	1 888 (18,3)	1 929 (18,7)	1 960 (19,2)	1 980 (19,2)
80 -	633 (6,1)	639 (6,2)	667 (6,5)	632 (6,2)	635 (6,2)

Ikä	2019	2020	2021	2022	2023
0 – 17	2 202 (21,2)	2 137 (20,7)	2 117 (20,5)	2 061 (20,1)	2 087 (20,2)
18 – 64	5 710 (54,9)	5 680 (54,9)	5 624 (54,4)	5 604 (54,6)	5 617 (54,4)
65 – 74	1 443 (13,9)	1 431 (13,8)	1 454 (14,1)	1 412 (13,8)	1 393 (13,5)
75 – 84	743 (7,1)	773 (7,5)	821 (7,9)	881 (8,6)	909 (8,8)
85 -	306 (2,9)	323 (3,1)	321 (3,1)	299 (2,9)	313 (3,0)

Kuntalaisista nuorimpien ikäluokkien osuus vähenee ja vanhempien ikäluokkien osuus nousee.

Väestö osa-alueittain 2023

Jaettaessa kunta neljään osa-alueeseen, suurin väkimäärältään on Kyröskoski.

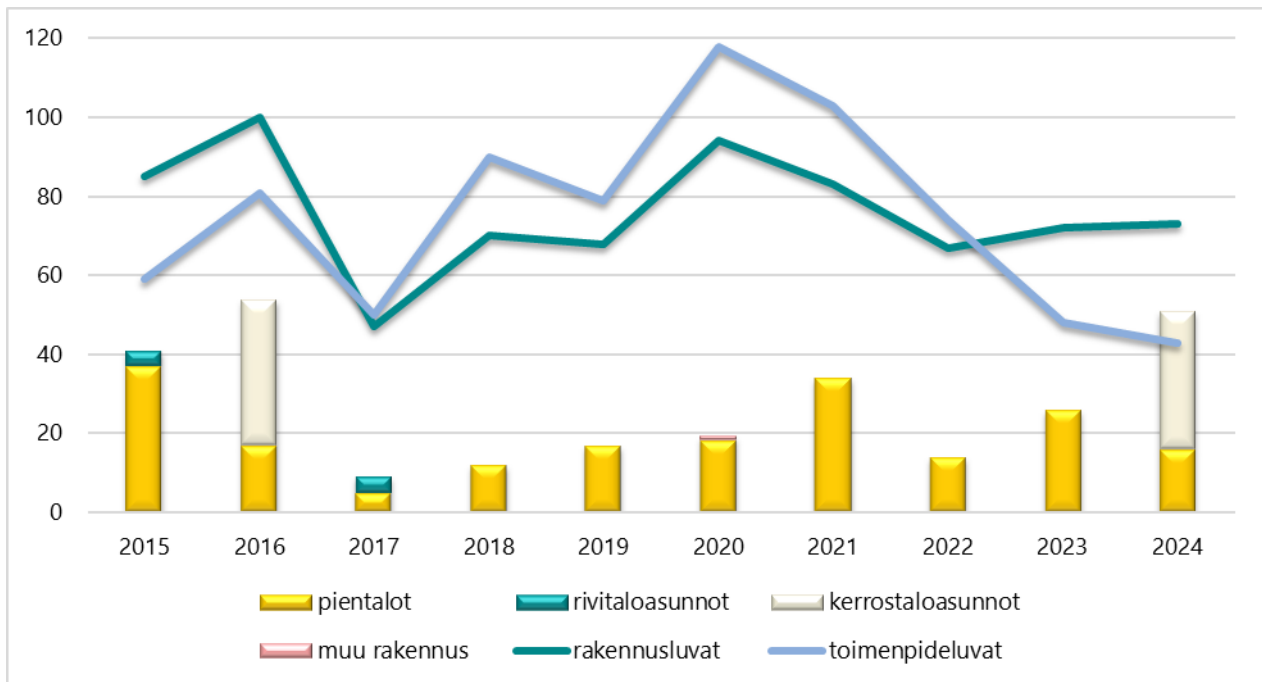
Myönnetyt rakennusluvut

Rakennusluvut ja toimenpideluvat

Vuosi	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
rakennusluvut	47	70	68	94	83	67	72	73
toimenpideluvat	50	90	79	118	103	74	48	43
yhteensä	97	160	147	212	186	141	120	116

Valmistuneet asunnot

Vuosi	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
pientalot	5	12	17	18	34	14	26	16
rivitaloasunnot	4	0	0	0	0	0	0	0
kerrostaloasunnot	0	0	0	0	0	0	0	35
muu rakennus	0	0	0	1	0	0	0	0
yhteensä	9	12	17	19	34	14	26	51

Myynnit, vuosi 2024

Kunta myi Sasista yhden omakotitontin.

Lisämaan määräaloja myytiin 3 kpl. Lisäksi myytiin 1 määräala rakennuksineen.

Ostot, vuosi 2024

Kunta osti kaksi määräalaa, joista toinen oli katualuetta.

Lahjat, vuosi 2024

Kunta sai lahjana yhden omakotitalotontin.

Vaihdot, vuosi 2024

Kunta teki alueidenvaihtokirjan, jolla hankittiin kunnalle yksi kaavan mukainen omakotitalotontti.

Tonttivaranto, 31.12.2024

Omakotitontit

- Heti myyntivalmiita omakotitontteja: 47 kpl, joista varattuja tontteja 4 kpl
- Kolki kiinteistö

Myytävät Hanhijärven yritystontit 24 kpl ja

23 kpl yritystonttia, näistä 5 AL-tonttia (asuin- ja liikerakennusten korttelialue)

Muita tontteja

- 9 rivitalotonttia
- 5 kerrostalotonttia
- 3 yhteisomistuksessa olevaa kerrostalotonttia
- lisäksi maa-alueita, joissa on rakennusmaata erilaisille kerrostaloille

Työttömyys

Työttömyysaste vuoden 2024 lopussa oli 12,5 % (2023 11%). Koko Pirkanmaan työttömyysaste oli 12,1%. Työttömyys kasvoi vuoden takaiseen Pirkanmaalla 10,9 % 3 090 henkilöllä. Työttömien määrä Hämeenkyrössä kasvoi vuositasona 80:lla vuodesta 2023 vuoteen 2024. Työttömänä oli Hämeenkyrössä 2024 joulukuussa 590. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli 76 (62). Yli 50-vuotiaita työttömiä oli joulukuussa 252 (204), pitkäaikaistyöttömiä 196 (132). Avoimia työpaikkoja vuoden lopussa oli 9 (27).

Hämeenkyrön kunnan talouden kehitys**Talousarvio ja kaksi muutostalousarviota**

Valtuuston syyskuussa 2022 hyväksymä sopeuttamisohjelma oli vuosille 2022 – 2024. Vuosi 2024 oli sopeuttamisohjelman viimeinen vuosi.

Muutostalousarvioita tehtiin kaksi.

Ensimmäisessä muutostalousarviossa

- korjattiin verotuloja puolella miljoonalla eurolla suuremmiksi
- lisättiin elinympäristöpalveluille käyttötalouteen määräraha jäähallin piha-alueen korjaamiseen.

Toisessa muutostalousarviossa

- annettiin elinympäristöpalveluille lisämäärärahaa yhdyskuntapalveluihin 280 000
- vähennettiin elinympäristöpalvelujen tuloja 300 000 pysyvien vastaavien luovutusvoitoista
- korotettiin verotuloarviota 20 000 eurolla
- korjattiin rahoitustuottoja ja -kuluja
- korjattiin poistoarvio 600 000 euroa suuremmaksi

Verotulot

1 000 e	2020	2021	2022	2023	2024
Kunnallisvero	35 286	36 099	38 336	19 412	20 389
Yhteisövero	1 778	2 534	3 194	2 323	1 506
Kiinteistövero	1 947	2 170	2 309	2 386	2 625
Yhteensä	39 012	40 803	43 840	24 121	24 521

Verotilitys yhteensä kasvoi 400 000 euroa, 1,7 % (edellisenä vuonna -19,7 milj. euroa, -45,0 %).

Kunnallisveron tuotto kasvoi 977 400 euroa, 5,0 % (-18,9 milj. euroa, -49,4 %).

Yhteisöveron tuotto laski 816 700 euroa, -35,2 % (-871 400 euroa, -27,3 %).

Kiinteistöveron tuotto kasvoi 239 100 euroa, 10,0 % (76 800 euroa, 3,3 %).

Vain kiinteistöveroja ja yhteisöveroja voi vertailla vuoteen 2022 ja sitä aiempiin. Hyvinvointialueiden aloitus 2023 muutti kunnallisveron määräytymistapaa.

Vuoden aikana verotuloarvio vaihteli ja vuoden lopun uusimmat arviot otettiin mukaan muutostaloustarvioihin. Kiinteistöveroissa kasvua aiheutti kiinteistöveroselvityksen perusteella tehdyt muutokset verohallinnon verotettavien kohteiden rekisteriin.

Veroprosentit	2024
Tuloveroprosentti	9,4
Kiinteistöveroprosentit	
- yleinen kiinteistövero	0,95
- maapohjan kiinteistövero	1,30
- vakituinen asunto	0,48
- muu asunto	1,15
- voimala	3,10
- rakentamaton tontti	4,50
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistövero	0,00

Valtionosuudet

1 000 e	2020	2021	2022	2023	2024
Peruspalveluiden valtionosuus (sisältää verotulotasauksen ja kompensaaion)	28 128	25 916	27 488	13 055	11 632
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-6 205	-6 102	-6 533	-4 481	-4 010
Verotulomenetyksen kompensatio	4 860	4 888	5 875	1 765	1 714
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 252	-1 483	-820	-1 372	-1 364
Harkinnanvarainen valtionosuus		700			
Yhteensä	25 531	23 918	26 010	8 967	7 971

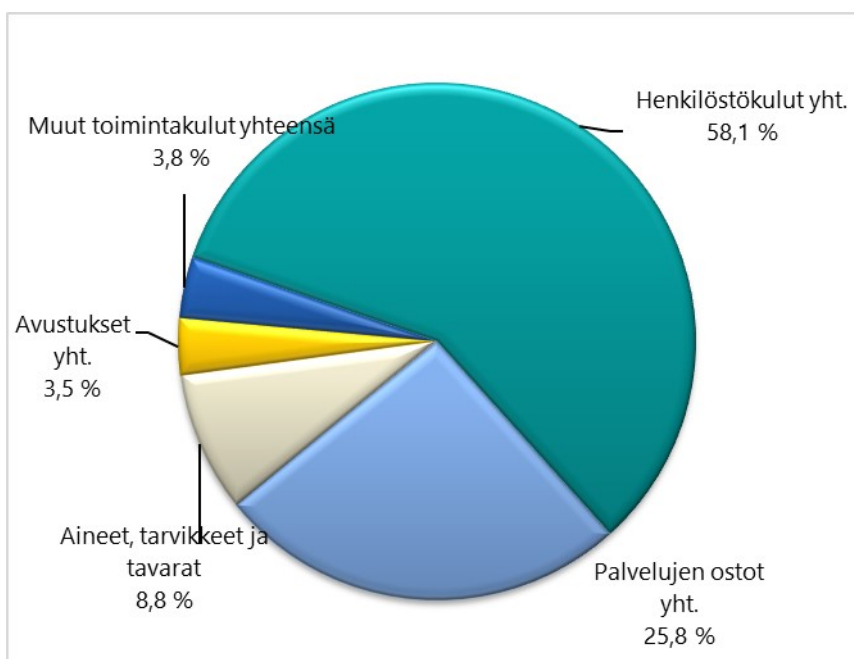
Valtionosuudet yhteensä laskivat edellisvuodesta 995 200 milj. euroa, -11,1 %.

Toimintatuotot ja -kulut

Ulkoiset toimintatuotot ja -kulut	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Muutos 2023-2024 euroa	Muutos 2023-2024 %
Myyntituotot	2 633	2 613	2 729	96	3,6 %
Maksutuotot	605	609	675	70	11,6 %
Tuet ja avustukset	767	800	744	-23	-3,0 %
Muut toimintatuotot	4 612	4 284	4 408	-204	-4,4 %
Valmistus omaan käyttöön	35	0	35	0	1,4 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	8 651	8 306	8 591	-60	-0,7 %
Palkat ja palkkiot	16 077	16 012	16 840	763	4,7 %
Eläkekulut	3 262	3 340	3 393	131	4,0 %
Muut henkilösivukulut	454	427	435	-19	-4,1 %
Henkilöstösivukulut yhteensä	3 716	3 767	3 828	112	3,0 %
Henkilöstökorvaukset	196	-11	177	19	9,8 %
Henkilöstökulut yhteensä	19 597	19 790	20 492	895	4,6 %
Palvelujen ostot	8 853	8 826	9 462	609	6,9 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	3 324	2 939	2 736	-588	-17,7 %
Avustukset	1 078	1 219	1 247	169	15,7 %
Muut toimintakulut	1 447	1 874	1 354	-93	-6,4 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	34 299	34 647	35 290	991	2,9 %
TOIMINTAKATE	25 648	26 341	26 700	1 051	4,1 %

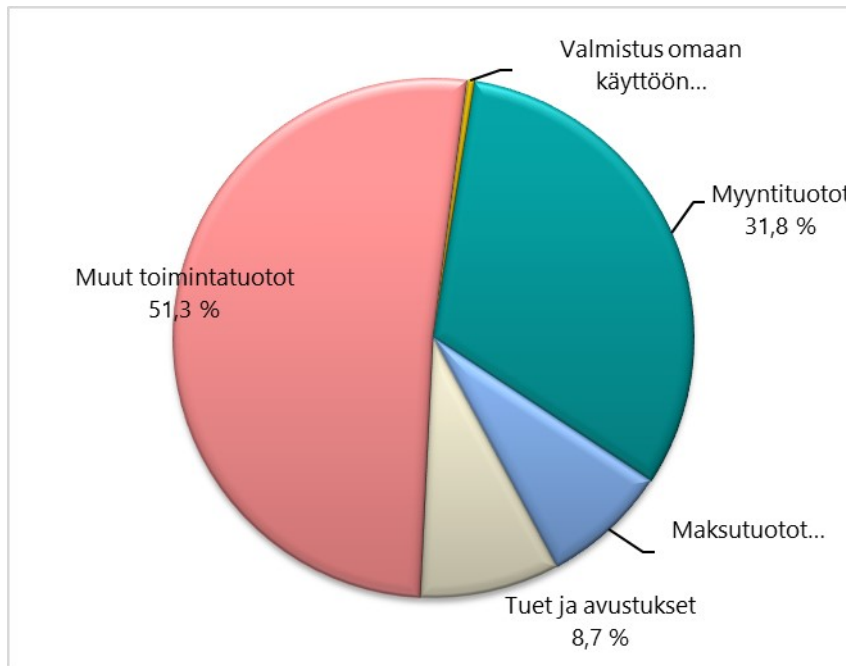
Tuotot pienenivät hieman edellisvuodesta. Menoissa suurin kasvu oli henkilöstökuluissa

Toimintakulut lajeittain

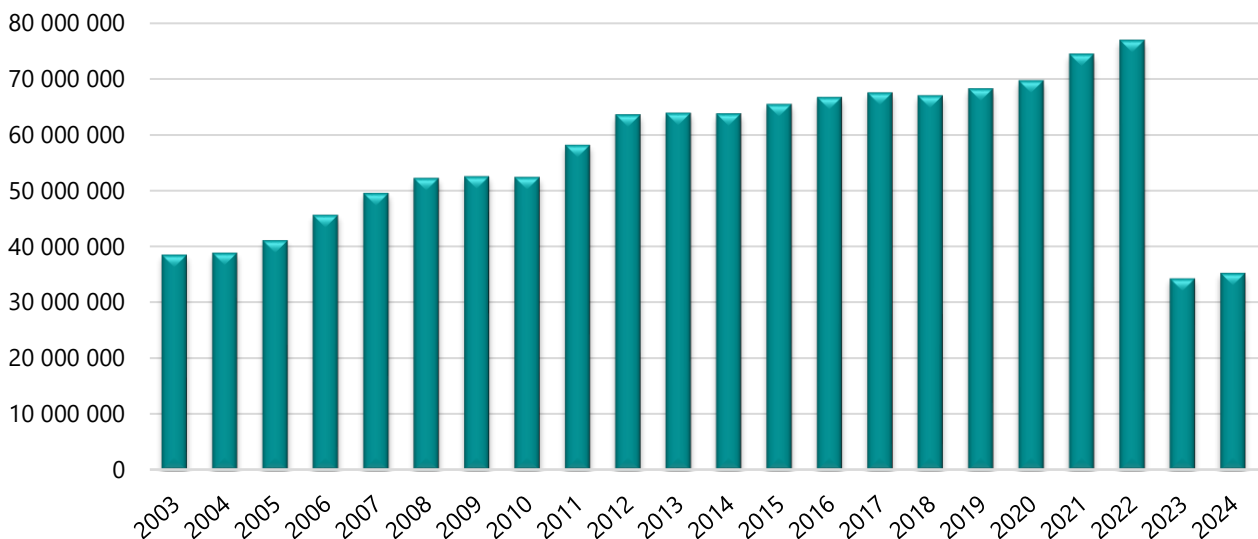
Suurin osa euroista kuluu henkilöstökuluihin, toiseksi eniten palvelujen ostoon.

Toimintatuotot lajeittain

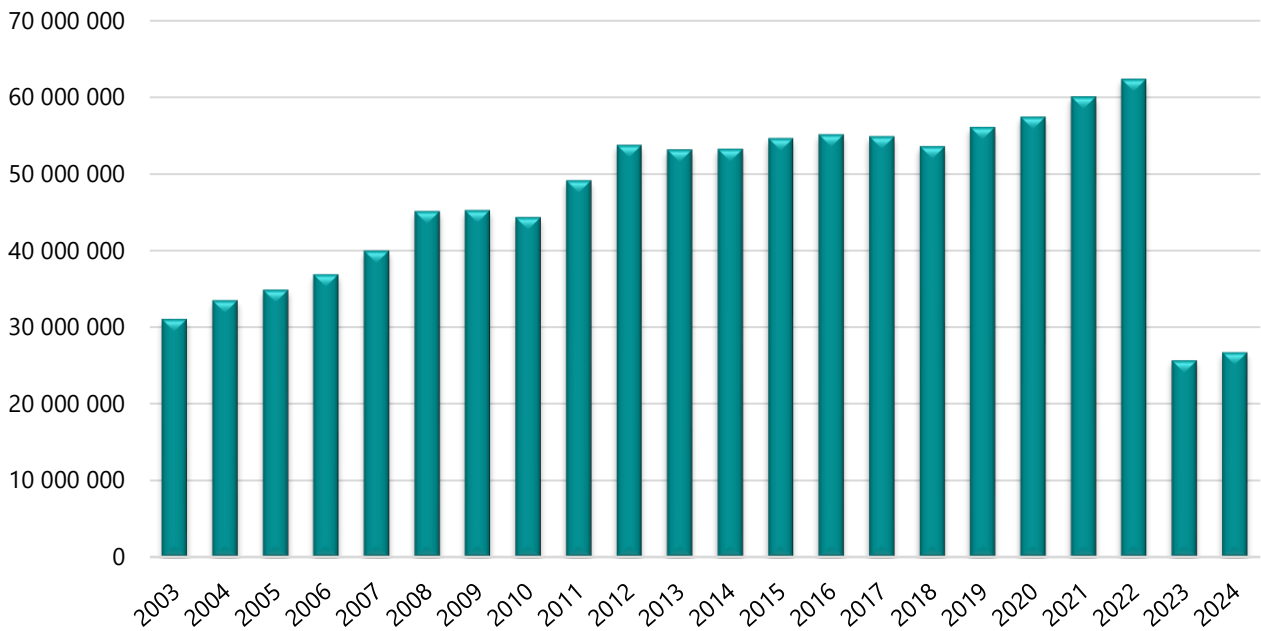
Suurin osa käyttötalouden tuloista tulee muista toimintatuotoista 51,3 % (53,3 %). Muita tuottoja ovat mm. rakennusten ja tilojen vuokratulot, asuntojen vuokratulot sekä pysyvien vastaavien luovutustulot. Toiseksi suurin tuloerä on myyntituotot 31,8 % (30,4 %), niitä ovat mm. vesi- ja jätevesimaksut sekä yhteistoimintakorvaukset ja kotikuntakorvaukset.

Toimintakulujen kehitys

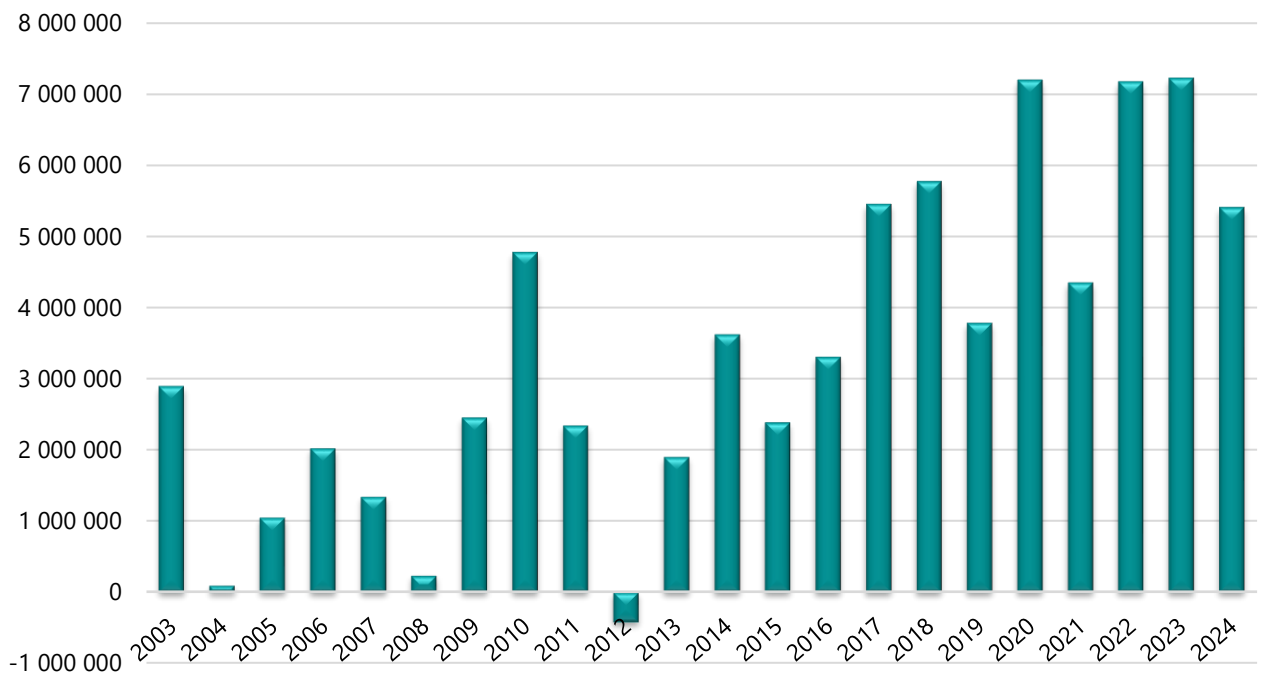
Toimintakulujen vertailussa alkoi uusi kausi vuodesta 2023.

Toimintakatteen kehitys

Toimintakatteen vertailussa alkoi uusi kausi vuodesta 2023.

Vuosikatteen kehitys

Vuosikatteeseen vaikuttaa toimintakatteen lisäksi verorahoitus. Vuosikatteen vaihtelut ovat olleet suuria.

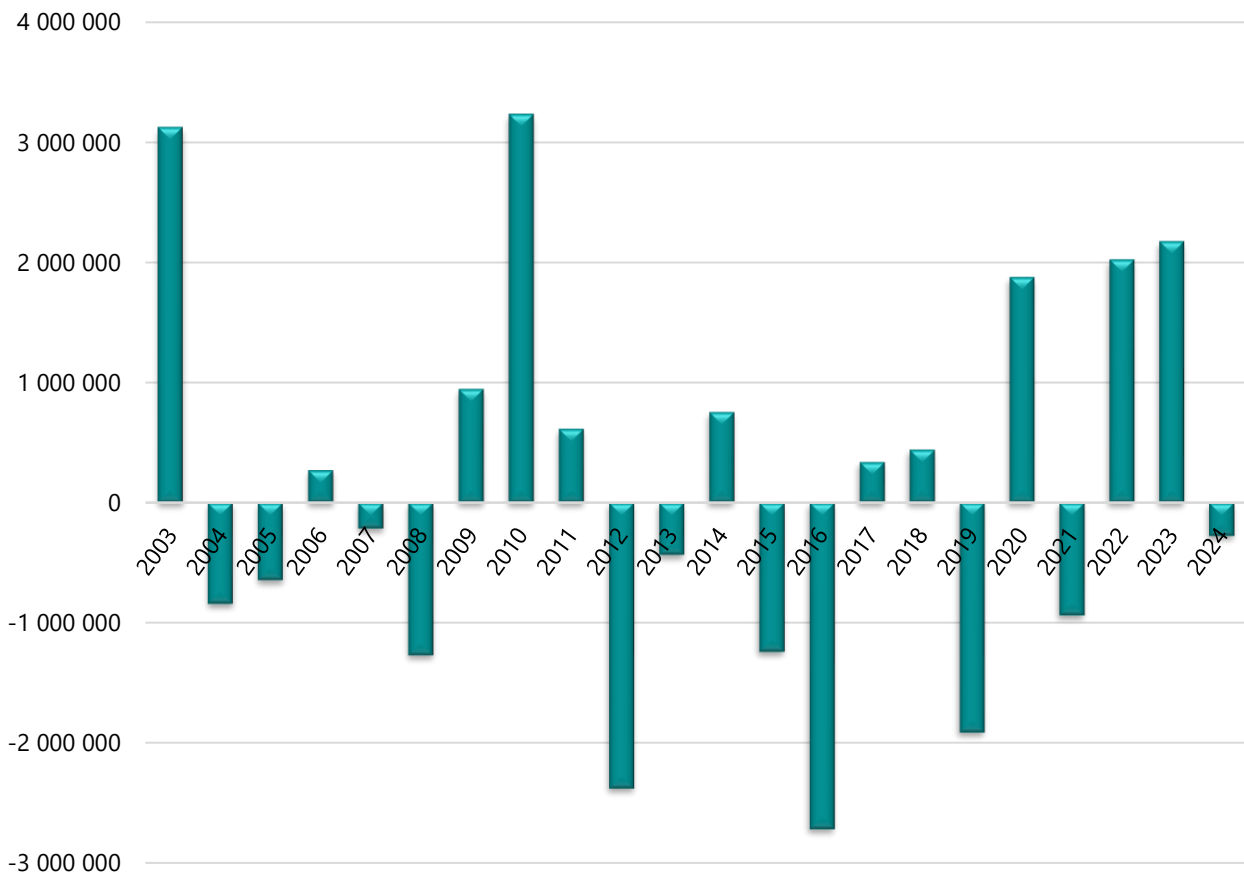
Poistot

Poistosuunnitelma on valtuuston hyväksymä. Suunnitelmanmukaisten poistojen määrä on 5,6 milj. euroa ja kertaluonteisia poistoja 58 000 euroa. Tilikaudella kirjattiin lisäksi arvonalentumisia 3 000 euroa. Poistojen määrä kasvoi edellisestä vuodesta. Moni vielä viime vuonna keskeneräisenä ollut hanke valmistui ja niiden poistot alkoivat.

Poistot ja arvonalennukset	2019	2020	2021	2022	2023	2024
milj. euroa	5,7	5,3	5,3	5,1	5,0	5,7

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos	2019	2020	2021	2022	2023	2024
milj. euroa	-1,9	1,9	-0,9	2,0	2,2	-0,3

Tilikauden tulos on edellisvuotta heikompi ja myös alkuperäistä ja muutostalousarvioita heikompi.

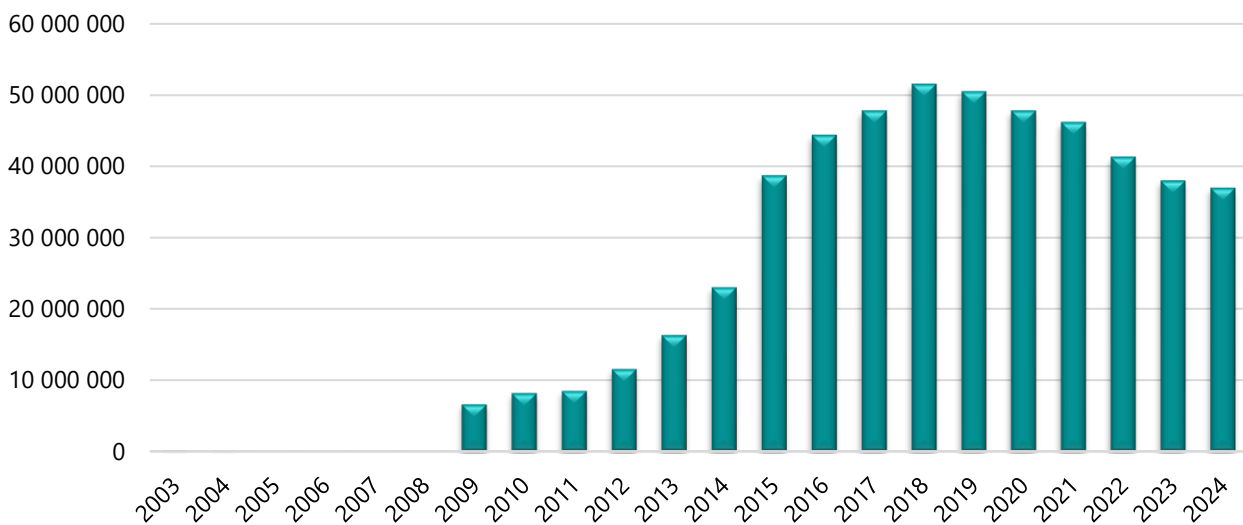
Rahoitus

Lainamäärä	2019	2020	2021	2022	2023	2024
milj. euroa	50,4	47,7	46	41,2	37,9	36,9

Lainamäärän nettovähennys oli miljoona euroa. Lainamäärä on 36,9 milj. euroa. Koko lainakanta on pitkäaikaista lainaa.

Vuoden aikana lainoja maksettiin pois lainojen lyhennyssuunnitelmien mukaisesti. Lisäksi aravalainoihin maksettiin ylimääräisiä suorituksia. Lainoista on suojattuna yli puolet lainasalkusta, mikä on valtuuston päättämä taso.

lainamäärä

Vuokravastuut

Kunnan vuokravastuut (sisältäen tilat, koneet ja laitteet, maa-alueet) on 6,8 milj. euroa.

1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Veroperusteet pysyivät ennallaan. Verotulot yhteensä kasvoivat 400 000 euroa, 1,7 % edellisestä vuodesta. Käynnissä olevassa kiinteistöveroselvityksessä käydään läpi kaikki kunnan alueella olevat rakennukset ja selvitetään, maksetaanko niistä oikea kiinteistövero. Tarvittaessa korjataan rekisterissä olevat tiedot oikeiksi.

Valtionosuudet laskivat 11 %. Euroina lasku oli noin miljoona euroa edellisestä vuodesta. Tilikauden tulos oli alkuperäistä talousarviota ja molempia muutostalousarvioita heikompi. Vuoden aikana valmisteltiin TE24 muutosta, joka toi kunnalle uusia tehtäviä vuoden 2025 alusta.

Kunta osti konserniin kuuluvan vuokrataloyhtön Ki Oy Hämeenkyrön Jokimetsä koko osakekannan itselleen. Kunta teki SVOP-sijoituksen Hämeenkyrön Jäähalliyhtiöön.

1.5 Kunnan henkilöstö

Vakituinen henkilökunta

Kunnan palveluksessa oli palvelussuhteessa 31.12.2024 yhteensä 395 työntekijää, joista vakituisia viiran- ja toimenhaltijoita sekä tuntipalkkaisia työntekijöitä oli 317. Henkilöstökertomus julkaistaan erillisenä.

Kunnan koko henkilökunnalla oli sairauspoissaoloja yhteensä 6 267 kalenteripäivää (v. 2023 6 039 ilman perusturvapalveluja). Näistä päivistä työpäiviä oli 5 672. Kun kalenteripäivinä lasketut sairauslomapäivät jaetaan palveluksessa olevien määrällä, saadaan työntekijää kohti 15,9 sairauslomapäivää vuoden aikana. Vuonna 2023 sairauslomapäivien lukumäärä työntekijää kohden oli 15,3.

Voimassa olevat palvelussuhteet (vakituinen henkilökunta)

Palvelualue	31.12.24	31.12.23	31.12.22	31.12.21	31.12.20
Hallintopalvelut	14	11	16	15	16
Perusturvapalvelut			256	255	267
- terveyspalvelut					124
- sosiaalipalvelut					143
Sivistyspalvelut	232	230	239	239	244
- opettajat *	138	137	136	137	105
- muut	94	93	103	102	139
Elinympäristöpalvelut **	71	71	84	69	75
- kk-palkkaiset	59	56	66	51	56
- tuntipalkkaiset	12	15	18	18	19
YHTEENSÄ	317	312	595	578	602

*sisältää varhaiskasvatuksen opettajat

**sis. vesihuoltolaitoksen

Palkkamenojen kehitys

Palvelussuhteet ja palkkamenot	palvelussuhteet	palkkamenot 1 000 euroa	palvelussuhteet	palkkamenot 1 000 euroa	palvelussuhteet	palkkamenot 1 000 euroa	palvelussuhteet	palkkamenot 1 000 euroa
	2021	2021	2022	2022	2023	2023	2024	2024
Hallintopalvelut		1 045		995		915		965
- vakituiset	15		13		11		14	
- määräaikaiset	0		1		0		1	
- sijaiset	0		1		0		0	
- muut	4		5		0		0	
Perusturvapalvelut		13 081		12 635		-		-
- vakituiset	255		256		-		-	
- määräaikaiset	10		7		-		-	
- sijaiset	58		47		-		-	
- muut	16		9		-		-	
Sivistyspalvelut		11 563		11 532		12 152		12 602
- vakituiset	239		226		230		232	
- määräaikaiset	37		31		40		38	
- sijaiset	23		38		31		22	
- muut	0		1		2		1	
Elinympäristöpalvelut *		2 687		3 486		3 009		3 273
- vakituiset	69		83		71		71	
- määräaikaiset	4		3		3		4	
- sijaiset	3		9		1		5	
- muut	2		11		6		7	
YHTEENSÄ	735	28 376	740	28 648	395	16 077	395	16 840

*sis. vesihuoltolaitoksen

Kunta-alan teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimus sisälsi 1.2.2024 voimaan tulleen kehittämissohjelmaerän.

Kunta-alan opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus sisälsi 1.5.2024 voimaan tuleen yleiskorotuksen.

Kaikki kunta-alan virka- ja työehtosopimukset sisälsivät 1.6.2024 voimaan tulleet yleiskorotuksen, paikallisen järjestelyerän ja paikallisen kehittämissohjelmaerän. Lisäksi kunta-alan opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus sisälsi 1.6.2024 voimaan tuleen keskitetyn kehittämissohjelmaerän.

1.6 Ympäristöasiat ja muut kestävyysasiat

Strategiassa määritelty arvo vastuullisuus sisältää vastuullisuuden omasta toiminnasta, omaisuudesta ja ympäristöstä. Avaintavoitteena on kestävyys- ja talousvastuun tiedostava kunta. Strategian mukaisesti osallistumme Agenda 2030 tavoitteiden toteuttamiseen. Agenda 2030 sisältää kestävyiden osa-alueet.

Ympäristöllinen kestävyys

Avaintavoitteena on ilmasto-ohjelman toteuttaminen ja sen myötä Hämeenkyrön aseman vahvistaminen. Strategian mukaisesti osallistumme Agenda 2030 tavoitteiden toteuttamiseen.

Ympäristö aiheuttaa taloudellisia ja toiminnallisia riskejä, joita kaikkia ei ole mahdollista hallita. Uhkana ovat äkilliset voimakkaat sääilmiöt, joista aiheutuu seurausvaikutuksina esimerkiksi vesivahinkoja ja pitkiä sähkökatkoja.

Hämeenkyrön alueella on runsaasti järviä ja vapaa-ajan asutusta. Järvien ekologinen tila on hyvä tai tyydyttävä. Hämeenkyrössä pistekuormitusta aiheuttavat jätevedenpuhdistamo sekä vanhat kaatopaikat. Järvien veden laaduntarkkailua seurataan yhteistarkkailuohjelmien mukaisesti.

Jätevedenpuhdistamo on uusittu vuonna 2015. Viemäriverkkoa on laajennettu taajama-alueen ulkopuolelle 60 km. Jätevedenpuhdistamo on moderni ja ajanmukainen eikä siihen ole tarvetta investoida lähivuosina.

Kunta ylläpitää kierrätyskeskusta. Kierrätyskeskus Helmessä kävi 12 819 asiakasta. Asiakasmäärä kasvoi edellisestä vuodesta 20 %.

Vihreä lippu on kestävä kehityksen sertifioitu ohjelma ja kansainvälinen kasvatusalan ympäristömerkki (Eco-Schools-ohjelma). Sen myöntää Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomi ry. Varhaiskasvatuksessa kaikki kunnan päiväkodit ovat mukana Vihreän lipun ohjelmassa. Mahnalan Ympäristökoulu on ollut Vihreä lippu -koulu vuodesta 2003 kestävällä tasolla, Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry:n sertifioitu toimipiste ja Pirkanmaan ympäristökasvatus ry:n kehittämiskeskus. Yhteiskoulussa toimii oppilaista koostuva Ympäristöraati (Vihreän lipun jatko), joka pyrkii edistämään kestävä kehityksen mukaista toimintaa koulussa ja lähiympäristössä.

Hämeenkyrö on mukana We make transition -hankkeessa Pirkanmaan liiton ja Suomen Itämeri-instituutin kanssa. Hanke järjesti Hämeenkyrön Maatalousareenan, mikä oli kolmen työpajan sarja. Työpajoissa rakennettiin yhteistä maatalouden visiota ja paikallisia ratkaisuja vision saavuttamiseksi.

Loppuvuonna 16.12.2024 hyväksyttiin valtuustossa uudistettu ilmasto-ohjelma vuoteen 2030. Ohjelmassa on mukana ilmastomuutokseen sopeutuminen, hiilinielut, luonnon monimuotoisuus, hankintojen kestävyys ja vähähiilisen kiertotalouden vahvistaminen,

Kunta on mukana Hinku-foorumissa eli hiilineutraalit kunnat -hankkeessa. Kunta on sitoutunut Hinku-tavoitteisiin ts. vähentämään kasvihuonepäästöjä vuodesta 2007 vuoteen 2030 mennessä 80 %:lla. Päästövähennystavoite on kunnianhimoinen ja sen toteuttaminen edellyttää suunnitelmallisuutta. Kunnan johtoryhmä toimii Hinku-ryhmänä. Lisäksi ollaan mukana Pirkanmaan Ilmastoverkostossa

Hinku-laskelman mukaiset päästöt

- kokonaispäästöt Hämeenkyrössä ovat laskeneet 28 % vuodesta 2005 vuoteen 2022, päästöt per asukas laskivat 28 %
- vuodesta 2020 vuoteen 2022 kokonaispäästöt ja päästöt per asukas kumpikin laskivat 5 %

Hinku-laskelma: Kuntien tavoitteiden seurantaan tarkoitettu oletuslaskentamalli. Ei sisällä päästökauppaan kuuluvien teollisuuslaitosten polttoaineiden käyttöä, teollisuuden sähkönkulutusta, teollisuuden jätteiden käsittelyn päästöjä eikä kuorma-, paketti- ja linja-autojen läpiajoliikennettä. Alueella tuotetusta tuulisähköstä lasketaan kunnalle päästökompensaatio vuosittaisen sähkön päästökertoimen mukaisesti.

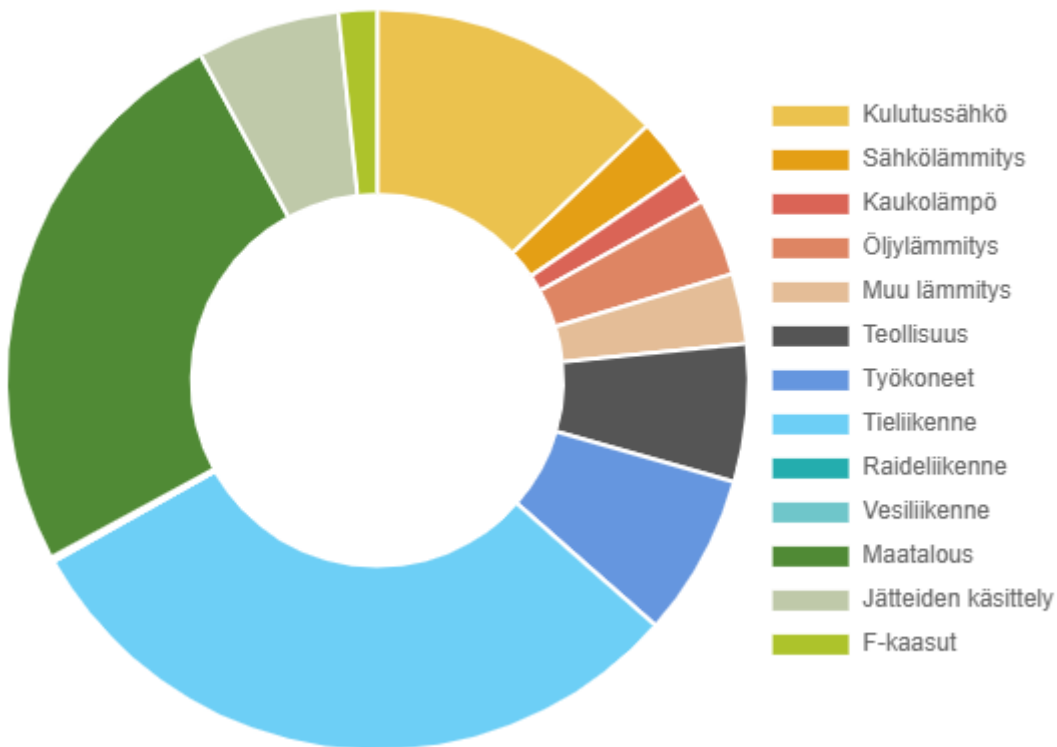
Kaikki päästöt -laskelman mukaiset päästöt

1. kokonaispäästöt Hämeenkyrössä ovat laskeneet 52 % vuodesta 2005 vuoteen 2022, päästöt per asukas laskivat 43 %
2. vuodesta 2021 vuoteen 2022 kokonaispäästöt laskivat 16 % ja päästöt per asukas laski 15 %

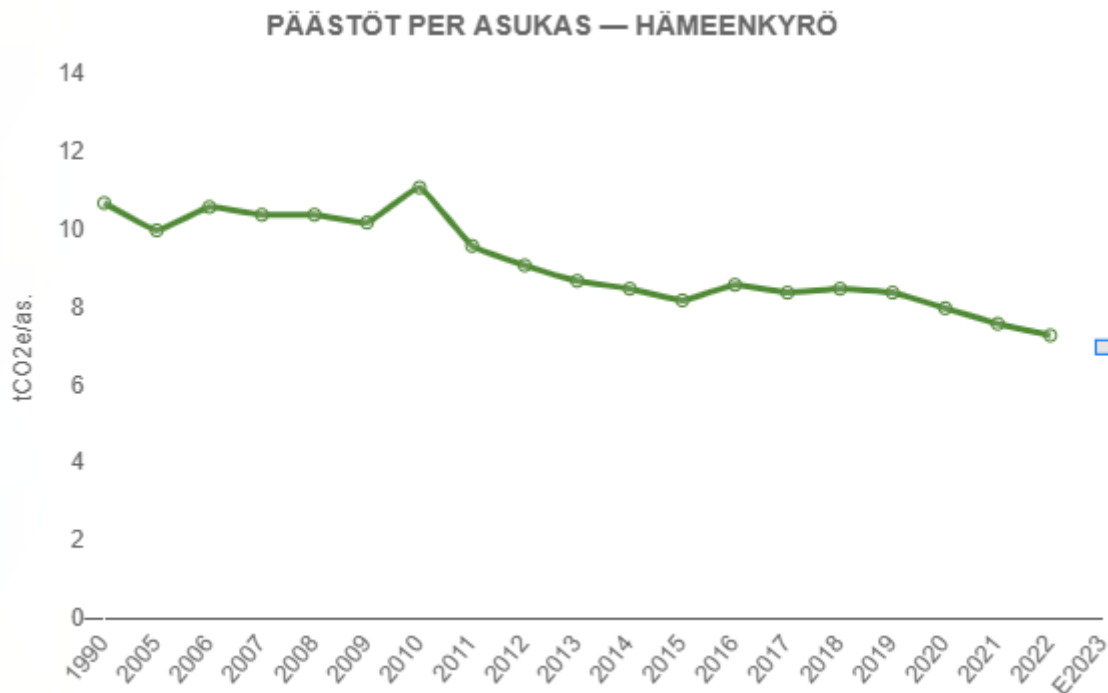
Kaikki päästöt laskelma: Kaikki Suomen kasvihuonekaasuinventaarion päästöt lukuun ottamatta teollisuuden prosessipäästöjä, kotimaan lentoliikennettä, jäänmurtajia ja maankäyttösektoria. Hinku-laskennasta poiketen mukana ovat kaikki teollisuuden päästöt ja läpiajoliikenne. Ei sisällä päästökompensatioita.

Päästöjen jakauma Hämeenkyrössä 2022 Hinku-laskelman raportista

PÄÄSTÖJEN JAKAUMA 2022 — HÄMEENKYRÖ

Asukaskohtaisten päästöjen kehitys Hinku-laskennan raportista

Taloudellinen kestävyys

Stategian nimi Vakaa ja verraton kertoo vakaan talouden tavoitteesta. Avaintavoitteena on talouden tasapainottaminen.

Talouden sopeuttamista on tehty kolmen vuoden ajan. Kulunut vuosi oli sopeuttamisohjelman viimeinen vuosi. Sopeuttamisen toteutuminen on raportoitu omassa osassaan. Työ taloudellisen kestävyuden aikaansaamiseksi jatkuu tulevana vuosina.

Sosiaalinen kestävyys ja hyvinvointityö

Kunnan toimintaa kuntalaisten terveyden edistämisessä kuvataan TEAviisarilla (terveyden edistämisen aktiivisuus). Hämeenkyrön kaikkien sektoreiden tulos (70) laski vuonna 2024 yhdellä pistellä. Muutoksen takana on liikunnan pisteiden lasku viidellä pistellä vuoden 2024 tiedonkeruussa. TEAviisarin tulosten perusteella voidaan todeta, että Hämeenkyrössä toimenpiteet hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ovat oikeansuuntaisia. Hämeenkyrön hyte-kerroin (66) laski hieman viime vuodesta, mutta on Pirkanmaan parhaimmistoa. Hyte-kerroin koostuu prosessi-indikaattoreista, jotka kuvaavat kunnan toimintaa sekä tulosindikaattoreista, jotka kuvaavat väestön terveydentilaa. Tulokset skaalautuvat suhteessa muihin kuntiin, joten vaikka Hämeenkyrön pisteet laskivat nousi hyte-kertoimen perusteella maksettava valtionosuusraha kymmenyksellä lukuun 19,90 euroa per asukas.

Vuonna 2024 toimeenpantiin laajaa hyvinvointisuunnitelmaa 2021–2025, jonka valtuusto hyväksyi 2021. Hyvinvointisuunnitelma painopisteineen on johdettu Pirkanmaan sairaanhoitopiirin valmistelemasta alueellisesta hyvinvointikertomuksesta. Hyvinvointiohjelman mukaiset tavoitteet vuodelle 2024 ovat jalkautuneet hyvin valmisteluun ja toimintaan. Eryityisesti vuonna 2024 hyvinvointityötä painotettiin ehkäisevän päihdetyön rakenteisiin, ikäihmisten turvallisuuteen ja kiusaamisen ehkäisyyn.

Hämeenkyrön hyvinvointiryhmä kokoontui 5 kertaa. Ryhmässä käsiteltiin mm. päihde- ja turvallisuustilannetta sekä TE24 -uudistuksen mahdollisuuksia paikallisesti. Hyvinvointiryhmän toimintaa tukevat opiskeluhuollon ohjausryhmä ja perhekeskuksen ohjausryhmä toimivat suunnitellusti. Hyvinvointityötä tehdään myös alueellisesti yhteistyössä naapurikuntien sekä kaikkien Pirkanmaan kuntien kanssa. Ehkäisevän päihdetyön osalta uusina yhteistyön muotoina aloitettiin yhteistyö kolmostien kuntien kesken sekä Pirkanmaan laajuinen paikallinen alkoholi-, tupakka- ja rahapelipolitiikka, eli Pakka-toimintamalli.

Yhteistyötä, yhteistä työtä ja edunvalvontatyötä hyvinvointialueen kanssa tehtiin tehokkaasti ja tarkasti. Yhteistyötä haastavat edelleen uudelleen järjestäytyvä hyvinvointialue sekä sen myötä ajoittain muuttuvat linjaukset. Yhteistyö sekä myös vastuiden jakaminen on siis vaatinut ja vaatii edelleen paljon työtä molemmilta osapuolilta. Yhteistyötä, yhteistä työtä ja edunvalvontatyötä on tärkeää jatkaa tiiviisti myös tulevaisuudessa Pirkan muokatessa palveluverkkoaan ja palveluitaan.

Osallisuutta edistettiin useilla keinoilla. Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontui 6 kertaa ja nuorisovaltuusto 11 kertaa. Nuorisovaltuusto osallistui 2 vaikutusten ennakoarviointiin ja vanhus- ja vammaisneuvosto lähetti yhden kannanoton hyvinvointialueelle. Nuorisovaltuusto järjesti lokakuussa paikallisten vaikuttajanuorten huipputapaamisen. Kulttuuriparlamentti ja seuratapaamiset toimivat suunnitellusti. Kulttuuriparlamentti ideoi ja järjesti kaksipäiväisen Myllykolu elää -festivaalin. Yhdistysyhteistyön ytimenä toimi kaksi yhdistysfoorumia ja yhdistysten uutiskirje. Merkittävin tapahtuma oli Hämeenkyrö kuuluu kylille -kierros, jossa kunta pyysi kutsuja kyliin avoimella tiedotteella. Syksyn aikana kunta kumppaneineen kiersi seitsemässä kylässä. Vuoden aikana järjestettiin myös Siltaforumi ja toteutettiin useita kuntalaiskyselyitä.

Esteettömyyskartoitukset aloitettiin. Vuoden aikana tehtiin yksi esteettömyyskartoitus. Vanhus- ja vammaisneuvosto jakoi esteettömyyspalkinnon.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tehtävä työ on Hämeenkyrössä monelta osin hyvällä tasolla ja resursseja on kohdennettu tarvelähtöisesti. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kuitenkin jatkuvaa työtä rajallisten resurssien kohdentamiseksi tehokkaasti ja oikea-aikaisesti.

Varhaiskasvatuksessa ja kouluissa opetusohjelmaan kuuluu tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettaminen ja kiusaamisen ehkäisy. Kehittämisen painopisteenä on positiivinen pedagogiikka.

Vuonna 2022 hyväksyttyä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa noudatetaan. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelua tehdään tarkemmin varhaiskasvatuksessa ja kouluissa.

Saavutettavuuskoulutus digitaalisen saavutettavuuden edistämiseksi järjestettiin. Nettisivut on pyritty tekemään saavutettaviksi ja asiakirjat tuotetaan osin saavutettavina.

Turvallisen tilan periaatteet on tehty ja niitä noudatetaan.

1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kunnanhallituksen tietoon ei ole saatettu korruptioon, lahjontaan eikä ihmisoikeuksien rikkomiseen liittyviä asioita. Kunnassa on käytössä ilmoituskanava väärinkäytösilmoitusten tekoon.

1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Iso kuntakentällä tapahtuva muutos on ollut hyvinvointialueen toiminnan alkaminen. Tärkein työ edelleen on saada yhteistyö ja rajapinnat järjestymään hyvinvointialueen kanssa. Tätä työtä jatketaan.

Taloustilanne on vaikea seuraavat vuodet. Kunnan talouden tulevaisuuden arviointi on mahdotonta. Epävarmuustekijöitä on paljon: valtionosuudet tulevina vuosina, lainsäädännön myötä tulevat lisätehtävät, verotulojen kehitys, maksutulojen pienentyminen, vakauttamisohjelman toimeenpanon onnistuminen, väkiluvun muutos, yhteistyön onnistuminen hyvinvointialueen kanssa, TE24-uudistuksen toteutus ja siihen liittyvä rahoitusmuutos. Yllätyksenä saattaa tulla investointeja esim. toimitiloihin ja kunnallistekniikkaan.

Vuoden 2025 talousarvio tehtiin yli kolme miljoonaa euroa alijäämäisenä. Suunnitelmakaudella kuluvat kaikki ennen vuotta 2024 kertyneet ylijäämät. Taloutta täytyy vakauttaa parin seuraavan vuoden aikana.

Velan määrä väheni vuonna 2024, mutta kääntyy nousuun suunnitelmakaudella.

Kunta joutuu yhtiöittämään hyvinvointialueelle vuokrattavat tilat ja kuntakonserniin tulee tällöin yksi yhtiö lisää. Tulevasta Pirhalle tiloja vuokraavasta yhtiöstä täytyy saada taloudellisesti elinkelpoinen ja kunta joutuu sijoittamaan yhtiöön pääomaa. Kuntakonsernin olemassa olevia yhtiöitä joudutaan myös pääomittamaan.

1.9 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kunnan toiminnassa suurin riski liittyy henkilöstöön. Kunnan toiminta perustuu lähes kokonaan henkilötyöhön eikä inhimillisiä tekijöitä voi koskaan täysin hallita. Osassa toiminnoissa on niukat henkilömitoitukset ja palveluvarmuuden takaaminen kaikissa oloissa on mahdotonta. Usein vain yksi henkilö osaa tehdä tietyn asian. Henkilöstön saatavuudessa joidenkin tehtävien osalta oli hankaluuksia.

Väestörakenteen muutos ja lapsimäärän vähentyminen aiheuttaa muutostarvetta palvelurakenteessa ja toimitiloissa.

Tietotekniikkariskit ovat keskeisiä kunnan toiminnan riskejä. Koko toiminta perustuu käytettävissä olevalle tietotekniikalle. Kybervaikuttamisen myötä joudutaan tietoturvaan kiinnittämään entistä enemmän huomiota ja huolehtimaan työntekijöiden taidoista erottaa kybervaikuttaminen.

Sähköpulan uhka oli vuoden 2022 loppupuolella. Vaikka sähköpulan uhkaa ei ollut vuoden aikana, niin sähköpulan riski on olemassa myös tulevina vuosina.

Koronavirus on edelleen aktiivinen ja saattaa syntyä uusia variantteja, joiden leviämistehokkuudesta ja aiheuttamista oireista ei tiedetä etukäteen. Samoin saattaa syntyä muita tauteja, jotka laajenevat pandemiaksi.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on kestänyt tätä kertomusta tehtäessä jo yli kolme vuotta. Sodan pitkittymisellä on seurauksia moniin asioihin ympäri Eurooppaa ja koko maailmaa.

TE24-uudistus lisäsi merkittävästi kunnan tehtäviä. Kunnan saamat korvaukset eivät vastanneet toiminnan menoja. Yleinen suhdannevaihtelu vaikuttaa työttömyyden määrään ja kunta on nyt se toimija, joka kantaa riskin työttömyysasteen kasvusta.

Kuntakonserniin kuuluu yhtiöitä, jotka tarvitsevat kunnan pääomaa selvittääkseen investoinneista tai jokapäiväisestä toiminnasta. Kunnan ei ole mahdollista rahoittaa monia yhtiöitä kerralla, sillä tarvittava pääomituksen määrä on satoja tuhansia euroja. Myös tuleva yhtiö, joka vuokraa tilat hyvinvointialueelle, tarvitsee riittävän pääoman ollakseen toimiva yhtiö.

Hallituksen tiedossa ei ole lakien ja ohjeiden noudattamattomuutta, josta seuraisi korvausvaateita. Omaisuus on turvattu vakuuttamalla. Vakuutusturvan kattavuus käydään läpi vuosittain. Vakuutusten hoitopalvelut on ostettu meklariliikkeeltä. Vakuutukset kilpailutettiin syksyllä 2022 ja vakuutukset vaihtuivat vuoden 2023 alusta uuteen yhtiöön.

Kunnan rahavaroja on hoidettu valtuuston hyväksymien sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti.

Tarkastuslautakunnan kokoamat sidonnaisuusilmoitukset on toimitettu tiedoksi valtuustolle ja julkaistu verkkosivuilla.

Kunnan 36,9 milj. euron velka on pitkäaikaisia lainoja. Lainoista 20 milj. euron lainalla on erillinen korkosuojaus. Muista lainoista 10 milj. euron lainalla on kiinteä korko.

1.10 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa kunnan toiminnan taloudellisuus ja tuloksellisuus, päätösten pohjana olevien tietojen riittävyys ja luotettavuus, lakien ja ohjeiden noudattaminen sekä omaisuuden turvaaminen. Ohjeet sisäisestä valvonnasta sisältyvät hallintosääntöön ja riskienhallinnan yleisohjeeseen. Hämeenkyrön kunnan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohje hyväksyttiin syksyllä 2021. Hallitus vastaa riskienhallinnan yleisestä toimivuudesta koko kunnan tasolla. Kuntakonsernin valvonnan osalta ohjeistus on konserniohjeessa.

Riskienhallinnan toteuttamis- ja valvontavastuu on kunnanjohtajalla. Palvelujohtajat vastaavat riskienhallinnan järjestämisestä ja toimivuudesta omalla palvelualueellaan. Palvelupäälliköt toteuttavat riskienhallintaa erityisesti henkilöriskien ja omaisuuden vahinkoriskien osalta.

Talous- ja hallintojohtaja antoi alkuvuonna ohjeet riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen toteuttamisesta. Muutama vuoden välein tehdään arvointikysely sisäisen valvonnan toimivuudesta.

Riskienhallinnasta ja sisäisestä tarkastuksesta laaditaan raportit puolivuositain. Jokaisella johtoryhmän jäsenellä on omat tarkastuskohteensa ja johtoryhmällä on yhteisiä kohteita. Raportit vuoden 2024 sisäisen tarkastuksen kohteista annettiin hallitukselle kesäkuussa ja tammikuussa 2025. Lautakunnat saivat raportit oman toimialueensa osalta.

Kunnalla on ohjelma riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen toteuttamiseen ja raportointiin. Ohjelmaan sisältyvät kokonaisvaltaisen riskienhallinnan, sisäisen tarkastuksen, turvallisuushavaintojen, työn riskien ja väärinkäytösilmoitusten osuudet.

Kunta osti ulkoista palvelua sisäiseen tarkastukseen. Tarkastuskohteena oli riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen järjestelmän toimivuus.

Taloudesta ja toiminnasta raportointiin säännöllisesti toimitelmille ja johtoryhmälle. Kuukausittain tehtiin kuukausitaulukot, jotka annettiin tiedoksi hallitukselle. Lautakunnat saivat myös talousraportit kuukausittain. Valtuusto sai toiminnan ja talouden osavuosikatsaukset. Konserniyhtiöiden raportit liitettiin osavuosikatsaukseen.

Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus sekä tavoitteiden saavuttaminen raportoidaan toimintakertomuksen palvelualuekohtaisessa osuudessa. Merkittävien poikkeamien syyt on selostettu.

Konserniyhtiöistä Hämeenkyrön Vesi tekee systemaattisinta riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa. Se tekee vuosittain suunnitelman ja raportin. Yhtiö on laatinut talousveden riskien arvioinnin.

Hämeenkyrön Jäähalli Oy ei tee dokumentoitua riskianalyysiä, mutta esittää raporteissaan arvion riskien muutoksista ja niihin varautumisesta.

Hämeenkyrön Asunnonhankinta, Ki Oy Hämeenkyrön Jokimetsä ja Ki Oy Hämeenkyrön teollisuustalo hallitsee riskejä yhteistyössä huoltoyhtiön kanssa huolehtimalla kiinteistöjärjestelmien turvallisuudesta. Yhtiöillä on laaja kiinteistövakuutus.

1.11 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Kunta

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulojen, eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tunnuslukuja.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

TULOSLASKELMA	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	8 555	8 616
Valmistus omaan käyttöön	35	35
Toimintakulut	-35 290	-34 299
Toimintakate	-26 700	-25 648
Verotulot	24 521	24 121
Valtionosuudet	7 971	8 967
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	68	233
Muut rahoitustuotot	296	247
Korkokulut	-721	-676
Muut rahoituskulut	-26	-20
Vuosikate	5 410	7 224
Poistot ja arvonalentumiset	-5 687	-5 047
Tilikauden tulos	-277	2 176
Tilinpäätössiirrot	77	77
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-200	2 253

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut %	24,3	25,1
Vuosikate/Poistot, %	95	143
Vuosikate, euroa/asukas	523	700
Asukasmäärä	10 339	10 316

Toimintakate

Toimintakate on toimintatuottojen ja kuluja erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Vuosikate

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Tunnuslukuun vaikuttaa kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta. Luvussa on kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{vuosikate} / \text{poistot ja arvonalennukset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100, kunnan tulorahoitus riittää poistojen kattamiseen. Oletus on kuitenkin pätevä vain silloin, kun poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointimenoa.

Vuosikate euroa/asukas

Tunnuslukua käytetään arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Arvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa.

Vuosikatteen tavoitearvo riippuu kunnasta ja kunnan investointitarpeesta. Isoimmat investoinnit ovat kunnalla takana, mutta ylläpitoinvestointeja täytyy tehdä jatkuvasti ja uusi tarpeita tulee esiin.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävä erä on poistoerokirjaus. Ylijäämäinen tilikauden tulos esitetään siirrettäväksi taseeseen edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- / alijäämään. Vuoden 2024 tulos oli alijäämäinen.

TOIMINNAN RAHOITUS

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja sen tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMA	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 410	7 224
Tulorahoituksen korjauserät	-141	-243
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 390	-5 169
Rahoitusosuudet investointi menoihin	31	34
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	319	819
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 230	2 665
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	38	17
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 011	-810
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-2 500
Muut maksuvalmiuden muutokset	-8	-1 641
Rahoituksen rahavirta	-981	-4 934
Rahavarojen muutos	249	-2 269
Rahavarat 31.12.	8 715	8 466
Rahavarat 1.1.	8 466	10 735
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toiminnan ja invest. rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	13 814	12 909
Investointien tulorahoitus, %	124,1	140,7
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1	1,5
Kassan riittävyys, pv	77	76
Asukasmäärä	10 339	10 316

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 euroa

Tunnusluku, joka on positiivinen, ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja kateetaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omaraahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia veloitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Arvon ollessa alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Rahavarat 31.12.

= rahoitusarvopaperit, rahat ja pankkisaamiset

Kassan riittävyys pv

= $365 \text{ pv} * \text{rahavarat 31.12.} / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Tunnusluku kuvaa kassan riittävyyttä päivinä. Se ilmaisee, monenko päivän maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	92	39
Muut pitkävaikutteiset menot	285	354
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6 792	6 876
Rakennukset	37 960	40 327
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 990	15 782
Koneet ja kalusto	210	232
Muut aineelliset hyödykkeet	88	88
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 089	1 035
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	5 725	5 005
Muut lainasaamiset	98	136
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	59	59
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	50	50
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	13	15
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	632	542
Lainasaamiset	25	59
Muut saamiset	157	237
Siirtosaamiset	513	631
Rahoitusarvopaperit		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	45
Muut arvopaperit	4 525	4 525
Rahat ja pankkisaamiset	4 190	3 896
VASTAAVAA	78 492	79 932

	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	29 823	29 823
Muut omat rahastot	322	322
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	4 436	2 183
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-200	2 253
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	963	1 041
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut toimeksiantojen pääomat	72	88
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	36 415	37 444
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	512	494
Saadut ennakot	3	4
Ostovelat	2 215	2 135
Muut velat	774	871
Siirtovelat	3 157	3 275
VASTATTAVAA	78 492	79 932

Taseen tunnusluvut	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	45,0	44,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	104,9	106,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	4 236	4 436
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	410	430
Lainakanta 31.12., 1000 €	36 927	37 938
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 572	3 678
Lainat ja vastuut, 31.12., 1000 €	43 694	46 032
Lainat ja vastuut, 31.12., €/asukas	4 226	4 462
Lainasaamiset, 1000 €	98	136
Asukasmäärä	10 339	10 316

Omavaraisuusaste

$\% = 100 * (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan kuntataloudessa pitää keskimäärin 70 %:n omavaraisuutta.

Suhteellinen velkaantuneisuus

$\% = 100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi 2023 hyvinvointialueiden aloittamisen vuoksi.

Lainakanta 31.12.

= vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

Lainakanta tarkoittaa korollista vierasta pääomaa.

Lainat euroa / asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla em. lainakanta vuoden lopun asukasmäärällä. Lainamäärä pieneni edellisestä tilinpäätöksestä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) + vuokravastuut

Lainasaamiset 31.12.

= sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

1 000 €**TULOT**

Toiminta	
Toimintatuotot	8 555
Verotulot	24 521
Valtionosuudet	7 971
Korkotuotot	68
Muut rahoitustuotot	296
Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutusvoitot	-198
Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	31
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	319
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	38
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0
Kokonaistulot yhteensä	41 602

MENOT

Toiminta	
Toimintakulut	35 290
- Valmistus omaan käyttöön	-35
Korkokulut	721
Muut rahoituskulut	26
Tulorahoituksen korjauserät	
Pakollisten varausten muutos	
- Pakollisten var. lis. (+), väh. (-)	0
- Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustappiot	-57
Investoinnit	
Investointimenot	4 390
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 011
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Kokonaismenot yhteensä	41 345

Täsmäytys:

Kokonaistulot – kokonaismenot =	257
Muut maksuvalmiuden muutokset – rahavarojen muutos	257
=	

1.12 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Konsernin rakenne

Tytäryhteisöt

- Hämeenkyrön Asunnonhankinta Oy, kunnan omistusosuus 100 %
- Ki Oy Hämeenkyrön Jokimetsä 100 %
- Ki Oy Hämeenkyrön Teollisuustalo 100 %
- Hämeenkyrön Jäähalli Oy 100 %
- Hämeenkyrön Vesi Oy 50 %
- Hämeenkyrön Vanhustentalosäätiö 100 %

Kuntayhtymät

- Pirkanmaan liitto 1,95 %
- Sastamalan koulutuskuntayhtymä 10,80 %

Kunnan konsernitilinpäätöksen tarkoituksena on selvittää ne varat, velat ja vastuut, joihin kunnalla on omistajuuteen tai sopimukseen perustuvaa määräysvaltaa, velvoitteita ja vastuita.

Toiminnan ohjaus

Konserniohje on vuodelta 2018. Konserniohjeen tarkoituksena on luoda puitteet kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle, toimialamäärittelylle, hyvälle hallintotavalle ja raportoinnille. Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä ja näiden tytäryhteisöjä. Valtuusto hyväksyy myös kunnan omistajapolitiikan.

Konsernivalvonta

Kuntalain 47 § määrää kunnan tytäryhteisöjen toiminnasta ja konserniohjeesta. Hallitus ohjaa konsernia antamalla ohjeita edustajilleen konserniyhtiöissä. Konserniyhtiöt toimittavat kerran vuodessa raportin toiminnastaan sekä tiedot konsernitilinpäätöstä varten. Tarvittaessa hallitus on pyytänyt raportteja useamminkin.

Raportointi

Yhtiöt raportoivat kunnalle konserniohjeen mukaisesti kahdesti vuodessa kirjallisin raportein. Toinen raportti tulee osavuosisikatsaukseen ja toinen tilinpäätökseen. Vuokratyöyhtiön isännöitsijän kanssa on sovittu tilannekatsaus kuukausittain ja aina tarvittaessa.

Muutokset konsernissa

Kunta hankki Ki Oy Hämeenkyrön Jokimetsä -yhtiön osakekannasta 34,51 %, jonka jälkeen kunta omistaa yhtiön kokonaan.

Kunta on maksanut Saskylle 1,8 milj. euroa pääomaosuutta vuosina 2021-2024. Vuoden 2024 pääomaosuuden lisäys oli 275 000 euroa.

Vuoden 2024 isoimmat asiat

Hämeenkyrön Asunnonhankinnan uusi vuokratalo valmistui. Ki Oy Hämeenkyrön Jokimetsä Oy:n omistus siirtyi kokonaan kunnalle.

Jäähalliyhtiöön lisättiin panostusta, koska yhtiön toimintaa haluttiin jatkaa. Vuoden aikana valtuusto päätti 700 000 euron SVOP-rahoituksesta. Sijoitus maksetaan kahdessa erässä. Vuoden 2024 aikana maksettiin 300 000 euroa.

Hämeenkyrön Veden raakavesikaivot 1 ja 2 puhdistettiin ja palautettiin käyttöön. Vuoden aikana käynnistettiin kuudennen raakavesikaivon sijaintitutkimukset.

Teollisuustalosta vapautui yläkertatila, kun työllisyyspalvelut muutti uusiin tiloihin. Yhtiön tulevaisuuden miettiminen aloitettiin.

Arvio mahdollisesta tulevasta kehityksestä

Vanhustentalosäätiön toiminnan lopettamismahdollisuuden selvittely on keskeytetty toistaiseksi. Asiaan palataan, kun se on ajankohtaista. Todennäköinen lopettamisaika on muutamien vuosien päästä.

Jäähalliyhtiöön lisätään panostusta myös vuonna 2025. Päätös tehtiin vuoden 2024 aikana.

Kunta omistaa nyt kokonaan kaksi vuokratloyhtiötä. Näiden fuusiointia yhdeksi yhtiöksi aletaan selvittää. Ennen fuusioinnin aloitusta täytyy saada Ki Oy Hämeenkyrön Jokimetsän talous kuntoon. Tähän tarvitaan mahdollisesti kunnan pääomapanostusta.

Ki Oy Hämeenkyrön teollisuustalo -yhtiö myydään, mikäli saadaan osapuolille sopiva kauppa aikaiseksi.

Valmistelu on käynnissä hyvinvointialueelle vuokrattujen kiinteistöjen yhtiöittämiseksi. Kunta perustaa uuden yhtiön tätä varten. Yhtiön perustamisesta päätettiin vuoden 2025 alussa.

Tavoitteet ja toteutuminen

Kuntalain 14 §:ssä säädetään valtuuston tehtäväksi omistajaohjauksesta ja konserniohjeesta päättäminen. Konserniohjeessa määritellään konsernivalvonnan menettelyt.

Kaikissa tavoitetaulukoissa esitetään strategian mukainen päämäärä ja tavoite. Tavoitetaulukoissa on esitetty avaintavoitteen mukainen konkreettinen tavoite sekä tavoitetaso ja mittari. Tavoitteen toteutuminen raportoidaan osavuosikatsauksessa ja tilinpäätöksessä.

Strateginen päämäärä: Toimiva ympäristö elämiselle

Avaintavoite: Uudistamme maapolitiikka ja tarjoamme vaihtoehtoja monipuoliselle asuntotuotannolle houkuttelevassa ja siistissä kuntaympäristössä

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Uuden vuokratalon tehokas käyttöönotto	Tavoitetaso: kaikki asunnot vuokrattuina Mittari: täyttöaste	Hämeenkyrön Asunnonhankinnan omistama vuokratalo Helenanpuistonkulma valmistui. Helmikuussa 2025 asuntojen täyttöaste oli 94,3 %. Yksi asunto oli vapaana ja yksi varattuna.

Strateginen päämäärä: Kestävyys- ja talousvastuun tiedostava kunta

Avaintavoite: Talouden tasapainottaminen sekä toimintaympäristön ja hyvän hallinnon kehittäminen
jatkuvat

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Konserniyhtiöt toteuttavat kunnan strategiaa erityisesti kestävän talouden suunnittelun osalta	Tavoitetaso: yhtiö käsittelee kuntastrategian tavoitteet hallituksen kokouksessa ja laatii omat yksityiskohtaiset tavoitteet niiden perusteella. Yhtiö toteuttaa kunnan arvoja. Mittari: kuntastrategia on käyty yhtiön hallituksessa läpi. Yhtiö raportoi arvojen näkymisen toiminnassa.	<p>Hämeenkyrön Asunnonhankinta</p> <p>Kunnan tavoitteet käytiin läpi hallituksen kokouksessa 13.5.2024. Asunnonhankinta on laatinut omat tavoitteensa. Pää tavoitteet: hyvinvoiva asukas, hyvät asumispalvelut, energiatehokkuus, taloudellisuus.</p> <p>Ki Oy Hämeenkyrön Jokimetsä</p> <p>Kunnan tavoitteet käytiin läpi hallituksen kokouksessa 10.5.2024. Yhtiön tavoitteena oli selkeyttää omistajapohjaa. Tämä tavoite toteutui vuoden aikana, kun kunta osti koko osakekannan.</p> <p>Teollisuustalo</p> <p>Kunnan tavoitteet käytiin läpi hallituksen kokouksessa 30.4.2024. Yhtiön tavoitteet: kiinteistön kunnossapito, energiatehokkuus, kestävä taloudenpito.</p> <p>Hämeenkyrön Vesi Oy</p> <p>Talous on kestäväällä pohjalla. Lainoja pystytään lyhentämään suunnitelman mukaisesti. Yhtiö pyrkii vuosittain nollatulokseen siten, että kassavarat riittävät. Yhtiön tilikauden voitto vaihtelee 20 -35 000 euron välillä.</p> <p>Hämeenkyrön Vanhustentalosäätiö</p> <p>Tavoitteet käytiin läpi hallituksessa 11.3.2024</p>

<p>Jäähalliyhtiön talouden kestävä ratkaisu</p>	<p>Tavoitetaso: Kunnan tuki yhtiölle ja yhtiön oma tulorahoitus ovat riittävällä tasolla Mittari: jäähalliyhtiö ei tarvitse kunnalta lyhytaikaista rahoitusta ja maksaa kunnan lainat eräpäivinä</p>	<p>Jäähalli on maksanut kunnan lainat. Yhtiö tarvitsi tilapäisrahoituksen, sillä investoinnit piti rahoittaa ensin ja avustusraha tuli jälkikäteen. Yhtiö maksoi lyhytaikaisen lainan pois sovitusti.</p>
<p>Säätiön hallittu lakkauttaminen</p>	<p>Tavoitetaso: toimeenpanosuunnitelma lakkauttamisen aikataulusta Mittari: suunnitelma valmis vuoden lopussa</p>	<p>Aikaisemman päätöksen mukaisesti Valtiokonttorin lainoihin tehtiin ylimääräiset 14 000 euron lyhennykset. Toimeenpanosuunnitelmaa säätiön lakkauttamisesta ei tehty.</p>

Strateginen päämäärä: Kestävyys- ja talousvastuun tiedostava kunta

Avaintavoite: Alueen kestävyystavoitteet edistyvät käytännön osana elinvoiman vahvistamista

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Ympäristövastuullinen toiminta	<p>Tavoitetaso: energian ja polttoaineiden säästö kuntien energiatehokkuuden toimintasuunnitelman KETS mukaisesti.</p> <p>Mittari: Energiatehokkuus kasvaa ja fossiilisen energian osuus vähenee. Tulokset osoitetaan toimintakertomuksessa</p>	<p>Hämeenkyrön Asunnonhankinta Ristamäentiellä tehtiin ikkuna- ja parvekeoviremontti. Energiainsäästö noin 15%. Energiankulutusta seurataan jatkuvasti. Eteläntiellä ja Ristamäentiellä tehtiin IV - nuohous.</p> <p>Ki Oy Hämeenkyrön Jokimetsä Energiankulutusta seurataan jatkuvasti. Kaikki kohteet ovat kaukolämmössä. Pihavaloja vaihdettu LEDeiksi.</p> <p>Teollisuustalo Energiankulutusta seurataan jatkuvasti. Lämmitysmuotona kaukolämpö. Kaikki ulkovalot ja osa sisävalaisimista ovat vaihdettu LEDeiksi ja sähkönkulutukseen iso vaikutus</p> <p>Hämeenkyrön Vesi Oy Talousveden valmistus pohjavedestä on ympäristövastuullista toimintaa. Hämeenkyrön Vesi Oy:n energiankulutusta seurataan ja raportoidaan Sastamalan KETS -raportissa. Sähköenergia on kilpailutettu Sastamalan kaupungin kohteiden kanssa.</p>

KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

KONSERNITULOSLASKELMA	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	11 648	11 441
Toimintakulut	-41 853	-40 276
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1	3
Toimintakate	-30 203	-28 831
Verotulot	24 440	24 055
Valtionosuudet	12 706	13 238
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	151	246
Muut rahoitustuotot	205	223
Korkokulut	-1 150	-959
Muut rahoituskulut	-34	-31
Vuosikate	6 115	7 941
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 718	-5 742
Omistuksen eliminointierot	279	402
Arvonalentumiset	-3	-556
Tilikauden tulos	-328	2 044
Tilikauden verot	-29	-24
Laskennalliset verot	132	98
Vähemmistöosuudet	-13	21
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-236	2 139

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2024	2023
Toimintatuotot/ toimintakulut %	28	28
Vuosikate/Poistot, %	91	126
Vuosikate, euroa/asukas	591	770
Asukasmäärä	10 339	10 316

Konsernituloslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan tuloslaskelman tunnusluvut. Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnuslukujen arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja.

KONSERNI RAHOITUSLASKELMA	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 115	7 941
Tilikauden verot	-29	-24
Tulorahoituksen korjaukset	-97	-266
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 996	-8 242
Rahoitusosuudet investointimenoihin	184	34
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	436	701
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 387	144
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 007	3 094
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 727	-1 625
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3	-2 303
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-791	-866
Rahoituksen rahavirta	486	-1 700
Rahavarojen muutos	-900	-1 556
Rahavarat 31.12.	11 043	11 941
Rahavarat 1.1.	11 943	13 499

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2024	2023
Toiminnan ja invest. rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	10 432	11 449
Investointien tulorahoitus, %	78	97
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	1,3
Kassan riittävyys, pv	76	85

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan rahoituslaskelman tunnusluvut. Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnuslukujen arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja.

KONSERNITASE

	2024	2023
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	93	42
Muut pitkävaikutteiset menot	285	354
 Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	7 506	7 589
Rakennukset	56 646	53 270
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 176	15 956
Koneet ja kalusto	636	553
Muut aineelliset hyödykkeet	91	93
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 248	3 893
 Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	51	48
Muut osakkeet ja osuudet	301	452
Muut saamiset	5	5
 TOIMEKSIANTOJEN VARAT	184	307
 VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	94	92
 Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	3	3
Lyhytaikaiset saamiset	1 684	1 807
 Rahoitusarvopaperit	5 757	5 679
 Rahat ja pankkisaamiset	5 286	6 264
 VASTAAVAA YHTEENSÄ	96 046	96 408

	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	29 823	29 823
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	290	290
Muut omat rahastot	339	339
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	9 778	7 639
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-236	2 139
 VÄHEMMISTÖOSUUDET	 217	 483
 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	 215	 354
 VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	46 661	45 364
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	347	477
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	1 266	1 281
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	7 346	8 219
 VASTATTAVAA YHTEENSÄ	 96 046	 96 408

Konsernitaseen tunnusluvut	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	42	42
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	114	113
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	9 542	9 778
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), € /asukas	923	948
Konsernin lainat 31.12., €/asukas	4 636	4 522
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	47 927	46 646
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	54 899	54 758
Lainat ja vuokravastuut, € /asukas	5 310	5 308
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0
Kunnan asukasmäärä	10 339	10 316
Konsernin henkilöstömäärä	399	399

Konsernin taseen tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan taseen tunnusluvut. Konsernitaseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta ja velkaantuneisuutta. Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnuslukujen arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja.

Omaparaisuusastetta voidaan arvioida seuraavien viitteellisten ohjearvojen perusteella:

Erinomainen	yli 70 %
Hyvä	50–69 %
Tyydyttävä	30–49 %
Heikko	alle 30 %

1.13 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilikauden tuloksen käsittely

Hallitus esittää tilikauden tuloksen -276 774,57 euroa käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan poistoeroa suunnitelman mukaan 77 211,22 euroa ja
- siirretään tilikauden alijäämä -199 563,35 euroa taseen edellisten tilikausien yli/alijäämään.

Kertynyt ylijäämä kunnan taseessa 31.12.2024 on 4 236 408,40 euroa.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Käyttötalouden toteutuminen

Toimintakate on toimintatuottojen ja kulujen erotus. Se kertoo, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on sama kuin nettomenot. Talousarviolu-
vut on pyöristetty tuhannen euron tarkkuuteen. Pyöristyksen takia nettoluku ei ole aina suoraan me-
nojen ja tulojen erotus.

Menovertailu, ulkoiset ja sisäiset menot (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	poikkeama 1 000 e	toteut. %
Hallintopalvelut	3 443	4 232	3 578	-654	84,6
Sivistyspalvelut	24 741	24 849	25 750	901	103,6
Elinympäristöpalvelut	11 031	10 352	10 819	468	104,5
Vesihuoltolaitos	1 610	1 437	1 553	115	108,0
Yhteensä	40 825	40 870	41 701	831	102,0

Tulovertailu, ulkoiset ja sisäiset tulot (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	poikkeama 1 000 e	toteut. %
Hallintopalvelut	652	534	742	208	138,9
Sivistyspalvelut	1 215	1 100	1 150	50	103,6
Elinympäristöpalvelut	11 130	10 477	10 771	294	102,8
Vesihuoltolaitos	2 181	2 418	2 338	-80	96,7
Yhteensä	15 177	14 529	15 001	472	103,2

Nettomenovertailu (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	poikkeama 1 000 e	toteut. %
Hallintopalvelut	2 791	3 698	2 836	862	76,7
Sivistyspalvelut	23 527	23 749	24 601	852	103,6
Elinympäristöpalvelut (nettomeno/nettotulo)	+99	+125	48	-173	-38,4
Vesihuoltolaito (nettotulo)	+571	+981	+785	-195	80,1
Yhteensä	25 648	26 341	26 700	359	101,4

Verorahoitus (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	poikkeama 1 000 e	toteut. %
Kunnallisvero	19 412	19 720	20 389	669	103,4
Yhteisövero	2 323	1 550	1 506	-44	97,2
Kiinteistövero	2 386	2 630	2 625	-5	99,8
Yhteensä	24 121	23 900	24 521	621	102,6

Valtionosuudet (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	poikkeama 1 000 e	toteut. %
Peruspalvelujen valtionosuus	13 055	11 700	11 632	-68	99,4
Verotulojen tasaus	-4 481	-4 000	-4 010	-10	100,2
Opetus- ja kulttt.t. valtionosuus	-1 372	-1 300	-1 364	-64	104,9
Verotulomenetysten kompensaatio	1 765	1 700	1 714	14	100,8
Yhteensä	8 967	8 100	7 971	-129	98,4

Investoinnit (1 000 e)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	poikkeama 1 000 e	toteut. %
Menot	5 169	4 942	4 390	-552	88,8
Tulot	603	390	159	-231	40,9
Netto	4 566	4 552	4 230	-321	93,0

Investointien toteutuminen hankkeittain on käyttötalousosan jälkeen erillisenä listana.

Yhteiset tavoitteet

Kaikki tavoitteet perustuvat strategiaan Vakaa ja verraton.

Strateginen päämäärä: Hyvä kasvun ja oppimisen ympäristö

Avaintavoite: Hyvinvointityön tarpeiden tiivis seuranta hyvinvointialueen kanssa

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Kehitetään yhdyspintatyötä Pirhan kanssa. Yhdyspintatyötä on kaikilla palvelualueilla (kiinteistöasiat, palveluverkko, hyvinvointi)	Tavoitetaso: Aktiivinen osallistuminen Pirhan kutsumiin kokouksiin. Pirhan edustajat hyvinvointiryhmässä, perhekeskuksen ja opiskeluhuollon ohjausryhmissä. Mittari: Osallistutaan kaikkiin tarpeellisiksi katsottuihin tilaisuuksiin. Johtoryhmän, hyvinvointikoordinaattorin ja esihenkilöiden sanallinen arvio	Hyvinvointialue on haastava kumppani. Kunta on kutsunut edustajat tarpeellisiin ryhmiin ja kokouksiin, mutta osallistuminen vaihtelee. Kunnan edustajat ovat osallistuneet Pirhan järjestämiin tilaisuuksiin.
Hyvinvointitiedolla johtaminen	Tavoitetaso: Käytettävissä olevan tiedon jakaminen molemminpuolisesti hyvinvointialueen kanssa sekä tiedon käyttäminen kunnan omassa toiminnassa. Käytettävien tietolähteiden laajentaminen mahdollisuuksien mukaan. Mittari: tiedämme riittävästi ja oikeita asioita. Hyvinvoinnin johtoryhmän sanallinen arvio	Tiedon saavutettavuutta on parannettu. Kouluterveyskyselyn tulosten analysointi, Puhti-tieto ja omien kyselyiden tulokset. Palvelutason tietoa hyvinvointialueelta ei käytettävissä, mutta se ei kunnan toiminnassa ole ensisijaisen tärkeää.

Strateginen päämäärä: Hyvä kasvun ja oppimisen ympäristö

Avaintavoite: Yhä vahvempi hyvinvointia rakentava osallisuus ja sujuvampi arki

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Kuntalaisten osallistamismahdollisuuksien lisääminen, otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – Hämeenkyrö kuuluu kaikille	Tavoitetaso: listata osallistamisen mahdollisuudet ja keinot Mittari: laatia osallisuussuunnitelma vuoden aikana	Hämeenkyrö kuuluu kylille - kierros seitsemässä kohteessa. Yhdistysfoorumi kaksi tapahtumaa vuoden aikana. Osbu, osallistuvan budjetoinnin rahan käytöstä vuonna 2025 tehtiin päätös. Kyselyt – liikunta, kirjasto, palveluliikenne Neuvostot, nuorisovaltuusto, kulttuuriparlamentti, lasten parlamentti Siltafoorumit ja nettikyselyt elinkeino-ohjelmasta ja ilmasto-ohjelmasta. Johtoryhmän glögitilaisuus kirjastossa. Osallisuussuunnitelmaa ei tehty.
Yhdenvertaisuuden lisääminen	Tavoitetaso: Olemme fyysisesti ja digitaalisesti saavutettavia Mittari: Henkilöstö koulutettu saavutettavuuteen -esteettömyyskartoitusten aloittaminen	Saavutettavuuskoulutusta järjestettiin verkkokoulutuksena. Esteettömyyskartoitukset aloitettiin. Vuoden aikana tehtiin yksi tarkastus.

Strateginen päämäärä: Kestävyys- ja talousvastuun tiedostava kunta

Avaintavoite: Ilmasto-ohjelman toteuttaminen vahvistaa Hämeenkyrön asemaa veto- ja pitovoimaisena Pirkanmaan vehreänä helmenä

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Kestävät hankinnat	Tavoitetaso: lisätään hankintaohjeistukseen kestävyden kriteerit Mittari: ohjeistus päivitetty ja koulutus järjestetty henkilöstölle	Hankintaohjeen päivitys siirtyi vuodelle 2025. Ensin haluttiin hyväksyä elinkeino-ohjelma ja sitten vasta uudistaa hankintaohje.

Strateginen päämäärä: Kestävyy- ja talousvastuun tiedostava kunta

Avaintavoite: Talouden tasapainottaminen sekä toimintaympäristön ja hyvän hallinnon kehittäminen jatkuvat

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Aktiivinen digitaalisten palveluiden käyttöönotto ja toimialojen välinen yhteistyö digitalisaation edistämiseksi	Tavoitetaso: tehdään yhteistyötä entistä enemmän ja tiedetään, mitä kaikilla palvelualueilla on tekeillä Mittari: toimialojen yhteinen digityöryhmä aloittaa työnsä	Digityöryhmä aloitti toimintansa ja otti vuoden 2025 työksi kunnan digikartan tekemisen.
Kuntastrategia ja sen arvot tunnetaan ja toteutetaan	Tavoitetaso: Kunta toimii arvonsa ja kuntastrategian mukaisesti Mittari: Palvelualueiden toimet strategian jalkauttamisessa. Asiakaspalaute.	Henkilöstökyselyssä oli kaksi kysymystä strategiasta. Kuinka hyvin tunnet kuntastrategian *vastausten keskiarvo 3,3 asteikolla 1-5 Mielestäni kuntastrategia ohjaa kunnan toimintaa selkeästi *vastausten keskiarvo 2,8 asteikolla 1-5. Johtopäätös: vastaajat eivät tunne kuntastrategiaa, kokevan sen ohjausvoiman olevan heikko tai heillä ei ole selkeää mielipidettä asiaan.

2.2 Hallintopalvelut

Palvelujohtaja: talous- ja hallintojohtaja Tiina Paloranta

Toimielimet: valtuusto, hallitus, tarkastuslautakunta, vaaliviranomaiset ja henkilöstöjaosto

Hallintopalvelut yhteensä

euroa	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024
Menot	3 443 400	4 232 000	4 232 000	3 578 400
Tulot	652 000	534 000	534 000	742 000
Netto	2 791 300	3 698 000	3 698 000	2 836 400

Sopeuttamisohjelma hyväksyttiin 2022. Sen toimeenpanon viimeinen vuosi oli 2024. Sopeuttamisohjelman toteutumista raportoitiin osavuosikatsauksissa. Hallintopalvelut toteutti oman osansa sopeuttamisohjelmasta.

Hallintopalveluissa molemmat vastuualueet alittivat talousarvion. Talousarvion toteutumaprosentti oli neton osalta 81 %. Talousarvio alittui 733 000 eurolla.

Hallintopalvelut muutti uusiin tiloihin Tippavaaran Helmeen vuoden loppupuolella.

Hallituksen tavoitteet

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Kunnan EVA-menettelyn kehittäminen	Tavoitetaso: Uusia EVA-ohjeistus ja yritysvaikutusten arviointi Mittari: uudet ohjeet on hyväksytty vuoden aikana	Uusi EVA-ohjeistus hyväksyttiin vuoden 2025 otettavaksi käyttöön heti. Yritysvaikutusten arviointilomakkeen uusinta siirrettiin vuoden 2025 alkupuolelle. Vuoden 2024 lopussa hyväksyttiin elinkeino-ohjelma ja yritysvaikutusten arviointia ryhdyttiin uusimaan vasta sen hyväksymisen jälkeen.
Päätöksenteon toimintaprosessien yhtenäistäminen, prosessin kuvaaminen ja toimintatapamuutokset	Tavoitetaso: kunnan kaikki esityslistat ja pöytäkirjat ovat samalla logiikalla tehtyjä Mittari: ohje tehty vuoden aikana	Ohje yhteisiin esityslistoihin ja pöytäkirjoihin on tehty. Ohje päivittyy jatkuvasti sen mukaan, missä asioissa on tarpeen yhdenmukaistaa käytäntöjä.
Vakanssijärjestelmän päivitys toimivammaksi ja henkilökuntamäärää paremmin ohjauksiksi	Tavoitetaso: aikaansaada selkeä ja käytännössä toimiva vakanssijärjestelmä Mittari: päivitystyö ja päätös tehdään vuoden aikana	Hallitus päätti, että vakanssijärjestelmän käytöstä luovutaan. Vakanssirekisteri ei ollut enää hyödyllinen, vaan hidasti henkilöstön sijoittumista toisiin tehtäviin ja työllisti esihenkilöitä merkittävästi sen tuomiin hyötyihin nähden.

Toimielimet ja johto talous- ja hallintojohtaja Tiina Paloranta

euroa	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024
Menot	1 210 099	1 603 160	1 603 160	1 145 600
Tulot	62 428	15 000	15 000	91 000
Netto	1 147 671	1 588 160	1 588 160	1 054 600

Toimielimet ja johto -yksikköön kuuluvat valtuuston ja hallituksen menot, vanhus- ja vammaisneuvosto, tarkastuslautakunnan toiminta sekä johto -kustannuspaikalle kunnanjohtajan ja talous- ja hallintojohtajan menot.

Vastuualue ylitti tulot 70 000 eurolla. Perusturvan laskujen jälkiperintänä kunnalle tulleet tuotot kirjattiin tänne. Menot jäivät 461 000 alle talousarvion.

Valtuusto kokoontui 7 kertaa, hallitus 28 kertaa, hallituksen henkilöstöjaosto kerran, tarkastuslautakunta 12 kertaa. Valtuusto ja hallitus pitivät lisäksi seminaareja. Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontui 6 kertaa.

Vanhus- ja vammaisneuvostolla oli ylimääräinen toimintaraha, jolla se hankki liukusteita jaettavaksi kuntalaisille.

Vuoden aikana hyväksyttiin kaksi muutostalousarviota. Sopeuttamisohjelman toteutuminen raportoitiin osavuosisikatsauksissa.

Vuoden aikana järjestettiin presidentinvaalit.

Hallinnon tukipalvelut henkilöstöpäällikkö Jyri Lammela

euroa	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024
Menot	2 233 300	2 628 800	2 628 800	2 432 800
Tulot	589 600	519 000	519 000	651 000
Netto	1 643 600	2 109 800	2 109 800	1 781 800

Hallinnon tukipalveluihin kuuluu hallintopalvelut, laskentapalvelut, henkilöstöhallinto ja tietohallinto.

Hallintopalvelut hoitaa valtuuston ja hallituksen toimistotyöt, keskusarkiston ja viestiliikenteen. Henkilöstöpalvelut hoitaa työnantajatehtävät, palkanmaksun koordinoinnin, työnantajailmoitukset ja -tilitykset sekä ohjauksen ja neuvonnan työsuhteasioissa. Laskentapalvelut hoitaa kirjanpidon, tilinpäätöksen, laskujen kierrätyksen, maksuliikenteen ja taloustilastoinnin. Tietohallinto hoitaa perustietotekniikan ja nettisivujen yleisen ylläpidon.

Vastuualue alitti menot 200 000 eurolla. Tulot ylittyivät 6 000 eurolla. Nettomenot olivat 195 000 euroa alle talousarvion. Menojen alitus johtui arvioita pienemmästä tasausmaksuista ja palvelujen ostoa toteutettiin arviota vähemmän.

2.3 Sivistyspalvelut

Palvelujohtaja: sivistysjohtaja Kimmo Levänen
Toimielimet: sivistyslautakunta ja hyvinvointijaosto

Sivistyspalvelut yhteensä

euroa	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024
Menot	24 741 200	24 848 800	24 848 800	25 750 200
Tulot	1 214 600	1 100 000	1 100 000	1 149 600
Netto	23 526 700	23 748 800	23 748 800	24 600 600

Sivistyspalvelujen palvelualueelle kuuluu varhaiskasvatus, perusopetus, lukiopalvelut ja vapaa-aikapalvelut. Suurin osa toiminnasta on lakisääteistä. Palvelut ovat pääosin käyttäjille maksuttomia tai käytöstä peritään vain osa todellisista kustannuksista. Palvelujen hoitamiseen osoitettua valtion-osuustuloa ei merkitä sivistyksen käyttötalouteen. Palveluja käyttävät kaikenikäiset kuntalaiset, toiminnan pääpainotus on kuitenkin lapsissa ja nuorissa. Palvelut järjestetään kuntastrategian mukaisesti ja palvelualueella toteutetaan laajan hyvinvointikertomuksen painopisteitä.

Sopeuttamisohjelma ulottui vuodelle 2024, mutta sivistyspalveluissa ei ollut enää uusia talouteen tai toimintaan vaikuttavia muutoksia. Jotkut ohjelmaan laitettut eurotavoitteet eivät toteutuneet, ja esimerkiksi pienenevät ikäluokat alkavat vaikuttaa palveluihin vasta syksyllä 2025. Toisaalta sopeuttamisohjelmassa tehtyjen henkilövähennysten vaikutus näkyy edelleen sekä toiminnassa että talousarvion henkilöstökuluissa.

Sivistyspalvelut ylitti talousarvion nettototeuman 851 800 eurolla. Toteuma oli 103,6 %.

Talousarvion merkittävän ylityksen selittävät muun muassa:

- Sisäiset menot ylittyivät 102 707 euroa, suurin ylitys *sisäiset ICT-kulut*
- *Jaksotetut palkat ja palkkiot*: ei menovarausta talousarviossa, 63 961 euroa
- Sijaiskulut edelleen suuret: pandemian jälkeen sairauslomat eivät ole palautuneet edeltävien vuosien tasolle. Syksyn 2023 muutostalousarviossa oli noin puoli miljoonaa sijaiskulujen ylitystä. Talousarvioon 2024 saatiin 250 000 euroa lisää sijaiskuluihin
- Lukukauden aikana ilmennyt ohjaajien lisatarve
- Syksyllä 2024 aloitti yksityinen lastensuojelulaitos, kulut 49 806 (muun muassa hlöstökulut, palvelujen ostot)

Muutostalousarvion tarvetta ei huomattu ajoissa, alkusyksyn toteumissa ei havaittu vielä huomattavaa ylitystä. Vaikka palkkakulut olivat ylittyneet, koko palvelualueen toteumaprosentti enteili vain vähäistä ylitystä, ei välttämättä lisämäärärahaa vaativaa. Alkaneella talousarviokaudella sivistyspalvelut seuraakin herkemällä korvalla sekä käyttötalousmuutosten että muutostalousarvion tarvetta saadun ohjeistuksen mukaisesti.

Hankerahoitusta saatiin edellisiä vuosia vähemmän varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa (2024 hanketulojen toteuma 242 182 euroa, 2023 tilinpäätöksessä 364 217 euroa). Palvelualueen nettototeuma toteutui positiivisesti vapaa-aikapalvelujen hanke- ja muiden tulojen ansiosta (ylitys 53 049 euroa, 134,9 %). Henkilöstökuluihin hankerahaa käytettiin 413 000 euroa, mikä selittää osaltaan henkilöstökulujen tilikohdan ylitystä.

Sivistyspalvelujen tulot toteutuivat 104,5 %, tuloja oli noin 50 000 euroa enemmän kuin tilinpäätöksessä 2023. Sisäisten ja ulkoisten palvelujen ostoihin käytettiin yhteensä 5 571 262 euroa, toteumaprosentti oli 101 %. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot ylittivät talousarvion 103 251 eurolla, toteumaprosentti oli 125,7 % (tilinpäätöksessä 2023 toteuma oli 123,4 %).

Henkilöstökulut ylittyivät 588 905 euroa. Tästä hanketulot kompensoivat 393 518 euroa. Henkilöstön lisäykset on tehty henkilöstösuunnitelman mukaisesti, hankerahoituksella tai toiminnallisten syiden pakottamina (esimerkiksi henkilökohtaisten ohjaajien tarve kesken lukukauden).

Palvelualueen yhteiset tavoitteet

Strateginen päämäärä: Hyvä kasvun ja oppimisen ympäristö

Avaintavoite: Yhtenäinen ja kannustava kasvun ja oppimisen polku

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Hämeenkyrön toimintamalli joustavaan esi- ja alkuopetukseen	Tavoitetaso: kirjallisen suunnitelman valmistuminen hankkeen aikana, käyttöönotto kevään aikana Mittari: Sivistyslautakunta hyväksyy toimintamallin kevään kokouksessa	Sivistyslautakunta hyväksyi Hämeenkyrön kunnan joustavan esi- ja alkuopetuksen mallin 12.6.2024 § 67.

Strateginen päämäärä: Hyvä kasvun ja oppimisen ympäristö

Avaintavoite: Yhä vahvempi hyvinvointia rakentava osallisuus ja sujuvampi arki

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Opiskeluhuollon yhteistyömuotojen vakiinnuttaminen ja kehittäminen	Tavoitetaso: Säännölliset yhteistyöryhmien kokoukset. Mittari: kysely henkilöstölle	Kyselyvastausten mukaan ryhmät olivat kokoontuneet suunnitelman mukaisesti 3-4 kertaa vuoden 2024 aikana

Strateginen päämäärä: Hyvä kasvun ja oppimisen ympäristö

Avaintavoite: Yhä vahvempi hyvinvointia rakentava osallisuus ja sujuvampi arki

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Lapsivaikutusten ennakoarvioinnin käyttöönotto osana uudistettua eva-lomaketta	Tavoitetaso: lapsivaikutusten ennakoarvioinnin sisällyttäminen evan tekoon Mittari: mukana 100 % tehdyissä ennakoarvioinneissa	Palvelualueella on tehty kolme vaikutusten ennakoarviointia, joista yksi oli laaja. Lapsivaikutusten arviointi on 100 % mukana

Lasten osallisuusmalli ja sen käyttöönotto	Tavoitetaso: Lapsiparlamentin perustaminen ja toiminnan aloittaminen Mittarit: parlamentin toiminnan määrä 2024	Toiminta aloitettu suunnitelman mukaisesti syksyn aikana jokaisella alakoululla ja jokaisessa esiopetusryhmässä. Jokainen ryhmä on kokoontunut vähintään kerran vuoden 2024 aikana.
Yhdistysten toiminnan tukeminen ja yhteistyö	Tavoitetaso: yhteistyö Seuraparlamentin ja kulttuuriparlamentin kanssa. Mittarit: yhdessä tuotetut tapahtumat. Myönnettyjen toiminta- ja kohdeavustusten lukumäärä.	Toiminta-avustuksia on myönnetty yhdeksän kpl, kohdeavustuksia 21 kpl ja yhdistysten vuosiaavustuksia 21 kpl. Tapahtumia urheiluseurojen seurojen kanssa on ollut kolme ja yhdistysfoorumeja kaksi kappaletta. Kulttuuriparlamentti oli mukana Myllykolu elää! -tapahtuman järjestelyissä. LandeFest -tapahtumaan osallistui laajasti yhdistyksiä. Yhteistyötä kyläyhdistysten kanssa tiivistettiin Hämeenkyrö kuuluu kylille -kierroksella. Kierros koostui 7 kylätapaamisesta, joissa tavattiin 160 kyläaktiivia.

**Hallinto- ja toimistopalvelut
talous- ja hallintopäällikkö Liisa Neronen**

euroa	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024
Menot	314 700	451 000	451 000	457 400
Tulot	200	0	0	9 000
Netto	314 500	451 000	451 000	448 400

Hallinto- ja toimistopalvelut hoitaa ja koordinoi palvelualueen hallinnon ja talouden tehtäviä Monitoimikeskus Sillasta käsin. Vastuualueelta eläköityi yksi toimistosihteeri 1.6.2024 ja paikka jätettiin täyttämättä Tuomi-hankintaan liittyvän suunnitelman mukaisesti. Hyvinvointikoordinaattori kustannuspaikkoineen ja eurovarauksineen liitettiin toimisto- ja hallintopalveluihin 1.1.2024 alkaen. Vastuualueella työskenteli 31.12.2024 neljä henkilöä (3,75 htv).

Sivistyslautakunta kokoontui vuoden aikana 11 kertaa ja käsitteli 133 pykälää. Kokoukset pidettiin Monitoimikeskus Sillassa. Lisäksi lautakunta piti talousseminaarit 24.4. yhdessä elinympäristölautakunnan kanssa ja 21.10. yhdessä kunnanhallituksen ja elinympäristölautakunnan kanssa.

Talouden toteutuminen

Vastuualueen toimintakulut ylittyivät 6 379 eurolla. Nettotulos oli 99,4 %.

Vastuualueen tuloista 8 755 euroa tuli palveluliikenteen asiakasmaksuista. Palveluliikenteen kuljetuskulut olivat 48 480 euroa. Palveluliikenteellä tehtiin 2 669 matkaa vuonna 2024. Palveluliikenne on kunnan hankkimaa etukäteistilaukseen perustuvaa henkilökuljetuspalvelua, joka on kaikkien kunta-laisten käytettävissä.

Varhaiskasvatus

varhaiskasvatuksen johtaja Kaisa Ojanen

euroa	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024
Menot	8 217 700	8 253 100	8 253 100	8 232 700
Tulot	500 400	434 500	434 500	394 100
Netto	7 717 300	7 818 600	7 818 600	7 838 500

Hämeenkyrön varhaiskasvatuksen menot koostuivat vuonna 2024 päiväkotitoiminnasta, perhepäivähoidosta, varhaiskasvatuksen palvelusetelitoiminnasta, hoidon tuista sekä ostopalveluista.

Vuonna 2024 Hämeenkyrön varhaiskasvatuksessa oli 20.9.2023 tilaston mukaan 452 (2023 478) lasta, joista päiväkodeissa 343 (365) lasta, perhepäivähoidossa 11 (11) lasta ja ostopalveluissa 1 (1) lapsi. Palveluseteliä käyttäviä hämeenkyröläisiä lapsia oli 97 (102). Vuoden 2024 lopussa alle kolmevuotiaita oli palveluissa 100, joista omassa tuotannossa 77. Alle kolmevuotiaiden määrä ei enää kasvanut palveluissa. 31.12.2024 tilaston mukaan tuen päätös oli 10,1 % lapsista.

Talouden toteutuminen

Varhaiskasvatus ylitti talousarvion 19 944 eurolla, toteumaprosentti oli 100,3. Henkilöstömenot ylittivät talousarvion 171 475 eurolla. Kuukausipalkkoissa ylitystä oli 91 900 euroa; tästä 53 400 euroa on hanketyöntekijöiden kuukausipalkkoja, joihin on tulo-rahoitus avustuksissa hankekaudella. Kuukausipalkkojen muu ylitys johtuu lasten tukeen perustuvien ohjaajien palkkakuluista, joihin ei talousarviovaiheessa välttämättä osata varautua riittävästi. Ylitystä syntyy myös tehtävämuutoksista, joita tehtiin yhdessä työterveyshuollon kanssa neuvotellen.

Hoidon tukia (kotihoidontuki, yksityisen hoidon tuki, joustava hoitoraha) käytettiin 399 200 eurolla talousarvion mukaisesti.

Varhaiskasvatuksen palveluseteliin varattiin 1 154 000 euroa ja sitä käytettiin 1 032 000 euroa. Palvelusetelimenot ovat pysyneet samalla tasolla kuin vuonna 2023.

Varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikkojen ostoon muilta kunnilta ja yksityisiltä toimijoilta varattiin 83 700 euroa ja siihen käytettiin 80 600 euroa talousarvion mukaisesti. Asiakasmaksutuottoja kertyi 241 000 euroa.

Toiminta

Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelma perustuu varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin, esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin, Hämeenkyrön kuntastrategiaan, laajaan hyvinvointikertomukseen alaohjelmineen sekä henkilöstöltä ja asiakkailta nousseisiin kehittämisen tarpeisiin. Vuonna 2024 varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelmassa painopisteitä olivat lasten leikki, vuorovaikeus- ja kaveritaidot, digikehittäminen sekä positiivinen pedagogiikka.

Varhaiskasvatuksen järjestämässä esiopetuksessa alkoi 1.8.2024 kolmas lukuvuosi ja samalla vuosi 2024 oli toinen, jolloin esiopetus järjestettiin koko kalenterivuoden varhaiskasvatuksen vastuualueella. Esiopetuksen kustannukset olivat vuonna 2023 783 000 euroa ja vuonna 2024 736 600 euroa.

eVaka -järjestelmän käyttöönotosta tehtiin päätökset vuonna 2023 ja vuosi 2024 oli aktiivista käyttöönoton aikaa. Hämeenkyrö otti järjestelmän käyttöön yhdessä kehyskuntien kanssa projektin ensimmäisessä aallossa 1.3.2024. Henkilöstö koulutettiin järjestelmän käyttöön, huoltajia tiedotettiin aktiivisesti ja käyttö on ollut sujuvaa. Vanhat ohjelmistot ajettiin alas vuoden 2024 loppuun mennessä.

Varhaiskasvatuksen opettajien määrän lisäämistä jatkettiin suunnitelman mukaisesti vuonna 2024. Opettajien ja sosionomien saatavuus heikkenee koko ajan ja kevään rekrytoinnissa kolme tehtävää jäi täyttämättä.

Hankkeet

Hankkeen nimi	Rahoittaja	Avustus €	Omarahoitusosuus €	Käyttöaika
Joustava esi- ja alkuopetus, hanke varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteinen	Opetus- ja kulttuuriministeriö	18 000	4 500	31.5.2024
Uudet lukutaidot osaksi arjen pedagogiikkaa	Opetus- ja kulttuuriministeriö	65 700	16 425	31.5.2024
Valssin käyttöönoton koordinaointi	Opetus- ja kulttuuriministeriö	39 579	9 894	30.6.2024
Koronan vaikutusten tasoittaminen, hanke varhaiskasvatuksen ja perusopetus yhteinen	Opetus- ja kulttuuriministeriö	50 000	2 630	31.12.2024
Digihyppy chromebookeilla	Opetushallitus	77 400	8 600	31.12.2024

Perusopetus**johtava rehtori Timo Mäkelä 1.1.2024-31.7.2024****johtava rehtori Annukka Alppi 1.8.2024-31.12.2024**

euroa	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024
Menot	13 284 700	13 050 000	13 050 000	13 885 500
Tulot	511 700	513 300	513 300	538 500
Netto	12 773 100	12 536 700	12 536 700	13 347 000

Talouden toteutuminen

Perusopetuksen toimintakulut sisältävät koulukohtaisen perusopetuksen järjestämiskulujen lisäksi valmistavan opetuksen, muualla tapahtuvan perusopetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan. Perusopetuksen nettomenot olivat 13 347 002 euroa (toteuma 106,5 %) ja ylitti talousarvion 810 347 eurolla.

Toimintakulut ylittyivät 835 530 eurolla. Suurimmat talousarvion varaukset olivat henkilöstökulut (ylitys 380 704 euroa), joista hanketulot kompensoivat 179 063 euroa. ICT-menojen tilikohdat sekä koneiden ja laitteiden vuokrat, jotka sisältävät leasinglaitteiden kuukausittaiset kulut, ylittyivät 193 029 euroa. Tulot koostuvat pääasiassa kotikuntakorvauksista, hanketuloista ja aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuista. Toimintatuotot 538 522 euroa toteutui 104,9 %. Muiden kuntien oppilaiden kotikuntakorvaustulot olivat 189 653 euroa ja muille kunnille maksettavat kotikuntakorvausmenot ja muun laskutuksen menot olivat 392 202 euroa.

Matkustus- ja kuljetuspalveluihin, jotka ovat suurimmaksi osaksi oppilaskuljetuksia, käytettiin 1 099 695 euroa (toteuma 94,2 %). Oppilaskuljetukset toteutti Tuomi Logistiikka.

Toiminta

Perusopetuksen opetussuunnitelma päivitettiin 1.8. alkaen Opetushallituksen ohjeiden mukaisesti. Päivitykset koskivat tunne-, vuorovaikutus- ja turvataitoja. Lisäksi päivitettiin Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen yhteinen oppimisen tuen käsikirja ja Hämeenkyrön kunnan joustavan esi- ja alkuopetuksen malli.

Aamu- ja iltapäivätoiminta järjestettiin kunnan omana toimintana joka alakoululla. Se on tarkoitettu pääosin 1.–2. luokan oppilaille.

Valmistava perusopetus järjestettiin vielä keväällä Nokian, Pirkkalan ja Hämeenkyrön välisellä sopimuksella Nokialla Nokianvirran koulussa. Syksyllä Nokianvirran palveluille ei ollut enää tarvetta, kun hybridiyksikön toiminta loppui.

Alakoulujen seitsemästä pienluokasta kaksi on sijoitettu Kyröskosken kouluun, kaksi Kirkonkylän kouluun ja kaksi Mahnalan Ympäristökoululle. Lisäksi Kirkonkylän koulussa toimii vaativan erityisen tuen pienluokka, Pro-luokka.

Hämeenkyrössä aloitti syyslukukauden alussa Hämeenkyrön Kuntola, joka on lastensuojelun vaativan tason laitoshoidon yksikkö. Yksikössä on kymmenen paikkaa, jotka on jaettu kahteen 5-paikkaiseen pienyksikköön. Hämeenkyrön kunta järjestää yksikön opetuksen. Myös erityistason lastensuojeluyksikkö Vilposta on oppilaita keskustan alueen kouluilla.

Perusopetuksen oppilasmäärät ja koulukohtaiset nettomenot

Oppilasmäärissä ovat mukana myös vieraskuntalaiset oppilaat. Koulukohtaiset nettomenot eivät sisällä hankemenoja.

Koulu	Oppilaita 20.9.		Menot euroa/oppilas	
	2023	2024	2023	2024
Heinijärvi	106	100	8 906	9 430
Kirkonkylä	232	231	12 057	12 968
Kyröskoski	236	242	8 543	9 131
Mahnala	213	205	11 834	12 270
Yhteiskoulu	374	390	11 092	11 153
Yhteensä	1 161	1 168	10 703	11 141

Oppimisen tuki

Pienryhmät / luokkamuotoinen erityisopetus ja osa-aikainen erityisopetus:

Kirkonkylän koulu
toiminta-alueittaisen opetuksen / vaativan erityisen tuen luokka, pro-luokka
pienryhmä 1. ja 3.lk
pienluokka 2.–6.lk
osa-aikainen erityisopetus

Kyröskosken koulu
pienluokka 1.–3.lk
pienluokka 3.–6.lk
osa-aikainen erityisopetus

Mahnalan Ympäristökoulu
pienryhmä 3.lk
pienluokka 4.–6.lk
osa-aikainen erityisopetus

Heinijärven koulu
osa-aikainen erityisopetus

Yhteiskoulu
monimuotoiset pienryhmät 7.–9.lk 2 kpl
Jopo (8.–9.lk)
Pro-luokka (8.–9.lk)
OTE-luokka
opetus Kuntola
osa-aikainen erityisopetus

Tilastokeskuksen tietojen mukaan yhä useampi peruskoulun oppilas sai oppimisen tukea vuonna 2023 (vuoden 2024 tilastoja ei ole vielä saatavilla). Hämeenkyrössä tehostetun tai erityisen tuen piiriin kuului 27 % oppilaista (2022 25,7 %). Koko maassa vastaava luku on 25 % ja Pirkanmaalla 24 %.

Itäisellä alueella on tuen haasteisiin vastattu perustamalla uusi pienluokka Mahnalan Ympäristökoululle. Kirkonkylän koululla kasvavaan tuen tarpeeseen on myös vastattu joustavilla erityisopetuksen ryhmillä. Vaativaa monialaista tukea tarvitsevien oppilaiden luokat (pro-luokat) ovat toimineet Kirkonkylän koululla ja yläkoululla. Osa oppilaista opiskelee toiminta-alueittaisessa opetuksessa.

Yläkoululle perustettiin syksyllä OTE-luokka, jonka tehtävänä on tukea kouluikäisiä oppilaita. OTE-luokassa oppilaat käyvät koulua yksilöllisin suunnitelmin ja tavoittein. Ryhmä tekee tiivistä yhteistyötä aineenopettajien kanssa.

Joustava perusopetus, jonka toiminta tähtää koulupudokkaiden aktivointiin, toimii Oikopolulla Nuorisotalo Prikan tiloissa. JOPO-luokan tavoitteena on vahvistaa kokonaisvaltaisesti oppilaan opiskelumuotivaatiota ja elämänhallintaa. Perusopetuksen oppimäärän suorittamisen lisäksi tavoitteena on tukea oppilasta toisen asteen koulutukseen siirtymisessä sekä antaa valmiudet selviytyä opiskelussa.

Kesäkuussa sivistyslautalunta hyväksyi oppimisen tuen käsikirjan varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen osalta. myös opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma on työstetty yhdessä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa.

Vuoden 2024 syksy on ollut valmistautumista oppimisen tuen uudistukseen. Syksyllä sovittiin seudullisesta (Parkano, Jämijärvi, Ikaalinen, Hämeenkyrö ja Ylöjärvi) yhteistyöstä. Ajatuksena on käydä yhdessä läpi uudistukseen liittyviä käytänteitä.

Opiskeluhoolto

Oppilashuollon toiminnasta vastasi hyvinvointialue. Toimintaa on osaksi vaikeuttanut henkilökunnan vaihtuvuus sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen rekrytoinnin haasteet ja yhteistoimintaneuvottelut.

Yläkoulun opiskeluhoollon työntekijöinä ovat koulupsykologi, kuraattori, psykiatrinen sairaanhoitaja sekä nuorisotyöntekijä. Koulupsykologin mielenterveyttä tukevia palveluita on ollut tarjolla pääasiassa vain yläkoulun oppilaille. Koulukuraattorin ja psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanottopisteet sijaitsevat väliaikaisesti Kirkonkylän koululla.

Alakouluilla opiskeluhuollon palvelut ovat parantuneet vuoden 2024 aikana. Kirkonkylän, Kyröskosken ja Mahnalan kouluille on saatu kuraattorin palvelut. Psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut eivät ole edelleenkaan alakoulujen käytettävissä. Alakouluilla koulupsykologin palvelut ovat sisältäneet ainoastaan ostopalvelupsykologin tekemät tutkimukset. Muuta koulupsykologin tukea ei ole ollut saatavilla. Koululääkärille on ollut vaikea saada aikoja.

Lastenparlamentti aloitti toimintansa marraskuussa ja toiminnassa on mukana lapsia esikoululaisista kuudesluokkalaisiin. Varhaisnuoriso-ohjaaja jatkoi elämäntaitotunteja kerran kuukaudessa kaikille 5.–6.-luokkalaisille sekä piti mediakasvatustunnit kaikille 1.-, 3.-, 5.-, ja 6.-luokkalaisille. Varhaisnuoriso-ohjaaja on pitänyt yhdessä kuraattorien kanssa sosiaalsiin taitoihin keskittyviä yksittäisiä tunteja tai tuntisarjoja eri kouluissa.

Koulunuorisotyöntekijä työskenteli Yhteiskoululla ja lukiossa kevätkauden ja syksyksi saatiin samansisältöinen uusi hanke, joka jatkuu kevätkauden 2025. Koulunuorisotyöntekijä on lunastanut paikansa koulun arjessa ja tavoittaa sellaisetkin nuoret, jotka eivät ole mukana nuorisopalveluiden toiminnoissa.

Nuorisotyöryhmä on Hämeenkyrön moniammatillinen verkosto, johon kuuluvat nuoriso-ohjaajat, starttivalmentajat, etsivät nuorisotyöntekijät, koulukuraattorit, kouluterveydenhoitajat, psykologiset sairaanhoitajat, seurakunnan nuorisotyönohjaajat ja edustajat Saskysta. Nuorisotyöryhmä jakaa tietoa ja tarttuu nopeasti Hämeenkyrössä esiin nouseviin nuoria koskeviin ilmiöihin järjestäen erilaisia tapauksia ja tempauksia.

Hankkeet

Päätyneet hankkeet

Hankkeen nimi	Rahoittaja	Avustus €	Omarahoitusosuus €	Käyttöaika
Joustava esi- ja alkuopetus, hanke varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteinen	Opetus- ja kulttuuriministeriö	18 000	4 500	31.5.2024
Suomen malli -kerhohanke	Aluehallintovirasto	55 000	18 333	31.10.2024
Koronan vaikutusten tasoittaminen, hanke varhaiskasvatuksen ja perusopetus yhteinen	Opetus- ja kulttuuriministeriö	89 000	4 685	31.12.2024
Kerho-hanke	Opetushallitus	20 000	8 572	31.12.2024
Kestävyys- ja ilmasto-oppia kouluihin	Opetushallitus	Avustus maksettu lin kunnalle	7 787	31.12.2024

Jatkuvat hankkeet

Hankkeen nimi	Rahoittaja	Avustus €	Omarahoitus- osuus €	Käyttöaika
Ensimmäinen Erasmus	Opetushallitus	19 344		31.5.2025
Kerho-hanke	Opetushallitus	13 000	5 572	1.12.2025

Lukiokoulutus rehtori Merja Heinäaho

euroa	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024
Menot	1 128 900	1 111 200	1 111 200	1 143 500
Tulot	5 930	0	0	2 800
Netto	1 123 000	1 111 200	1 111 200	1 140 800

Talouden toteutuminen

Lukion nettomenot ylittivät talousarvion 29 580 eurolla (102,7 %). Ict-kulut (ulkoiset ja sisäiset sekä laitteiden leasingkulut) ylittyivät 22 500 eurolla. Oppimateriaalivaraus ylittyi 19 414 eurolla.

Toiminta

F.E. Sillanpään lukio on yleislukio, joka tarjoaa laadukasta lukio-opetusta ja antaa opiskelunvalmiuksia korkeakouluopintoihin, ylioppilaspohjaisiin ammatillisiin opintoihin sekä läpi elämän jatkuvaan opimiseen. F.E. Sillanpään lukiolla on yleissivistävä tehtävä. Opintotarjonta pyritään pitämään mahdollisimman monipuolisena.

Lukiossa vietettiin 70-vuotisjuhlia 30.11.2024. Päivään osallistui runsaasti entisiä ja nykyisiä opiskelijoita.

Kantavana teemana oli edelleen hyvinvointi. Hyvinvointityö on säännöllistä ja suunnitelmallista lukion opiskeluhuoltoryhmän koordinoimaa toimintaa. Lukiossa panostetaan moniammatillisesti yhteisöllisyyteen erilaisilla pienillä tapahtumilla.

Fysiikan opiskelijoilla oli mahdollisuus käydä tekemässä työkurseja Tampereen teknillisessä yliopistossa. Kemian opiskelijat käyvät tutustumassa eri yritysten laboratoriotyöskentelyyn. Teemaopintojen Työpolku -kurssiin sisältyvä yrittäjyysvalmennus tehdään yhteistyössä TAMK:n Proakatemian sekä Hämeenkyrön ja Ikaalisten yrittäjien kanssa. Vaellusopintojaksolla tehtiin retki Napapiirin retkeilyalueelle Rovaniemelle.

Lukion opiskelijatutorit toimivat yhteistyössä opinto-ohjaajien ja ryhmänohjaajien kanssa. Tutorit ovat olleet aktiivisesti mukana uusien opiskelijoiden ryhmäytymisessä, lukion käytänteisiin opastamisessa, kurssi- ja opintojaksovalinnoissa sekä lukion kulttuuriin perehdyttämisessä. Tutorit ovat osallistuneet aktiivisesti myös lukion markkinointiin sekä Hämeenkyrön että Sastamalan 9. -luokkalaisille.

Lukio toimii samassa koulurakennuksessa Yhteiskoulun kanssa. Lukio on kaksisarjainen. Lukion aloitaneista opiskelijoista 30 tuli Yhteiskoulusta, 4 Sastamalasta ja 1 Nokialta. Lukiossa opiskeli myös Asse Student Exchange Finlandin kautta tullut taiwanilainen vaihto-opiskelija koko lukuvuoden ajan.

Lukiossa on yhteinen rehtori perusopetuksen kanssa. Vararehtori on lukion oma. Lehtoreita on 6, peruskoulun kanssa yhteisiä lehtoreita 11, tuntiopettajia 2.

Lukion opiskelijamäärät ja opiskelijakohtaiset nettomenot

Opiskelijoita 20.9.		Menot euroa/opiskelija	
2023	2024	2023	2024
113	101	9 938	11 295 e
Erotus	-12	Erotus	1 357 e

Hankkeet

Lukio on mukana Tampereen yliopiston kasvatustieteen ja kulttuurin tiedekunnan Critical –hankkeessa, jossa tutkitaan ja pyritään tukemaan nuorten kriittistä lukutaitoa. Hankkeesta ei ole kuluja.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapäällikkö Mika Koskela

euroa	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024
Menot	1 795 200	1 985 500	1 983 500	2 031 000
Tulot	196 400	152 100	152 100	205 200
Netto	1 598 800	1 833 300	1 831 300	1 825 800

Talouden toteutuminen

Vapaa-aikapalveluiden nettomenojen toteumaprosentti oli 99,70 %, Talousarvio alittui 5 510 eurolla Toimintatuotot ylittyivät 56 049 eurolla (134,9 %). Hankkeista maksettiin henkilöstömenoja 68 100 euroa.

Toiminta

Vuoden 2024 alusta toimintansa aloittanut hyvinvointijaosto vastaa vapaa-aikapalvelujen (kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut) järjestämisestä, kehittämisestä ja arvioinnista. Hyvinvointijaosto koordinoi hyvinvointityön toteuttamista ja seuraa hyte-kerroinmittareita kaikilla palvelualueilla. Hyvinvointijaosto tarkastelee kaikkiin ikäryhmiin liittyviä asioita hyvinvoinnin näkökulmasta ja sovitaa yhteen alueellisia hyvinvointiin liittyviä kehitysohjelmia. Hyvinvointijaostossa on viisi jäsentä ja jokaisella jäsenellä varajäsen. Jaoston jäsenistä kaksi on lautakunnan jäseniä. Jaosto kokoontui 2024 vuoden aikana 9 kertaa ja käsitteli 69 pykälää.

Vapaa-aikapalvelut on toiminut uudella nimikkeellä nyt kaksi vuotta. Yhteistyö vapaa-aikapalveluiden sisällä on kasvanut merkittäväksi voimavaraksi. Yhteistyön lisääntyminen näkyy tapahtumien tuotossa. Liikunnanohjaajan vakanssi oli vastualueen ainoa uusi vakanssi. Kirjasto- ja kulttuuripäällikkö aloitti uudistetulla tehtävänkuvalla ja nimikkeellä tehtävässä kesällä 2024.

Vapaa-aikapalvelut jakoi toiminta- ja kohdeavustuksia 37 958 eurolla ja jäähalliyhtiön avustusta 180 000 euroa. Hyvinvointijaosto jakoi kohdeavustuksina 10 050 euroa kahdelletoista hakijalle. Viranhaltijapäätöksellä myönnettäviä alle 500 euron avustuksia jaettiin yksitoista kappaletta. Kylien jääkaualoiden hoitoon jaettiin 500 euroa kolmelle hakemuksen jättäneelle yhdistykselle. Yhdistysten vuosivastukset olivat ensimmäistä kertaa haettavissa. Jaettavana oli 10 000 euroa. Määräaikaan mennessä saapui 21 hakemusta.

Kansalaisopiston toiminnan järjestää Sastamalan koulutuskuntayhtymä Saskyn Petäjäopisto. Hämeenkyrössä toteutui 4 303 tuntia vuonna 2024. Hämeenkyrö maksoi kuntaosuutta ennakkona 180 000 euroa ja sai koulutuskuntayhtymän tilinpäätöksen valmistuttua palautusta 14 975 euroa. Pirkanmaan musiikkiopistolta ostettiin palveluita 43 530 eurolla, jolla järjestettiin opetus noin 50 oppilaalle.

Kirjastolla järjestettiin 35 tapahtumaa, muun muassa kirjailijavierailuja ja neulekerho. Lisäksi järjestettiin satutunteja, pelipäiviä sekä kirjaston käytön ja tiedonhaun opetusta. Näitä järjestettiin kirjaston lisäksi myös päiväkodeissa tai kouluilla. Kirjailija Magdalena Hai vieraili yläkoulussa, lukiossa ja ammattikoululla tavoittaen 500 nuorta. Kaikkiaan kirjaston tapahtumiin osallistui yli 2 881 kuntalaista.

Kirjastosta lainattiin aineistoa 123 071 kertaa vuonna 2024, lainamäärä kasvoi yli 4 000 lainaa edellisestä vuodesta. Fyysisiä käyntejä kirjastossa oli yhteensä 79 568. Hämeenkyrö kuuluu PIKI-kirjastokimppaan, johon kuuluu lähes kaikki Pirkanmaan kirjastot. Verkkokirjasto ja sekä digitaaliset palvelut hankitaan yhdessä muiden PIKI-kirjastojen kanssa, ja muiden PIKI-kirjastojen aineisto on käytettävissä seutuvarauksella. Hämeenkyrön kirjasto- ja kulttuuripäällikkö toimi PIKI-ohjausryhmän puheenjohtajana.

Valtuuston 20.2.2022 päättämän sopeutusohjelman mukaisesti aineistomääräraha palautettiin ennalleen vuoden 2024 talousarviossa.

Kulttuuripalvelut järjestivät aktiivisesti konsertteja ja vierailuja kouluissa sekä päiväkodeissa. Veteraanipäivän ja itsenäisyyspäivän juhlat toteutettiin yhteistyössä seurakunnan kanssa. Kotiseutumuseon kesäohjelma tarjosi monipuolista sisältöä, kuten esityksiä ja työpajoja. Yhteensä kotiseutumuseossa, Myllykolulla ja Ahlforsin Aseverstaalla vieraili 1 049 kävijää.

Vuonna 2023 avattu bänditila Kivimäentie 12:ssa on ollut ahkerassa käytössä, tarjoten harrastajille mahdollisuuden musisoida inspiroivassa ympäristössä. Topoteekin kokoamista jatkettiin edelleen testamenttirahoituksen avulla.

Kulttuuripalvelut olivat mukana koulujen kulttuurisuunnitelman toteutuksessa sekä järjesti monia tapahtumia ja aktiviteetteja, muun muassa Myllykolu Elää! -festivaali, Sillanrakentajat -taidenäyttely, yhdistysfoorumi, vanhusten viikot ja Lasten Pirkkaset. Harry Potter -tapahtuma oli vapaa-aikapalveluiden yhteinen tapahtuma, johon osallistui tekijöitä jokaiselta palvelualueelta. Tapahtumaan osallistui yli 300 asiakasta.

Yhteistyökumppanina osallistuttiin muun muassa seuraaviin tapahtumiin: Pakanalliset myyjäiset, Tuuhannen tuuman tanssit, "Hämeenkyrö kuuluu kaikille!" (Hämeenkyrö Pride), LandeFest ja Uniklubin juhlakonsertit. Kulttuuriparlamentti kokoontui kuusi kertaa. Parlamentti suunnitteli koko perheelle suunnatun Myllykolu Elää! -festivaalin, joka sai Leader-rahoitusta ja keräsi yli 500 kävijää. Tapahtumasta saatu palaute oli erittäin positiivista. Kulttuuripalvelut osallistui Operaation Pirkanmaan toimintaan järjestämällä muun muassa Ruudun takaa –monitaidetapahtuman paikallisen toteutuksen.

Nuorisotalo Prikassa avointa nuorisotilatoimintaa järjestettiin 146 päivänä ja kävijöitä oli yhteensä 2042 nuorta. Mahnalan kylänuokkari oli auki 28 päivänä ja kävijöitä yhteensä 239 henkilöä. Liikkuvaan nuorisotyöhön vuokrattu auto Klaara tavoitti kesäkauden aikana 1 235 nuorta ja oli liikkeellä 36 kertaa.

Kuntaan pitkään toivottu Mopopaja aloitti huhtikuussa lahjoitusten ja kolmannen sektorin tuella. Mainostamisesta huolimatta Mopopajan kävijämäärät jäivät hyvin vähäisiksi ja toiminta lopetettiin loppuvuodesta. Mopopaja oli auki 27 kertaa ja kävijöitä oli yhteensä 108 nuorta.

Nuorisopalvelut järjestivät erilaisia retkiä, yönuokkareita, Vaikuta! -päivän ja muuta vaihtelevaa toimintaa.

Nuorisovaltuustolla alkoi uusi kausi. Haku toteutettiin ensimmäistä kertaa kirjallisilla hakemuksilla. Nuorisovaltuusto järjesti kesällä Järvenkylän uimarannalla kaksi kertaa vohvelinpaistotempauksen ja lokakuussa nuorten huippukokouksen, joka keräsi yhteen hämeenkyröläiset vaikuttajanuoret. Joulukuussa nuorisovaltuusto järjesti nuorten keikkaillan, jossa kävijöitä 123 nuorta. Lisäksi käytiin tutustumassa eduskuntaan, osallistuttiin aktiivipäiville sekä erilaisiin koulutuksiin. Yleiskokouksia pidettiin 11 kertaa ja näiden välillä erilaisia työskentelytapaamisia. Nuorisovaltuuston edustajat osallistuivat valtuuston, lautakuntien, alueellisen nuorisovaltuuston ja kunnan työryhmien kokouksiin. Nuva oli jälleen mukana Vaikuta! -päivässä ja jakoi Hyvä tyyppi -stipendit.

Lastenparlamentti aloitti toimintansa marraskuussa ja toiminnassa on mukana lapsia esikoululaisista kuudesluokkalaisiin. Varhaisnuoriso-ohjaaja jatkoi elämäntaitotunteja kerran kuukaudessa kaikille 5.-6.-luokkalaisille sekä piti mediakasvatustunnit kaikille 1.-, 3.-, 5.-, ja 6.-luokkalaisille. Kuraattorien kanssa pidettiin sosiaalisiiin taitoihin keskittyviä yksittäisiä tunteja tai tuntisarjoja eri kouluissa sekä keväällä että syksyllä.

Nuorisopalveluissa otettiin käyttöön Omin Jaloin-toiminta, joka on varhaisen puuttumisen yksilötyönmalli. Tavoitteena on lisätä toimintaan osallistuvan nuoren tietoisuutta omista voimavaroistaan ja mahdollisista riskitekijöistä sekä ohjata nuorta ymmärtämään omien valintojen vaikutukset nykyyhetkeen sekä tulevaisuuteen.

Koulunuorisotyöntekijä työskenteli Yhteiskoululla ja lukiossa kevätkauden ja syksyksi saatiin samansisältöinen uusi hanke, joka jatkuu kevätkauden 2025. Koulunuorisotyöntekijä on lunastanut paikansa koulun arjessa ja tavoittaa sellaisetkin nuoret, jotka eivät ole mukana nuorisopalveluiden toiminnossa.

Liikuntapalveluissa laajennettiin liikunnanohjausta toisen liikunnanohjaajan vakanssin myötä. Ohjausmääriä saatiin nostettua jopa 50 % eli 20 viikkotuntiin. Liikuntaa lisättiin erityisesti lapsille ja lapsiperheille. Lisäksi uuden vakanssin myötä liikuntapalvelut järjestivät uusia tapahtumia. Hankerahoi-

tuksella (Liikkuva koulu ja Move!) palkattiin liikunnanohjaaja, joka järjesti koulu-PT ja välituntitoimintaa. Uimakoulut järjestettiin Järvenkylän uimalassa kesä-heinäkuun aikana. Uimakoulun toteuttivat liikunnanohjaajat yhdessä kesätyöntekijöiden kanssa.

Kyröskosken urheilualueen neljännessä vaiheessa toteutettiin ulkokuntosalin ja huoltorakennuksen rakentaminen yhteistyössä elinympäristöpalveluiden kanssa. Huoltorakennuksen toteutus viivästy muutamalla kuukaudella, koska rakentaja ajautui konkurssiin. Muita hankkeita olivat Pappilanmetsän kuntoradan pinnoittaminen kivituhkalla ja frisbeegolfradan laajentaminen 18 väyläiseksi. Pesäpallokenttä viimeisteltiin toukokuussa 2024.

Liikuntapalvelut myivät jäähallin jään jäädyttämistä aamusta 1–2 tunnin työosuudella ja illasta 4 tunnin työosuudella. Tehtäviä hoitivat kaksi liikuntapaikkahoitajaa. Viikonloppuna ulkojäiden jäädytys ja auraus ostettiin jäähalliyhtiöltä. Liikuntapalveluissa työskenteli kesällä 4 nuorta uimarannalla uimakoulujen apuohjaajina.

Vapaa-aikapalveluissa työskenteli vuoden 2024 joulukuussa 14 vakituista työntekijää ja yhdeksän määräaikaista työntekijää (nuorisotilavalvojat, hanketyöntekijät, työllistetyt).

Hankkeet

Hankkeen nimi	Rahoittaja	Avustus €	Omarahoitusosuus €	Käyttöaika
Kulttuuripalvelut: Operaatio Pirkanmaa	Tampereen kaupunki			31.12.2024
Liikuntapalvelut: Pappilanmetsän kuntoradan ja frisbeegolfradan peruskorjaus (investoinnit)	Joutsenten reitti, ELY-keskus	22 500	50 %	31.12.2024
Liikuntapalvelut: Liikkuva koulu ja Move!	Aluehallintovirasto	18 500	12 333	30.6.2025
Nuorisopalvelut: Kaikkien koulu (koulunuorisotyö)	Aluehallintovirasto	35 000	3 888	31.12.2024
Nuorisopalvelut: Yhteistyöllä Yhteisöksi (koulunuorisotyö jatkuu)	Aluehallintovirasto	30 000	3 333	23.9.2024-30.6.2025
Kirjastopalvelut: Lukumiitti (palveluiden kehittäminen nuorille)	Aluehallintovirasto	8 000	2 000	31.12.2025
Kirjastopalvelut: Tekijät tutuiksi (kirjailijavierailuja)	Aluehallintovirasto	10 000	2 500	31.12.2025

2.4 Elinympäristöpalvelut

Palvelujohtaja: elinympäristöjohtaja Ritva Asula-Myllynen

Toimielimet: elinympäristölautakunta ja lupajaosto

Elinympäristöpalvelut (ilman vesihuoltolaitosta)

euroa	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024
Menot	11 030 900	9 977 700	10 351 600	10 819 400
Tulot	11 129 700	10 772 900	10 476 900	10 771 300
Netto	+98 900	+795 200	+125 230	-48 100

Elinympäristöpalveluihin on kuulunut perinteisten teknisten palvelujen ja vesihuollon lisäksi kunnan asiointipisteen palvelut, ateria- ja puhtauspalvelut sekä elinkeinopalvelut, johon kuuluivat vuoden loppuun asti myös yrityspalvelut ja työllisyyspalvelut. Palvelualueen tehtävänä on asuin-, työ- paikka-, virkistys- ja liikkumisympäristöjen rakentaminen ja ylläpito, vesihuolto, yhdyskuntasuunnittelu, palvelurakennusten ja kiinteistöjen kunnossapito ja hoito sekä kunnan metsäomaisuuden hoitaminen ja koulujen ja varhaiskasvatuksen ateriapalveluita ja puhtaanapitoa. Tavoitteena on ylläpitää ja kehittää toimivaa, turvallista ja terveellistä toimintaympäristöä elämiselle, asumiselle ja yrittäjyydelle. Palvelualue huolehtii osaltaan alueen elin- ja vetovoimasta, siisteydestä ja viihtyisyydestä sekä toteuttaa kunnan hyvinvointityötä omilla vastuualueillaan. Rakennetun ympäristön palvelukonaisuuden asiakkaita ovat kaikki kuntalaiset, yrittäjät, matkailijat ja kunnan muut palvelualueet.

Palvelualue vastasi kuntastrategiasta johdettujen elinkeino-ohjelman ja ilmasto-ohjelman valmistamisesta valtuuston hyväksyttäväksi. Kuntastrategian mukaisesti edistettiin myös maatalousteemaa ja kehitettiin yrittäjien, kehittäjien ja Osaran maaseutuoppilaitoksen kanssa Maatalousareena maaseudun elinvoimasta tulevaisuutta tukemaan.

Palvelualue on ollut tiiviisti yhteistyössä Pirhan kanssa palveluverkkoasioissa ja kunnassa käynnistyi myös sote-kiinteistöjen yhtiöittämisprosessi. Lisäksi palvelualue on vastannut Hämeenkyrötalohankkeen suunnittelun etenemisestä valtuuston 29.4. tekemän päätöksen mukaisesti ja yhteistyössä Hollitien alueen viitesuunnittelun kanssa.

Elinympäristöpalveluissa toimintatuotot ylittyivät 292 090 euroa (102,8 %) ja toimintakulut ylittyivät 465 434 euroa (104,5 %). Tuottojen ylitykset johtuivat mm. ennakoinnista kotouttamisen korvauksista valtiolta, metsänmyyntituottojen ylityksistä ja muista palvelumaksutuotoista. Toimintakulujen ylitykset johtuivat osaksi annetun raamin epärealistisuudesta, ennakoinnista palvelualueelle tyypillisistä pakollisista korjausmenoista ja oikeusapuun liittyvistä asiantuntijapalveluista.

Palvelualueen yhteiset tavoitteet

ELINYMPÄRISTÖPALVELUT JA VESIHUOLTOLAITOS

Strateginen päämäärä: Toimiva ympäristö elämiselle

Avaintavoite: Uudistamme maapolitiikka ja tarjoamme vaihtoehtoja monipuoliselle asuntotuotannolle houkuttelevassa ja siistissä kuntaympäristössä

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Huolehdimme sopivasta asumisväljyydestä ja hyvästä luontoyhteydestä sekä täydennämme taajamarakennetta.	Tavoitetaso: 1.uudistetaan maapoliittinen ohjelma 2.uudistetaan rakennusjärjestys 3. Lisäämme asunto- ja tontti-tarjontaa asumiselle ja yrittämiselle. Mittarit: maapoliittinen ohjelma ja rakennusjärjestys hyväksytyt valtuustossa, valmistuneet kaavat	1. Työtä vietiin eteenpäin ja ohjelmapäivitys jatkuu edelleen vuodelle 2025. 2. Rakennusjärjestyspäivitys toteutetaan vuoden 2025 aikana, koska lakiin tulee korjaussarja ja tämän aikataulusta ei ole vielä tietoa. 3. Sasi-Mahnala-Metsäkulma-Laitila –osayleiskaava valmistui, Neidonnaityn pientaloalueen asemakaava valmistui.

Strateginen päämäärä: Toimiva ympäristö elämiselle

Avaintavoite: Kehitämme toimivaa ja turvallista liikunnan ympäristöä

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Parannamme kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä ja olosuhteita.	Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma hyväksytään valtuustossa	Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma on hyväksytty valtuustossa 19.2.

Strateginen päämäärä: Toimiva ympäristö elämiselle

Avaintavoite: Monimuotoisen yrittäjyyden toimintaedellytysten tukeminen yrittämisen eri vaiheissa

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Parannamme kunnan houkuttelevuutta, näkyvyyttä ja tunnettavuutta.	Kunnan markkinointi-suunnitelma hyväksytään valtuustossa.	Markkinointisuunnitelma valmistui ja käsiteltiin hallituksessa 28.10. Asia ei ole valtuuston päätettäviä.
Panostamme ketteriin ratkaisuihin yritys- ja työllisyyspalveluissa luoden positiivista ja kasvuhakuista elinkeinoilma- piiriä.	Kunnan elinkeino-ohjelma hyväksytään valtuustossa.	Elinkeino-ohjelma hyväksyttiin valtuustossa 16.12.

Strateginen päämäärä: Kestävyys- ja talousvastuun tiedostava kunta

Avaintavoite: Ilmasto-ohjelman toteuttaminen vahvistaa Hämeenkyrön asemaa veto- ja pitovoimaisena Pirkanmaan vihreänä helmenä

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Tuemme kestävän elämäntavan mukaisia valintoja.	Päivitetty ilmastosuunnitelma hyväksytään valtuustossa.	Ilmasto-ohjelma hyväksyttiin valtuustossa 16.12.

Hallinto- ja toimistopalvelut toimistopäällikkö Sari Hietala-Karlsso

euroa	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024
Menot	526 200	445 700	445 700	471 000
Tulot	352 800	6 000	6 000	25 800
Netto	-173 500	-439 700	-439 700	-445 200

Hallinto- ja toimistopalvelut tuotti:

- toimisto-, talous- ja asiantuntijapalvelut elinympäristöpalveluille ja vesihuoltolaitokselle
- elinympäristölautakunnan ja lupajaoston sihteerin tehtävät, asioiden valmistelu ja toimeenpanon tuen
- elinympäristölautakunnan ja lupajaoston esittelijän tehtävät
- paikkatieto- ja muiden digitaalisten palvelujen koordinoiminen
- asiakaspalvelun kuntalaisille

Elinympäristölautakunta kokoontui 11 kertaa ja elinympäristölautakunnan lupajaosto 10 kertaa.

Hallinto- ja toimistopalveluihin kuuluvassa asiointipisteessä palvellaan kuntalaisia Kelaa ja TE-palveluita koskeissa asioissa. Kelaa ja TE-palveluita koskevia käyntejä on kirjattu vuoden 2024 aikana 565. Asiointipiste on avoinna ma-ke klo 9 -15 ja to-pe palvellaan ajanvarauksella. Lisäksi palvelusih-tööri vastaa kunnan asuntojen vuokrasopimusten hallinnasta ja laskutuksesta.

Asuintonttimarkkinoinnissa tehtiin yhteistyötä työllisyyspalveluiden kanssa drone-kuvaamisessa. Asuintonttien varauspäätöksiä tehtiin viisi kappaletta. Lisäksi oltiin mukana Asta-messuilla sekä Landefesteilla.

Tulojen osalta tulot ylittivät talousarvion 19 800 euroa. Vuoteen 2023 tästä ei voi verrata, koska vuoden 2024 alusta tehtiin päätös, että hallinto- ja toimistopalveluiden kuluja ei laskuteta muilta vastuualueilta, koska näin toimitaan myös sivistyspalveluissa. Siksi tilinpäätösluvut eivät ole vertailukelpoisia vuosien välillä.

Menot olivat 13,6 % suuremmat kuin vuoden 2023 tilinpäätöksessä. Henkilöstökulujen menot olivat 14 800 euroa arvioituja suuremmat sekä asiantuntijapalvelut ylittivät arvion 14 600 euroa.

Tilapalvelut

tilapalvelupäällikkö Harri Jääskeläinen

euroa	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024
Menot	4 540 100	3 547 600	3 558 400	4 055 500
Tulot	8 013 700	8 138 300	7 838 300	7 942 700
Netto	+3 473 500	+4 590 800	+4 280 000	+3 887 200

Tilapalvelut tuotti

- kunnan rakennuskantaomaisuuden hallintaa ja kunnossapitoa
- kiinteistöjen piha-alueiden ylläpitoa ja hoitoa
- muiden palvelualueiden vuoden aikana tilaamia tila- ja korjauspalveluja
- vuotuisten investointihankkeiden toteuttamista
- ennalta suunnittelemttomien toimeksiantojen toteutus
- tilojen vuokrauksen Pirkanmaan hyvinvointialueelle

Tilapalvelut vastasi kunnan palvelualueiden tarpeisiin myös ulkopuolisilta vuokrattujen toimitilojen hoidosta, vuokrauksesta, hallinnoinnista ja kunnossapidosta sopimusten mukaisesti. Vastuualue huolehtii myös rakennuttamistehtävistä.

Vuoden aikana hoidettiin kymmenen vastuualueeseen kuuluvaa urakointiin ja rakennuttamiseen liittyvää julkista kilpailutusta Tarjouspalvelu.fi: n kautta ja niistä tiedotettiin julkisesti myös kunnan nettisivuilla.

Keskeisimmät suunnitellut hankkeet olivat:

Kyröskosken koulun ilmanvaihtoremontti osa 2/3, Heinijärven koulun pihasaneeraus, Sillan jätekaatos/varaston lisärakennuksen rakennuttaminen, Kyröskosken urheilukeskuksen huoltorakennuksen rakennuttaminen, Kyröskosken koulun ja Mahnalan Ympäristökoulun piharakennusten rakennuttamiset, Kivimäentien kiinteistön kattoremontin teettäminen ja Yhteiskoulun paloilmoitinlaitteiston sekä kuulutusjärjestelmän kuntoon saattamiset.

Investoinnit toteutuivat suunnitelman mukaisesti, pois lukien Yhteiskoulun ilmanvaihto-/ lämmitysjärjestelmän saneerauksen suunnittelutyö. Syynä tähän oli resurssipula.

Ennakkoon suunnittelemttomia toimia tuli hoidettavaksi vuoden aikana ja niiden kulut ovat kirjautuneet käyttötalouteen: Heiskan tilan omistajuusselitystyö sekä myyntiä varten tilatut tarvittavat kuntoselvitykset 35 000 euroa, jäähallin perustusten kuivatus/sadevesijärjestelmän suunnittelu ja toteutus, sivistyspalvelujen bänditilan suunnittelu- ja toteutustyöt Kivimäentielle, Kotihoitokeskuksen yllättävän vesivahingon laajuuden kartoitustyöt, terveyskeskuksella olleiden äkillisten vesivahinkojen suunnittelu- ja korjaustyöt, sivistyspalvelujen Oikopolku 3:n tilamuutoksiin vaaditut suunnittelu- ja toteutustyöt.

Kiinteistöpalvelujen henkilöresursseista yksi määräaikainen työntekijä vakinaistettiin ja yhden eläköityneen tilalle palkattiin uusi työntekijä.

Menot (toimintakulut) toteutuivat ylityksen ollessa 494 881 € (n.14 %). Luku pitää sisällään sekä sisäiset että ulkoiset menot.

Tulot (toimintatuotot) ylittyivät 102 106 € (n. 1 %) Luku pitää sisällään sekä sisäiset että ulkoiset tulot.

Ateria- ja puhtauspalvelut

ateria- ja puhtauspalvelupäällikkö Erja Tomminen

euroa	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024
Menot	1 741 300	1 916 300	1 905 500	1 805 800
Tulot	1 751 900	1 853 400	1 857 300	1 850 800
Netto	+10 600	-62 900	-48 200	+45 000

Ateriapalvelut tuottaa ravitsemussuositusten mukaista laadukasta ja kustannustehokkaasti tuotettua ateriapalvelua kunnan muille yksiköille. Palvelutuotantoon kuului vuoden aikana sivistyspalveluiden koulu- ja varhaiskasvatusyksiköiden ateriapalvelut. Lisäksi aterioita valmistettiin työllisyyspalveluiden hyvinvointialuesiirron jälkeen kuntaan jääneelle yksikölle.

Ateriapalvelujen osavastuualueeseen kuului monitoimikeskus Sillan keskuskeittiö sekä viisi palvelukeittiötä kouluilla ja varhaiskasvatusyksiköissä (Heinijärvi, Mahnala, Sasi, Kyröskoski ja Yhteiskoulu/lukio). Vuoden kuluessa henkilöstössä on ollut paljon pitkiä operaatioista johtuvia poissaoloja, mikä on vaikuttanut työ- ja henkilöstöjärjestelyihin.

Ateriapalveluista eläköityi yksi henkilö ja kyseistä työtehtävää hoitaa toistaiseksi määräaikainen työntekijä. Sijaisten saatavuus on ollut haastavaa ja esimerkiksi lyhyitä poissaolotilanteita on hoidettu sisäisin järjestelyin. Kohdepalavereja on järjestetty kaikissa kohteissa.

Lisäksi järjestimme makuraatitoimintaa osassa koulu- ja varhaiskasvatuskohteita. Lähiruokapäiviä oli vuoden kuluessa kaksi. Yhteiskoulun keittiölle kilpailutettiin ja hankittiin uusi astianpesukoneyksikkö vanhan tultua elinkaarensa päähän. Kaikissa koulu- ja varhaiskasvatuskohteissa otettiin käyttöön sähköinen omavalvontajärjestelmä, jolla seurataan elintarvikkeiden- ja esimerkiksi kylmiöiden lämpötiloja.

Puhtauspalveluiden osavastuualueen tehtävänä on tuottaa puhtauspalvelut tehokkaasti ja ympäristönäkölmat huomioiden kunnan kiinteistöissä pois lukien monitoimikeskus Sillan tilat. Osavastuualueella hyödynnetään myös ostopalvelua. Yhteistyökumppanina toimii Coor Service Management Oy. Puhtauspalveluissa toteutettiin säännöllisesti kohdekohtaiset laatukierrokset sekä oman puhtauspalvelun että ostopalvelukohteiden osalta (mm. Monitoimikeskus Silta). Puhtaanapidon tarvikkeiden uusi hankintasopimus tuli voimaan 1.4. alkaen ja myös vaihtomattopalveluntuottaja on vaihtunut kilpailutuksen myötä. Osaan kohteista hankittiin uusia tehokkaampia siivouskoneita. Ateria- ja puhtauspalveluissa siirryttiin sähköiseen Promid -työajanseurantaan. Työvaatevalikoimaa päivitettiin ja yhtenäistettiin yhteistyökumppanimme Lindströmin kanssa. Teimme hyvää yhteistyötä Sasky koulutuskuntayhtymän kanssa ja saimmekin tämän yhteistyön kautta useampia henkilöstön poissaolotilanteita hoidettua. Lomat keskitettiin pääosin heinäkuulle asiakaskohteiden kesäsulkujen mukaisesti.

Monitoimikeskus Sillan keittiö palveli asiakkaita läpi kesän. Kesätyöntekijöitä oli kahden viikon jaksossa yhteensä kahdeksan nuorta peruskoulunsa päättäneitä nuorta. Heistä kuusi työskenteli laitoshuoltajien apuna koulujen- ja varhaiskasvatusyksiköiden perussiivoustehtävissä ja kaksi monitoimikeskus Sillan keittiöllä avustavissa ateriapalvelun työtehtävissä.

Taloustilanne on pysynyt talousarvion mukaisena, vaikka henkilöstömenoissa on tullut lisäkustannuksia sijaismäärärahojen osalta. Menot jäivät kokonaisuutena huomattavasti arvioitua pienemmiksi, koska esimerkiksi elintarvikehankintojen hintakehitys ei toteutunut arvion mukaisesti.

Tulot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Tulojen ylitys johtui toteutuneiden ateriämäärien arviota suuremmasta toteumasta.

Yhdyskuntatekniikka

yhdyskuntatekniikan päällikkö Jari Luoma

euroa	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024
Menot	1 717 500	1 295 000	1 665 000	1 672 700
Tulot	611 500	374 100	374 100	438 800
Netto	-1 106 000	-920 900	-1 290 900	-1 233 900

Yhdyskuntatekniikan vastuualue tuotti:

- kaavakatujen ja sopimusperusteisten yksityisteiden kunnossapitoa
- teknisen varaston ja konekeskuksen ylläpitoa
- yleisten alueiden hoitoa (puistot, leikkipaikat, viheralueet, venepaikat, matonpesupaikat ja tori)
- kaavoitettujen tonttien infrapalveluita
- vuotuisia investointihankkeita

Vuoden suurimpia investointeja olivat kaavakatujen asfaltointit, katuvalojen saneeraukset, Seuloontien ja Neidonniityntien asemakaava-alueiden kadut ja kunnallistekniikka. Kaikki investointit Kauppakaarta lukuun ottamatta saatiin valmiiksi vuonna 2024. Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa yhteistyössä jatkettiin kevyenliikenteenväylän suunnittelua Sasin päiväkodin ja Maisematien loppupään välille 3,4 kilometrin matkalle ja saatiin suunnitelmat valmiiksi. Torin perusparannushankkeesta saatiin rakennettua lopullinen asfaltointi, kivetykset, sähköistys ja valaistus. Hanke jatkuu vielä vuosina 2025 ja 2026.

Katuvaloja on kunnassa yhteensä noin 2 000 ja vuoden loppuun mennessä niistä on uusittu tai rakennettu led-valoiksi noin 17 %. Työtä on tarkoitus jatkaa vuosittain. Asfaltointeja tehdään myös vuosittain määrärahojen puitteissa. Teiden ja katujen talvihoitosopimukset on tehty 2023 ja ne olivat voimassa vuoden 2024 päättyen 30.4.2025. Uusi sopimuskausi kaavakaduille ja yksityisteille kilpailutettiin kesällä 2024 ja uudet urakoitsijat aloittivat sopimuskauden 1.10.2024.

Menot (toimintakulut) toteutuivat arvioidusti ylityksen ollessa vain vajaat 8 000 euroa (0,046 %). Teiden hoidon kustannuksia lisäsi runsasluminen alkutalvi, mutta vähensi hoidon kannalta helpompia loppupalvi.

Tulot (toimintatuotot) ylittyivät noin 65 000 eurolla (17,29 %) suurelta osin siksi, että koneiden ja laitteiden vuokratulot toteutuivat arvioitua paremmin.

Ympäristöpalvelut**elinympäristöjohtaja Ritva Asula-Myllynen, toimistopäällikkö Sari Hietala-Karlsso**

euroa	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024
Menot	996 900	1 000 100	1 000 100	1 025 200
Tulot	143 500	169 300	169 300	157 300
Netto	-853 400	-830 800	-830 800	-867 900

Ympäristöpalvelut tuotti ympäristöön liittyvän lainsäädännön mukaisia viranomais-, lupa- ja suunnittelutehtäviä (kaavoitus, maankäyttö, ympäristönsuojelu, rakennusvalvonta).

Kaavoitus

Kaavoituksessa tilattiin ja tuotettiin kunnan kaavoitusta ja maankäytön suunnittelua toteuttaen kunnan päätöksiä, kaavoitusohjelmaa ja tavoitteellista aikataulua. Järjestettiin kaavahankkeissa MRL:n mukainen tiedottaminen ja osallistaminen. Kaavoitus laati ja hankki tarvittavat kaava-aineistot ja pohjaselvitykset. Ylläpidettiin kaavayhdistelmää ja karttapalveluja (WebGis) kunnan palvelutuotantoa ja kuntalaisia varten. Kunnan vuosittainen kaavoituskatsaus (MRL7§) valmistui syyskuussa ja valmisteltiin kehittämiskeskustelu Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa. Maapoliittisen ohjelman päivitystä jatkettiin.

Laadittiin kaavatoimikunnan työohjelma ja järjestettiin kokouksia kuusi. Toimikunta käsitteli asemakaavoja, toimi yleiskaavojen ohjausryhmänä ja käsitteli ajankohtaisia maankäytön asioita. Järjestettiin kaksi kohdekäyntiä luottamushenkilöille ja viranhaltijoille: toukokuussa käynti Lempäälän kunnassa keskittyen keskustan kehitys- ja Lempäälätalo-hankkeisiin, syyskuussa suunnattiin Etelä-Pohjamaalle tutustuen tuulivoimala-alueisiin mm. Kurikassa ja Alavudella.

Vireillä oli kolme osayleiskaavaa. Sasi-Mahnala-Laitila-Metsäkulma - kaava hankittiin puitesopimus-kumppanilta (A-Insinöörit) ostopalveluna. Se valmistui ja hyväksyttiin 29.4.2024 valtuustossa. Päätöksestä saapui kolme valitusta, joihin laadittiin vastineet ja asia eteni hallinto-oikeuden ratkaistavaksi. Konikallion tuulivoimapuiston osayleiskaavoituksessa hanketoimija Ilmatar Oy toimitti kaavaluonnosaineiston kuntaan käsiteltäväksi. Se asetettiin nähtäville, pyydettiin lausunnot ja yleisötilaisuus järjestettiin. Keskustan osayleiskaavan jatkotyö siirtyi vuodelle 2025.

Asemakaavat etenivät seuraavasti:

- Hollitien alueella käynnistettiin viitesuunnitelman laatiminen asemakaavoituksen pohjaksi.
- Ranta-Niskalan pientaloalueesta valmistui kaavaehdotus. Kyrösjärven ranta-alueelle sijoitettava alue suunniteltiin ja mallinnuskuvat laadittiin kunnan omana työnä.
- Tippavaaran uudesta yritysalueesta, Hämeenkyröväylän eteläpuolella, hankittiin hulevesiselvitys ja alueesta valmisteltiin kaavaehdotus.
- Laivarannan asemakaavamuutokseen laadittiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma,
- Käynnistettiin Kyröskosken viheralueiden asemakaavamuutos ja Joenmutkantien pohjoisosan asemakaava,
- Sasissa Neidonniityn alueen asemakaava valmistui ja sen myötä kunnalle tuli kahdeksan AO-tonttia ja yksi rivi- tai paritalojen rakennuspaikka.

Rakennusvalvonnan kanssa yhteistyössä käynnistettiin rakennusjärjestyksen uudistustyö ja vuoden aikana valmistui hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelma, joka asetettiin nähtäville.

Kaavoitus valmisteli ja esitteli lupajaostolle suunnittelutarve- ja poikkeamislupia 10 kpl, joista kertyi maksutuottoa 10 042 euroa. Kunnan maille valmisteltiin viisi asuinrakentamisen poikkeamislupaa.

Lisäksi kaavoitus on osallistunut Väyläviraston ja Ylöjärven uuteen raakapuuterminaalin esiselvityshankkeeseen.

Kaavoituksessa työskenteli kaavoituspäällikön ja kaavasuunnittelijan lisäksi kesä-joulukuussa harjoittelija (yhteinen rakennusvalvonnan ja osin tilapalvelujen kanssa). Lisäksi toimistosihteerin paikatietopalveluja oli käytössä.

Kaavoituksen toimintamenot alittuivat 22 000 euroa (n.10 %), syynä Keskustan osayleiskaavatyön lykkääminen vuodelle 2025.

Maankäyttö

Maankäytön toimialalla laadittiin ja päivitettiin maa-alueiden vuokrasopimuksia yhteensä viisi. Maa-ainesalueiden vakuuksia käsiteltiin, mutta vuositarkastuksia ei pidetty kesällä 2024. Kunnan mittamiehet maankäytön työntekijöinä ovat mukana kehyskuntien paikatietotehtävissä, päivittävät pohja- ja johtokarttaa Vt3:een liittyen sekä tekevät maastotöitä kunnan hakemiin maa-mittaustoimituksiin. Lisäksi kouluttauduttiin Ryhti-järjestelmään.

Kiinteistökauppoja tehtiin seitsemän. Kunta myi Sasista yhden omakotitontin. Lisämaan määräaloja myytiin kolme. Lisäksi myytiin yksi määräala rakennuksineen. Kunta osti kaksi määräalaa, joista toinen oli katualuetta. Lisäksi ostettiin rakennusryhmä. Kunta sai lahjana yhden omakotitalotontin. Kunta teki alueidenvaihtokirjan, jolla hankittiin kunnalle yksi kaavan mukainen omakotitalotontti.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelun keskeisiä tehtäviä olivat ympäristölupien käsittely, ympäristön valvontatyöt, auma-ilmoitukset, siivouskehotukset sekä öljyvahingoista aiheutuneet valvontatehtävät.

Ympäristötarkastajan vanhempainvapaan sijainen aloitti 1.12.2024.

Elinympäristölautakunnan lupajaosto suoritti ympäristökatselmuksen toukokuussa. Ympäristökatselmuksen seurauksena lähetettiin kirjeitä ja kehotuksia kiinteistön omistajille ympäristön siisteyden parantamiseksi. Tätä toimintaa jatketaan vuosittain.

Hämeenkyrön kunta osallistuu Vesien kunnostuksen edistäminen -hankkeeseen Ikaalisten reitillä vuosina 2023-2025. Hankkeen päätavoitteena on edistää ja toteuttaa vesien kunnostus- ja hoitotyötä koko Ikaalisten reitin alueella, johon Hämeenkyrön vesistöt suurimmalta osin kuuluvat. Vuosikustannukset ovat 5 000 euroa.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnassa myönnettiin rakennuslupia 73 kpl, rakennusluvan jatkopäätöksiä 19 kpl, toimenpidelupia 43 kpl, toimenpideilmoituksia 15 kpl, purkamislupia 1 kpl, ilmoituksia purkamisesta 1 kpl, maisematyölupia 6 kpl. Lisäksi vastuullisen työjohtajan hakemuksia käsiteltiin 122 kpl ja suoritettiin n. 200 katselmusta. Rakennusvalvonnan lupien digitointi eteni. Vuoden lopussa rakennuslupia on digitoinnissa vielä kaikki ennen vuotta 2004 myönnettyt luvat. Rakennuslupien digitointi aloitettiin vuodesta 2006.

Kiinteistöveroselvityksen myötä myös rakennusvalvontaan on tullut runsaasti kohteita selvitettäväksi.

Eläköityneen rakennustarkastajan tilalle valittu uusi rakennustarkastaja aloitti työt 7.10.2024.

Rakentamislain voimaantuloon uusi rakennustarkastaja valmistautui laatimalla Hämeenkyrön kunnan rakennusjärjestyksen luonnoksen, esitti tarvittavat muutokset hallintosääntöön ja laati uuden rakennusvalvonnan maksutaksan. Hallintosäännöstä ja maksutaksasta tehtiin päätökset 2024. Rakennusjärjestyksen uudistaminen jatkuu vuonna 2025.

Rakennusvalvonta aloitti loppuvuodesta alueellisen yhteistyön rakennusjärjestyksen uudistamisen osalta Sastamalan, Ikaalisten ja Parkanon kanssa.

Vastuualueen toimintatuotot alittuivat 12 000 euroa, koska rakennusvalvonnan lupamaksuissa jäätettiin talousarviosta 30 300 euroa johtuen rakentamisen matalasuhdanteista.

Toimintakulut ylittivät talousarvion 25 100 euroa. Tämä johtuu mm. henkilöstömenoista 23 300 euroa, koska palkkasimme harjoittelijan avustamaan rakennusjärjestyksen muutosprojektiin sekä kaavojen havainnekuvien laatimiseen. Havainnekuvia hyödynnetään tonttimarkkinoinnissa.

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollossa kunnalla on sopimus Ympäristöterveys Pirtevan kanssa.

Elinkeinopalvelut elinkeinojohtaja Marko Kosonen

euroa	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024
Menot	1 508 800	1 773 000	1 776 900	1 789 300
Tulot	256 400	231 800	231 800	355 900
Netto	-1 252 400	-1 541 200	-1 545 200	-1 433 400

Elinkeinopalveluihin kuuluu osavastuualueina yrityspalvelut ja työllisyyspalvelut. Työtä tukevat elinkeino- ja työllisyystoimikunta ja elinkeinopoliittinen työryhmä ELPO, missä on edustus kunnasta, yrityksistä ja oppilaitoksista. ELPO ylläpitää keskusteluyhteysttä kunnan ja elinkeinoelämän välillä ja kehittää yhteistyötä.

Kunnan työllisyyspalvelut ja yrityspalvelut huolehtivat yhdessä työvoimapalveluiden järjestämislain mukaisista työnantajien ja yritysten palveluista.

Yrityspalvelut

Yrityspalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä hämeenkyröläisen yritystoiminnan vahvistamiseen sekä elinkeinorakenteen monipuolistumiseen.

Yrityspalvelut tekevät jatkuvaa yhteistyötä yritysten kanssa monin keinoin, mm. yritysneuvonta, yritysvierailut, yritysaaumukahvit, yrittäjälounaat, koulutustilaisuudet, verkostotilaisuudet, rekrytointitilaisuudet. Yrityspalvelut auttavat taipaleensa alussa olevia yrityksiä yritystoiminnan aloittamisessa sekä pidempään toimineita yrityksiä toiminnan kehittämisessä.

Yrityspalvelujen vastuulle kuuluu yritystonttien markkinointi ja myynti, yleinen kuntamarkkinointi ja elinkeinorakenteen seudullinen kehittäminen. Yrityspalvelut kehittävät myös alueen matkailua tuemalla matkailualan yrityksiä eri keinoin.

Vuonna 2024 yrityspalveluissa on autettu sekä aloittaneita että pidempään toimineita yrityksiä niiden tarpeissa. Yrityspalvelut tekivät vuoden aikana 71 yrityskäyntiä/-tapaamista, joista alkavia yrittäjiä oli 11 kpl. Lisäksi yrittäjiä ja muita yhteistyökumppaneita tavattiin useissa erilaisissa koulutus- ja verkostoitumistilaisuuksissa.

Vuoden 2024 aikana Hämeenkyrössä perustettiin 63 yritystä ja toimintansa lopetti 27 yritystä.

Yritystontteja myytiin vuoden aikana 2 kpl.

Työllisyyspalvelut

Vuonna 2024 kuntakokeilu jatkui vuoden 2023 tapaan. Tammikuussa 2024 kuntakokeilun asiakkaita Hämeenkyrössä oli 439 ja marraskuussa 471. Joulukuussa kaikkien työttömien osuus työvoimasta oli 12,5%, heitä oli 590, kun alkuvuodesta työttömyys oli 10,4 ja työttömiä 491.

Starttivalmennukseen osallistui 16 nuorta ja käyntipäiviä oli yhteensä 697. Etsivässä nuorisotyössä vuoden aikana tavoitettuja asiakkaita oli 66. Etsivä nuorisotyö osallistui kansainväliseen vaihtoon

yhdessä Jopo-luokan kanssa. Jopo-luokan 8 nuorta suuntasivat viikoksi Espanjan Muro-De- Alcohyhyn yhdessä Slovenian nuorten kanssa.

Avoin Prikka -tapahtuma kokosi yhteen entisiä ja nykyisiä starttilaisia ja etsivän nuorisotyön asiakkaita vuoden aikana kolme kertaa.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksen julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisestä koskevaksi lainsäädännöksi 1.3.2023, jonka jälkeen lain mukaisten työllisyysalueiden muodostaminen alkoi. Kunnanvaltuusto hyväksyi 30.10.2023 Läntisen Pirkanmaan työllisyysalueen yhteistointasopimuksen. Vuoden 2024 aikana tulevaa työllisyysaluetta valmisteltiin erilaisissa työryhmissä. Kuntajohtajat ja työllisyysvastaavat muodostivat valmistelun ohjausryhmän, jonka alaisuudessa toimivat substanssiryhmät työnhakija- ja työnantajapalveluihin, yhteensä viisi alatyöryhmää. Hallinto- ja tukipalveluissa valmistelua teki oma projektiryhmä sekä sen alaisuudessa toiminut ICT -projektiryhmä. Kunnan sisäistä valmistelua koordinoi kunnanjohtajasta, talous- ja hallintojohtajasta, elinkeinojohtajasta sekä työllisyyspalveluiden päälliköstä koostuva projektiryhmä.

Työllisyyspalvelut koordinoivat kunnan kesätyötä. Kesätyö oli vuoden 2019 luodun mallin mukaisesti suunnattu hämeenkyröläisille yhdeksännen luokan päättävälle nuorille. Nuoria työllistyi kesätyöhön kuntaan eri vastuualueille 48, kaikki työtä hakeneet kohderyhmän nuoret saivat kesätyön. Työllisyyspalvelut osallistuivat yläkoululaisille suunnatun työelämäviikon järjestelyihin. Työelämäviikko toteutetaan yhteistyössä kunnan, Saskyn ja paikallisten yritysten kanssa. Työelämäviikon ensimmäinen huoltajienilta pidettiin Metsä Boardin Kyron tehtaalla aiheena; Mikä on Työelämäviikko ja siirtyminen opinnoista työelämään.

Nuorten, alle 30-vuotiaiden, työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelupiste Ohjaamo Hämeenkyrö aloitti toimintansa marraskuun lopussa Nuorisotalo Prikassa. Yhteispalvelupiste perustuu lakiin työllistymisen monialaisesta edistämisestä, joka tuli voimaan 1.1.2025.

Vesihuoltolaitos yhdyskuntatekniikan päällikkö Jari Luoma

euroa	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024
Menot	1 609 700	1 437 200	1 437 200	1 552 700
Tulot	2 180 700	2 418 000	2 418 000	2 338 200
Netto	+570 900	+980 800	+980 800	+785 500

Vesihuoltolaitos vastaa veden hankinnasta eli veden johtamisesta, käsittelystä ja toimittamisesta talousvetenä käytettäväksi sekä viemäröinnistä eli jäteveden, huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista sopimusten mukaisesti.

Vuoden lopussa vesihuoltolaitoksella oli kuluttajia yhteensä 3 256 kpl. Uusia liittyjiä saatiin vuoden aikana 31 kpl.

Vettä laskutettiin omilta asiakkailta (pois lukien tukkumyynti) 300 843 m³ ja jätevettä 326 789 m³. Vesilaskutuksessa oli nousua edelliseen vuoteen 1,50 % ja jätevedessä 5,29 %. Suurimpia vesiasiakkaita löytyi osuuskuntien lisäksi teollisuuden ja kaupan alalta. Suurimmat jätevesiasiakkaat olivat teollisuudesta, terveyskeskuksesta, Kurjenmäkikodista, Sastamalan koulutuskuntayhtymä Saskystä ja taloyhtiöistä.

Vuoden aikana myytiin tukkuvettä Nokialle 812 628 m³ ja Sastamalaan 180 725 m³. Tukkuveden myynnissä oli vähennystä Nokialle myydyssä määrässä 5,93 % ja Sastamalaan myydyssä määrässä lisäystä 19,28 %.

Vuoden aikana havaittiin ja korjattiin viisi vesijohtovuotoa. Viemäritukoksia ja -rikkoja korjattiin yksi kappale. Kiinteistöjen vesimittareita vaihdettiin ja asennettiin uudiskohteisiin 71 kpl. Uudet vesimittarit ovat etäluettavia malleja. Asennuksia tehdään vuosittain ja etäluettavien osuus kaikista mittareista on tällä hetkellä noin 13 %. Jätevedenpumppaamoilla ja paineenkorotusasemilla käytiin 80 kertaa huoltoja tekemässä ja laiterikkoja korjaamassa ja lisäksi jätevedenpuhdistamolla laiterikkoja ilmeni ja korjattiin 11 kertaa.

Vesihuoltolaitos otti kesällä -23 käyttöön uuden tekstiviestipalvelun, mikä mahdollistaa vesihuollon viestien lähettämisen kaikkiin julkisiin numeroihin ilman, että numeroa on erikseen annettu vesihuollon käyttöön. Tekstiviestilähetyksiä asiakkaille tehtiin vuonna 2024 75 kertaa ja lähetysten aiheena oli vesikatkosilmoitukset, vesimittarilukemien pyynti ja tiedotteet mittarinlukijoista.

Suurimpia valmistuneita investointeja olivat Seuloontien jatkeen ja Neidonniityntien alueen vesihuollon rakentaminen. Jätevedenpuhdistamon lämmöntalteenottohankkeen rakentaminen ei toteutunut. Hanke kilpailutettiin kaksi kertaa, mutta saatuja tarjouksia ei voitu hyväksyä, koska ne ylittivät varatut määrärahat selvästi.

Toimintavuonna talousvesi täytti hyvin sosiaali- ja terveysministeriön asettamat laatuvaatimukset ja -suositukset. Talousvesinäytteitä otettiin omalla henkilökunnalla 11 kertaa yhteensä 58 kohteesta ja lisäksi terveysviranomaiset ottivat yhden kerran 8 kohteesta laajemmat vesinäytteet. Talousveden laadunvalvonnassa on lisäksi useita jatkuvatoimisia mittauskohteita kaukovalvontaan liitettynä.

Hämeenkyrön jätevedenpuhdistamon puhdistustulos vuonna 2024 täytti ympäristöluvan lupamääräykset, lukuun ottamatta toisen jakson kokonaisfosforin jäännöspitoisuutta ja poistotehoa sekä vuosikeskiarvona tarkasteltavaa kokonaistypen poistotehoa. Yhdyskuntajätevesiasetuksessa määritetyt vaatimukset täyttyivät vuonna 2024.

Vesi- ja jätevesinäytteet tutkii ja raportoi Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen omistama laboratorio KVVY Tutkimus Oy.

Menot (toimintakulut) ylittyivät käyttösuunnitelmaan nähden noin 114 000 euroa (7,9 %), mikä johtui suurimmaksi osaksi henkilöstökuluihin ja aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kohdistuneista ylityksistä.

Tuloissa (toimintatuotot) jäätiin käyttösuunnitelmaan 2024 verrattuna noin 80 000 euroa (3,3 %). Suurin ero käyttösuunnitelmaan tuli omien asiakkaiden vesimaksutuloissa ja liittymismaksutuloissa.

Vuosikate parani edelliseen vuoteen 2023 verrattuna 215 796 euroa (38,9 %).

2.5 Tuloslaskelman toteutuminen

Tuloslaskelma, ulkoiset erät (1 000 e)	TA 2024 alkuperäinen	TA 2024 muutettu	TP 2024	Poikkeama
Toimintatuotot	8 606	8 306	8 555	249
Valmistus omaan käyttöön	0	0	35	35
Toimintakulut	-34 277	-34 647	-35 290	-643
Toimintakate	-25 671	-26 341	-26 700	-359
Verotulot	23 380	23 900	24 521	621
Valtionosuudet	8 100	8 100	7 971	-129
Korkotuotot	5	50	68	18
Muut rahoitustuotot	280	340	296	-44
Korkokulut	-650	-450	-721	-271
Muut rahoituskulut	-50	-30	-26	4
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-415	-90	-382	-292
Vuosikate	5 394	5 569	5 410	-159
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 100	-5 700	-5 625	75
Kertaluonteiset poistot	0	0	-58	-58
Arvonalentumiset	0	0	-3	-3
Poistot ja arvonalentumiset	-5 100	-5 700	-5 687	13
Tilikauden tulos	294	-131	-277	-146
Varausten ja rahastojen muutos	77	77	77	0
Tilikauden yli-/alijäämä	371	-54	-200	-146

Tuloslaskelma, ulkoiset ja sisäiset erät (1 000 e)

	TA 2024 alkuperäinen	TA 2024 muutettu	TP 2024	Poikkeama
Toimintatuotot	14 825	14 529	14 966	437
Valmistus omaan käyttöön	0	0	35	35
Toimintakulut	-40 496	-40 870	-41 701	-831
Toimintakate	-25 671	-26 341	-26 700	-359
Verotulot	23 380	23 900	24 521	621
Valtionosuudet	8 100	8 100	7 971	-129
Korkotuotot	5	50	68	18
Muut rahoitustuotot	280	340	296	-44
Korkokulut	-650	-450	-721	-271
Muut rahoituskulut	-50	-30	-26	4
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-415	-90	-382	-292
Vuosikate	5 394	5 569	5 410	-159
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 100	-5 700	-5 625	75
Kertaluonteiset poistot	0	0	-58	-58
Arvonalentumiset	0	0	-3	-3
Poistot ja arvonalentumiset	-5 100	-5 700	-5 687	13
Tilikauden tulos	294	-131	-277	-146
Varausten ja rahastojen muutos	77	77	77	0
Tilikauden yli-/alijäämä	371	-54	-200	-146

2.6 Investointien toteutuminen

Maa- ja vesialueet, kiinteistöt

Hanke	aikaisemat investoinnit	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	kokonaiskustannus	lisätiedot
Kiinteistöjen hankinta		150 000	150 000	44 462		Maata hankitaan tarpeen mukaan eikä määrärahaa käytetä, jos ei ole tarvetta. Hankittiin kaksi määräalaa, joista toinen on katualuetta.
Kiinteistöjen myynti		-200 000	-200 000	-128 236		Myytiin yksi omakotitontti, kolme lisämaan määräaloja ja yksi määräala.
Menot		150 000	150 000	44 462		
Tulot		-200 000	-200 000	-128 236		
Yhteensä		-50 000	-50 000	-83 774		

Osakkeet ja osuudet

Hanke	aikaisemat investoinnit	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	kokonaiskustannus	lisätiedot
Konsernin lisäpanostus		300 000	450 000	448 007		Jäähalliyhtiöön tehtiin SVOP-sijoitus 300 000 euroa. Muutostalousarviossa myönnetyllä määrärahalla ostettiin kunnalle koko Ki Oy Hämeenkyrön Jokimetsä Oy:n osakekanta.
Saskyn peruspääoman korotus		300 000	300 000	275 000		Kunnan osuus Osaran maaseutuopetusyksikön investointeihin. Valtuuston päätös 7.10.2024.
Menot		600 000	750 000	723 007		

Rakennukset

Hanke	aikaisemat investoinnit	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	kokonaiskustannus	lisätiedot
Kyröskosken urheilukeskuksen kokonaisuus (2020-2022)	346 083	1 150 000	1 150 000	1 057 292		Vuoden 2024 rahoitusta jäi käyttämättä 92 700 euroa ja osa hankkeesta siirtyy vuodelle 2025 alkuperäisen urakoitsijan konkurssin vuoksi. Hankkeen lopullinen kokonaiskustannus selviää taloudellisen loppuselvityksen ja hankkeen valmistumisen jälkeen kesällä 2025.
Liikunnallinen liikennepuisto			0			Osa kohteista toteutunut, kohde kokonaisuutena poistettu ta2025
Elinympäristöjohtajan päätöksellä toteutettavat pienet hankkeet		50 000	10 000	0		40 000 euroa siirretty kohteelle Tietotie (kohdassa Liikenneväylät).
Hämeenkyrötalo	56 022	150 000	150 000	79 277		Vuodet 2024-2025 hankesuunnittelua. Jatkopäätökset tehdään valtuustossa.
Sillan pihan kokonaisuus		140 500	177 500	197 468		
<i>Monitoimikeskus Sillan piha, pvk ltk</i>		<i>50 000</i>	<i>50 000</i>	<i>52 156</i>		<i>Uusia leikkivälineitä asennettu kesällä 2024. Hanke jatkuu 2025.</i>
<i>Sillan pihan leikkivälineiden uusinta ltk</i>		<i>10 500</i>	<i>19 500</i>	<i>33 492</i>	<i>33 492</i>	<i>Ylitys johtui ennakoimattomista koulun puolelle pyydetyistä ja lisätyistä välineistä. Koulun puoli valmis.</i>
<i>Monitoimikeskus Silta jätekatos suunnittelu ja toteutus ltk</i>		<i>80 000</i>	<i>108 000</i>	<i>111 820</i>	<i>111 820</i>	<i>Hankeperusteita jätemäärät, jätelain muutokset, paloturvallisuus sekä kiinteistönhoidon ja kohteen käyttäjien välineiden varastotarve. Ylitys johtui tarvittavista paloilmointioista, räystäiden maalauksesta ja kynnysten pellityksestä sekä siitä, että kilpailutuksessa saatu edullisin tarjous ylitti määrärahan. Hanke valmis.</i>
Koulurakennusten kokonaisuus		520 000	685 000	719 468		
<i>Yhteiskoulun akustiikka suunnittelu 2024 ja toteutus vuonna 2025 ltk</i>		<i>20 000</i>	<i>68 500</i>	<i>85 098</i>		<i>Ylitys johtui pakollisen paloilmointinjärjestelmän uusimisen kustannuksista. Kokonaisuus valmistui joulukuussa 2024.</i>
<i>Yhteiskoulun kuulusjärjestelmän suunnittelu 2023 ja toteutus 2024 ltk</i>		<i>50 000</i>	<i>22 500</i>	<i>22 828</i>	<i>22 828</i>	<i>Kilpailutuksessa saadut tarjoukset alittivat kustannusarvion. Hanke valmistui elokuussa 2024.</i>

Yhteiskoulun ilmanvaihto- ja lämmitys-järjestelmän kuntoselvitys ja korjaus sekä säätäminen suunnittelu ja toteutus vuoden 2024 aikana ltk		75 000	0	0		Määrärahat jäivät käyttämättä henkilöstöressurssipulan vuoksi. Uuden aikataulun mukaan suunnittelu 2025 ja toteutus 2026.
Kyröskosken koulun ilmastoinnin korjaus ltk		150 000	310 000	318 629		Suunnittelu tehty 2023. Ylitys johtui siitä, että alunperin neljälle vuodelle pilkottu hanke toteutettiin teknisin perustein kokonaisuutena ja siten lautakunnan 2.4. päätöksellä 35 § myös nopeammin. Hanke jatkuu 2025.
Kyröskosken koulu piharakennus ltk		25 000	18 000	17 438	17 438	Kevytrakenteinen rakennus. Hankeperusteita kiinteistönhoiton ja kohteen käyttäjien välineiden varastotarve. Hanke valmistui heinäkuussa 2024.
Heinijärven koulun pihan suunnitelma ja sadevesien ohjaus suunnitelma ja toteutus ltk		80 000	251 000	254 531	254 531	Hankeperusteita valtuustoaloite, kosteusriski, liikkumisturvallisuus ja logistiikka. Suunnittelu tehty vuonna 2023. Hanketoteutus päätettiin muutostaloustasossa tehdä yksivuotisena vuonna 2024. Ylitys johtui tarvittavasta kalliolouhinnasta ja salaojajärjestelmän uusimistarpeesta.
Mahnalan koulun piharakennus ltk		30 000	15 000	15 164	15 164	Hankeperusteita kiinteistönhoiton ja kohteen käyttäjien välineiden varastotarve. Vanhan koulun peruskorjauksen yhteydessä tehty valmiudet (sähkö ja vesi) mutta jätetty toteuttamatta silloin. Hanke valmistui heinäkuussa 2024.
Sasin päiväkodin pihan (jättöliikenteen) suunnitelma ja toteutus ltk	4 827	90 000	0	5 778		Hankeperusteita kokonaislogistiikka (tavarat, henkilöt, lumet) ja liikkumisturvallisuus. Suunnittelu tehty 2023. Vuonna 2024 toteutussuunnittelua. Kokonaistoteutus päätettiin siirtää vuodelle 2025 Heinijärven pihan toteutuksen ajoituttua vuodelle 2024.
Muut rakennukset		55 000	105 000	110 092		
Kivimäentie 12 päivätoimintakeskus kattoremontti suunnitelma ja toteutus. Bänditilan WC ltk		55 000	55 000	60 092	60 092	Ylitys johtui bänditilan wc:n rakennuskustannuksista. Hanke valmistui 2024.
Heiska			50 000	50 000	50 000	Ennakoimaton kohde. Heiskan rakennusten lunastaminen kunnanhallituksen 22.4. päätöksellä 103 § ennen sen myymistä. Rakennus myytiin samana vuonna pois.
Menot		2 065 500	2 277 500	2 163 598		
Tulot		0	0	0		
Yhteensä		2 065 500	2 277 500	2 163 598		

Liikenneväylät

Hanke	aikaisemat investoinnit	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	kokonaiskustannus	lisätiedot
Tiestöhankkeet		300 000	502 000	511 802		
<i>Taajamien asfaltoinnin saneeraus ltk</i>		150 000	348 000	348 472	348 472	<i>Laajuus kasvoi mm. Ahrolantien vastuun siirtymisestä kunnalle ja katujen paikkausten määrästä. Ahrolantien toinen päällystyskerros päätettiin toteuttaa lautakuntapäätöksellä 18.6.24 §78. Vuoden 2024 osuus valmis mutta saneerausta tehdään vuosittain.</i>
<i>Katuvalojen saneeraus ltk</i>		50 000	50 000	64 338	64 338	<i>Ylityksen aiheutti se, että lähdettiin mukaan yhteiskaivuuseen Lennun (ent. IPP) kuituhankkeen yhteydessä ja saneerasimme siltä osin Hammareninkadun ja Koskitien katuvalojen johdotukset ja juuripylyvät. Vuoden 2024 osuus valmis mutta katuvalojen saneerausta tehdään vuosittain.</i>
<i>Eteläranta/Toivoilanranta 2024 ltk</i>		50 000	54 000	54 210	54 210	<i>Hankkeessa toteutettiin hieman enemmän asfaltointia (huoltotie jätevesipumppaamolle), kuin oli suunniteltu. Hanke valmistui joulukuussa 2024.</i>
<i>Liikennemerkkien uusiminen ltk</i>		50 000	50 000	44 781	44 781	<i>Merkit ja asennustyö lakisääteinen muutoshanke, joka valmistui joulukuussa 2024.</i>
Asemakaavakadut ja -alueet		430 000	392 000	331 891		
<i>Sasin asemakaava-alueen kadut ltk</i>		120 000	82 000	34 169	34 169	<i>Neidonniityn pientaloalueen suunnittelu tehty 2023 ja toteutus 2024. Kilpailutuksessa saadut tarjoukset alittivat kustannusarvion.</i>
<i>Seuloontien jatko ltk</i>		150 000	150 000	148 222	148 222	<i>Hanke valmistui joulukuussa 2024.</i>
<i>Kauppakaari ltk</i>		160 000	160 000	149 500		<i>Hankkeesta jäi toteuttamatta asfaltointi, mikä tehdään 2025 joko muutostalousesityksenä tai kohteesta Taajamien asfaltointien saneeraus. Muutos johtuu siitä, että kauppakirjaan liittyvät (osto maanomistajalta) ja sen mukaiset työt lisäsivät kustannuksia alkuperäisiin suunnitelmiin.</i>

Tietotie			40 000	35 645	35 645	Siirretty kohteesta Elinympäristöjohtajan päätöksellä toteutettavat pienet hankkeet. Ennakoimaton mutta pakollinen investointihanke Tippavaaran Helmen toimistotilojen käyttöönoton vuoksi. Tasonnosto Tietotielle tarpeen ja se mahdollistaa myös asiakaspysäköinnin. Hanke valmistui joulukuussa 2024.
Menot		730 000	934 000	879 337		

Vesihuolto

Hanke	aikaisemat investoinnit	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	kokonaiskustannus	lisätiedot
Vesihuoltohankkeet, menot		830 000	413 000	177 785		
Jätevesipuhdistamon lämmön talteenotto ltk		460 000	190 000			Valtiolta saatiin 190 000 euron avustuspäätös kokonaishinnasta eli hanke yhteensä 460 000 euroa. Kunnan kustannukseksi olisi jäänyt 270 000 euroa. Hanke ei toteutunut, mutta avustusta saatiin suunnittelukustannuksiin 40 % eli 13 579 euroa. Hanke jäi toteuttamatta kilpailuksessa saatujen kalliiden tarjousten vuoksi ja siitä aiheutuneet suunnittelukulut sekä saatu avustus siirrettiin käyttötalouteen. Säästyneet eurot siirretty muutostalousarviovaiheessa muille tarvittaville kohteille.
Seuloontie ltk		300 000	148 000	99 183	99 183	Suunnittelu tehty 2023. Kilpailuksessa saadut urakkatarjoukset alittivat kustannusarvion. Hanke valmistui 2024.
Sasin asemakaava-alueen vesihuolto ltk		70 000	75 000	78 601	78 601	Suunnittelu tehty 2023 Neidonniityn pientaloalueesta. Hanke valmistui 2024.
Vesihuoltohankkeet, tulot Avustus jäteveden lämmön talteenottoon		-190 000	-190 000			Hanke ei toteutunut. Raportoitu kohteessa Jätevesipuhdistamon lämmön talteenotto ltk
Menot		830 000	413 000	177 785		
Tulot		-190 000	-190 000	0		
Netto		640 000	223 000	177 785		

Puistot ja muut yleiset alueet

Hanke	aikaisemat investoinnit	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	kokonaiskustannus	lisätiedot
Pappilametsän kuntorata		45 000	45 000	52 663		Kuntoradan pinnoitus ja frisbeegolfradan laajennus v. 2024.
Avustus				-22 500		Maksuhakemus liitteineen tehty, avustus tulee jälkikäteen.
Yleiset alueet		150 000	151 000	144 910		
<i>Uimapaikan /laivarannan suunnitelma ja toteutus ltk</i>	13 755	50 000	18 000	9 998		<i>Korjataan Uskelanniemen, Kauhtuan ja Käpylän venepaikkoja ja rantoja. Uskelanniemen suunnitelma valmistui 2023. Alueiden toteutusta päätetään vuosittain eli työ jatkuu 2025-2027.</i>
<i>Torin perusparannus ltk</i>	226 436	100 000	133 000	134 912		<i>Selvitys valmistui 2022 ja sisältää mm. istutuksia, sähköistystä, valaistusta, torialueen pintaa reunakiveyksineen ja istuinryhmiä sekä esiintymislavan. Hanke jatkuu vuoteen 2026.</i>
Yhteiskoulun pallokenttä, avustus				-8 600		Edellisen vuoden hankinta, lisäavustus saatu v. 2024. Hanke on valmis.
Menot		195 000	196 000	197 573		
Tulot		0	0	-31 100		
Netto		195 000	196 000	166 473		

Irtaimisto

Hanke	aikaisemat investoinnit	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	kokonaiskustannus	lisätiedot
Hallintopalvelut		30 000	30 000	34 064		Ylläpidettiin ja kehitettiin taloushallinto-ohjelmaa ja laajennettiin sähköistä arkistoa.
Kalustehankinnat		0	20 000	10 461	10 461	Tippavaaran helmen kalusteet. Hanke on valmis.
Sivistyspalvelut		45 000	45 000	38 618	38 618	Lukiolle paloturvalliset sohvakalusteet 11 000 euroa, tot. 10 296 euroa . Kyröskosken koulun luokkien kalustaminen jatkuu 35 000 euroa v. 2024 tot. 28 322 euroa.
eVaka-ohjelmiston hankinta		38 000	38 000	50 098	50 098	Investointeihin hyväksytyt hankintakulut, käyttöönottolisenssit, käyttöönottoasennukset ja käyttöönottokoulutus. Arvioitu investointivaraus ylittyi 12 099 euroa. Projekti oli uusi ja ainutkertainen, joten suunnitelmavaiheessa ei ollut mahdollista ennakoida kaikkia tarvittavia hankintoja. Esimerkiksi Sa-rastialta jouduttiin tilaamaan asiantuntijatyötä 10 504 eurolla.
Elinympäristöpalvelut		88 000	88 000	70 827		
<i>Pohjakartan päivitys Hämeenkyröväylän ja lähialueiden osalta ltk</i>		<i>40 000</i>	<i>10 000</i>	<i>0</i>		<i>Pohjakartan päivitys siirtyi vuodelle 2025 Maanmittauslaitoksen ilmapäivityksen aikataulun vuoksi.</i>
<i>Tilapalvelut ruohonleikkuri ltk</i>		<i>18 000</i>	<i>18 000</i>	<i>11 617</i>	<i>11 617</i>	<i>Hankittiin kaksi päättäjettävää ruohonleikkuria (neliveto). Leikkurit ostettu toukokuussa 2024.</i>
<i>Yhteiskoulun keittiön astianpesukone ltk</i>		<i>30 000</i>	<i>60 000</i>	<i>59 210</i>	<i>59 210</i>	<i>Kilpailutuksen myötä saatiin yksi tarjous, mikä ylitti määrärahan. Tämä huomioitiin muutostalousarviossa. Hanke valmistui syyslomalviikolla 2024.</i>
Menot		201 000	221 000	204 067		

INVESTOINNIT YHTEENSÄ		TA 2024	MTA 2024	TP 2024
Maa- ja vesialueet, kiinteistöt	menot	150 000	150 000	44 462
	tulot	-200 000	-200 000	-128 236
Osakkeet ja osuudet	menot	600 000	750 000	723 007
Rakennukset	menot	2 065 500	2 277 500	2 163 598
Liikenneväylät	menot	730 000	934 000	879 337
Vesihuolto	menot	830 000	413 000	177 785
	tulot	-190 000	-190 000	0
Puistot ja muut yleiset alueet	menot	195 000	196 000	197 573
	tulot	0	0	-31 100
Irtaimisto	menot	201 000	221 000	204 067
	menot	4 771 500	4 941 500	4 389 829
	tulot	-390 000	-390 000	-159 336
	netto	4 381 500	4 551 500	4 230 493

2.7 Rahoituslaskelman toteutuminen

1 000 euroa	TA 2024 alkuperäinen	TA 2024 muutettu	TP 2024	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit				
Vuosikate	5 394	5 569	5 410	-159
Tulorahoituksen korjaukset	-500	-200	-141	59
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-4 772	-4 942	-4 390	552
Rahoitusosuudet investointeihin	190	190	31	-159
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	100	200	319	119
Toiminnan ja investointien rahavirta	412	817	1 229	412
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset		-300	0	300
Antolainasaamisten vähennykset	14	38	38	0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 500	-1 037	-1 011	26
Lyhytaikaisten lainojen muutos				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiant. varojen ja pääom. muutokset			-16	-16
Vaihto-omaisuuden muutokset				
Saamisten muutos			144	144
Korottomien velkojen muutos			-136	-136
Rahoituksen rahavirta	-1 486	-1 299	-981	318
Rahavarojen muutos	-1 074	-482	249	731

2.8 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen toteutumisesta

	Sito- vuus netto N/ brutto B	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. Talous- arvio	TA:n muu- tokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Alkup. Talous- arvio	TA:n muu- tokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poikke- ama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Hallintopalvelut	B	4 232	0	4 232	3 578	-654	534	0	534	742	208
Sivistyspalvelut	B	24 849	0	24 849	25 750	901	1 100	0	1 100	1 150	50
Elinympäristöpalvelut	B	9 978	374	10 352	10 819	467	10 773	-296	10 477	10 771	294
Vesihuoltolaitos	B	1 437	0	1 437	1 553	116	2 418	0	2 418	2 338	-80
		40 496	374	40 870	41 701	830	14 825	-296	14 529	15 001	472
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						23 380	520	23 900	24 521	621
Valtionosuudet	B						8 100	0	8 100	7 971	-129
Korkotulot	B						5	45	50	68	18
Muut rahoitustulot	B						280	60	340	296	-44
Korkomenot	B	650	-200	450	721	271					
Muut rahoitusmenot	B	50	-20	30	26	-4					
Satunnaiset erät	B										
		700	-220	480	747	267	31 765	625	32 390	32 856	466
INVESTOINTIOSA											
Maa- ja vesialueet, kiinteistöt											
Kiinteistöjen hankinta	B	150		150	44	-106					
Kiinteistöjen myynti	B						200	0	200	128	-72
		150	0	150	44	-106	200	0	200	128	-72
Osakkeet ja osuudet											
Saskyn peruspääoman korotus	B	300		300	275	25					
Lisäpanostus konserniyhtiöihin	B	300	150	450	448	2					
		600	150	750	723	27	0	0	0	0	0
Rakennukset											
Kyröskosken urheilukes. kokonais.	B	1 150		1 150	1 057	-93					
Elinympäristöjohtajan päätöksellä toteutettavat pienet hankkeet	B	50		50	0	-50					
Hämeenkyrö-talo	B	150		150	79	-71					
Sillan pihan kokonaisuus	B	141	37	178	197	19					
Koulurakennusten kokonaisuus	B	520	165	685	719	34					
Muut rakennukset	B	55	50	105	110	5					
		2 066	252	2 318	2 162	-156	0	0	0	0	0
Liikenneväylät											
Tiestöhankkeet		300	202	502	512	10					
Asemakaavakadut ja -alueet	B	430	-38	392	332	-60					
Tietotie	B	0	0	40	36	-4					
		730	164	894	880	-54	0	0	0	0	0
Vesihuoltolaitos											
Vesihuoltohankkeet, menot	B	830	-417	413	178	-235					
Vesihuoltohankkeet, tulot	B						190	0	190	0	-190
		830	-417	413	178	-235	190	0	190	0	-190
Puistot ja muut yleiset alueet											
Pappilanmetsän kuntorata	B	45		45	53	8					
Pappilanmetsän kuntorata, avustus						0	0	0	0	23	23
Yleiset alueet	B	150	1	151	145	-6					
Yhteiskoulun pallokenttä, avustus	B						0	0	0	9	9
		195	1	196	198	2	0	0	0	32	32
Irtaimisto											
Hallintopalvelut	B	30	0	30	34	4					
Kalustehankinnat	B	0	20	20	10	-10					
Sivistyspalvelut	B	45		45	37	-8					
eVaka-ohjelmiston hankinta	B	38		38	51	13					
Elinympäristöpalvelut	B	88		88	71	-17					
		201	20	221	203	-18	0	0	0	0	0

		4 772	170	4 942	4 390	-540	390	0	390	160	-230
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäykset							0	-300	-300	0	-300
Antolainasaamisten vähennykset	B						14	24	38	38	0
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys											
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-1 500	-463	-1 037	-1 011	-26					
Lyhytaikaisten lainojen muutos											
Vaikutus maksuvalmiuteen											
		-1 500	-463	-1 037	-1 011	-26	14	-276	-262	38	300
YHTEENSÄ		44 468	-139	45 255	45 827	531	46 994	53	47 047	48 055	1 008

3 Tilinpäätöslaskelmat

KUNNAN TUOSLASKELMA

	2024	2023
Toimintatuotot		
Myyntituotot	2 728 542,14	2 632 743,14
Maksutuotot	675 080,36	604 859,39
Tuet ja avustukset	743 878,23	766 857,90
Muut toimintatuotot	4 407 889,50	4 611 597,66
Valmistus omaan käyttöön	35 149,98	34 656,70
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-16 663 089,93	-15 880 856,08
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-3 393 185,92	-3 262 313,15
Muut henkilöstösivukulut	-435 302,82	-453 831,23
Palvelujen ostot	-9 462 212,13	-8 853 154,10
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 735 650,66	-3 323 840,64
Avustukset	-1 247 251,92	-1 078 140,56
Muut toimintakulut	-1 353 503,98	-1 446 779,69
TOIMINTAKATE	-26 699 657,15	-25 648 200,66
Verotulot	24 520 828,26	24 121 010,53
Valtionosuudet	7 971 489,00	8 966 683,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	68 182,96	232 717,54
Muut rahoitustuotot	296 007,71	246 825,52
Korkokulut	-720 547,15	-675 688,09
Muut rahoituskulut	-25 811,87	-19 769,01
VUOSIKATE	5 410 491,76	7 223 578,83
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 625 432,87	-4 969 249,42
Kertaluonteiset poistot	-58 469,70	0,00
Arvonalentumiset	-3 363,76	-78 179,13
TILIKAUDEN TULOS	-276 774,57	2 176 150,28
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	77 211,22	77 211,22
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-199 563,35	2 253 361,50

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	5 410 491,76		7 223 578,83	
Tulorahoituksen korjaukset	-140 897,01	5 269 594,75	-242 953,74	6 980 625,09
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-4 389 828,99		-5 168 998,95	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	31 100,00		34 400,00	
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	319 132,81	-4 039 596,18	818 613,01	-4 315 985,94
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 229 998,57		2 664 639,15	
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	38 191,28	38 191,28	17 116,28	17 116,28
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 010 856,00		-809 654,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-1 010 856,00	-2 500 000,00	-3 309 654,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiant. varojen ja pääom. muutokset	-15 685,90		-262 889,95	
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00		2 095,37	
Saamisten muutos	143 858,97		1 981 336,51	
Korottomien velkojen muutos	-136 240,48	-8 067,41	-3 361 957,61	-1 641 415,68
Rahoituksen rahavirta	-980 732,13		-4 933 953,40	
Rahavarojen muutos	249 266,44		-2 269 314,25	
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	8 714 953,89		8 465 687,45	
Muut oikaisut				
Rahavarat 1.1.	8 465 687,45	-249 266,44	10 735 001,70	2 269 314,25

KUNNAN TASE

	2024	2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	91 653,05	39 283,28
Muut pitkävaikutteiset menot	285 111,89	354 177,17
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6 791 964,39	6 875 738,19
Rakennukset	37 960 482,10	40 326 812,55
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 990 266,17	15 781 684,91
Koneet ja kalusto	209 934,74	231 743,64
Muut aineelliset hyödykkeet	87 808,68	87 808,68
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 088 535,40	1 034 924,58
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	5 724 723,43	5 005 079,99
Muut lainasaamiset	98 052,40	136 243,68
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	59 231,45	59 456,82
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	49 531,62	49 531,62
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	12 500,00	15 000,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	632 269,73	542 429,56
Lainasaamiset	25 000,00	59 000,00
Muut saamiset	157 247,47	237 127,58
Siirtosaamiset	513 229,68	630 548,71
Rahoitusarvopaperit		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	45 000,00
Muut arvopaperit	4 525 107,44	4 525 107,44
Rahat ja pankkisaamiset	4 189 846,45	3 895 580,01
VASTAAVAA	78 492 496,09	79 932 278,41

	2024	2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	29 822 613,44	29 822 613,44
Muut omat rahastot	322 286,41	322 286,41
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	4 435 971,75	2 182 610,25
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-199 563,35	2 253 361,50
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	963 307,51	1 040 518,73
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut toimeksiantojen pääomat	72 211,76	88 123,03
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	36 415 355,00	37 443 937,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	511 582,00	493 856,00
Saadut ennakot	3 000,00	3 500,00
Ostovelat	2 214 963,19	2 135 482,29
Muut velat	773 814,20	870 729,64
Siirtovelat	3 156 954,18	3 275 260,12
VASTATTAVAA	78 492 496,09	79 932 278,41

KONSERNILASKELMAT

KONSERNITULOSLASKELMA

	2024	2023
Toimintatuotot	11 648 462,11	11 441 473,96
Toimintakulut	-41 852 574,91	-40 276 085,91
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	720,75	3 284,48
TOIMINTAKATE	-30 203 392,04	-28 831 327,46
Verotulot	24 440 443,85	24 055 119,51
Valtionosuudet	12 706 361,17	13 237 774,40
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	151 091,99	246 051,00
Muut rahoitustuotot	205 007,54	223 310,00
Korkokulut	-1 150 253,89	-959 354,29
Muut rahoituskulut	-34 215,92	-30 787,89
VUOSIKATE	6 115 042,69	7 940 785,27
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 718 427,70	-5 742 404,38
Omistuksen eliminointierot	278 902,34	401 959,22
Arvonalentumiset	-3 363,76	-555 993,70
TILIKAUDEN TULOS	-327 846,43	2 044 346,40
Tilinpäätössiirrot	136,50	136,50
Tilikauden verot	-28 640,10	-23 833,62
Laskennalliset verot	132 452,93	97 802,26
Vähemmistöosuudet	-12 524,60	20 956,30
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-236 421,70	2 139 407,85

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	6 115 042,69		7 940 785,27	
Tilikauden verot	-28 640,10		-23 833,62	
Tulorahoituksen korjaukset	-97 095,30	5 989 307,29	-265 862,14	7 651 089,51
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-7 995 538,10		-8 242 337,69	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	184 146,46		34 400,00	
Pysyvien vastaav. hyödykk. luov.tulot	435 520,34	-7 375 871,30	701 197,93	-7 506 739,77
Toiminnan ja investointien rahavirta		-1 386 564,01		144 349,74
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 006 727,40		3 094 325,74	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 727 061,61		-1 625 201,58	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 862,11	1 276 803,68	-2 303 203,06	-834 078,90
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toim.ant. varojen ja pääom.muutos	-16 597,58		-261 408,82	
Vaihto-omaisuuden muutos	-98,68		6 100,86	
Saamisten muutos	138 504,18		1 947 839,43	
Korottomien velkojen muutos	-912 376,33	-790 568,40	-2 558 726,28	-866 194,81
Rahoituksen rahavirta		486 235,29		-1 700 273,70
Rahavarojen muutos		-900 328,72		-1 555 923,96
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	11 042 656,90		11 942 985,63	
Rahavarat 1.1.	11 942 985,63	-900 328,72	13 498 909,57	-1 555 923,96

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	92 747,60	42 300,18
Muut pitkävaikuttaiset menot	285 111,89	354 177,17
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	7 506 045,45	7 589 095,29
Rakennukset	56 646 175,13	53 270 406,45
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 176 118,73	15 956 007,23
Koneet ja kalusto	636 012,00	552 747,69
Muut aineelliset hyödykkeet	91 052,83	92 674,89
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 247 654,47	3 893 479,74
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	51 401,45	48 193,58
Muut osakkeet ja osuudet	303 947,90	451 781,08
Muut saamiset	5 241,13	4 983,92
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	118 966,39	241 954,37
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	6 040,67	5 563,46
Muut toimeksiantojen varat	59 231,45	59 456,82
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	50 130,97	50 007,72
Keskeneräiset tuotteet	43 955,22	41 798,16
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	3 169,53	3 169,53
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	667 111,87	613 081,71
Muut saamiset	339 923,97	467 653,84
Siirtosaamiset	673 445,62	726 707,08
Rahoitusarvopaperit		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	45 000,00
Muut arvopaperit	5 757 040,35	5 634 390,05
Rahat ja pankkisaamiset	5 285 616,55	6 263 595,58
VASTAAVAA YHTEENSÄ	96 046 141,17	96 408 225,56

	2024	2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	29 822 613,44	29 822 613,44
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	290 319,46	290 319,46
Muut omat rahastot	338 849,84	338 986,34
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	9 778 412,53	7 639 004,68
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-236 421,70	2 139 407,85
VÄHEMMISTÖOSUUDET	216 863,16	482 930,50
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	6 202,67	5 738,05
Muut toimeksiantojen pääomat	208 699,28	347 585,15
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	46 651 490,18	45 351 783,43
Pääomalainat	10 000,00	12 500,00
Liittymismaksut ja muut velat	6 431,99	4 630,41
Laskennalliset verovelat	340 636,45	473 089,38
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 263 090,72	1 278 282,00
Pääomalainat	2 500,00	2 500,00
Saadut ennakot	113 915,78	95 786,01
Ostovelat	2 504 188,97	3 181 793,76
Liittymismaksut ja muut velat	989 824,35	1 061 255,04
Siirtovelat	3 738 524,07	3 880 020,07
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	96 046 141,17	96 408 225,56

4 Liitetiedot

4.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on esitetty niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno-
noo vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitus-
osuuksilla. Suunnitelmanmukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mu-
kaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tu-
loslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelmanmukaisten poistojen perusteet. Tässä yhtey-
dessä on esitetty lisäksi neljä suunnitelmasta poikkeavaa poistoaikaa.

Vertailuvuonna 2023 Pirkanmaan hyvinvointialueelle siirtyneet Pirkanmaan sairaanhoitopiirin
kuntayhtymäosuudet, tietokoneohjelmistot, koneet ja kalusto on vähennetty taseen omaisuus-
eristä ja kirjattu kunnan peruspääomaa vastaan avaavassa taseessa 1.1.2023.

Pysyvien vastaavien sijoitukset ja sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintameno-
on tai sitä alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden inventointi suoritetaan fyysisenä tilikausittain. Kunnan vaihto-omaisuutta
on murskevarasto.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.
Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno-
on tai sitä alempaan toden-
näköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksen. Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoi-
tuksessa 20 milj. nimellisarvolle. Taseessa on sopimusta vastaava bullet-laina, joka erääntyy sa-
maan aikaan koronvaihtosopimuksen kanssa. Sopimus on voimassa 24.10.2028 asti. Korkojoh-
dannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu korkokulujen oikaisuksi.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on mer-
kitty ao. hyödykkeen hankintameno-
on vähennykseksi.

4.2 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Tilivuonna ei ole tehty oikaisuja edellisen tilivuoden tietoihin.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Edellisen tilikauden tiedot ovat vertailukelpoisia.

Vertailuvuodella 2023 taseen vastattavia koskevassa liitetiedossa 25. on esitetty tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä, jotka aiheutuivat hyvinvointialueiden aloittaessa 1.1.2023 ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin lakkauttamisesta tässä yhteydessä.

Lahjoitusrahastojen varoista ja pääomista on luovutettiin hyvinvointialueelle vuoden 2023 liike-tapahtumina 120 th euroa.

Tilikausia vertailtaessa tulee huomioida, että valtion on maksanut vuonna 2024 (2023) koronapandemian vuoksi valtionosuuksien yhteydessä verotulomenetysten kompensatiota 1,7 (1,8) milj. euroa.

Vertailuvuoden 2023 tapaturmavakuutusmaksuun kohdistuu vakuutusyhtiön vaihtumisen vuoksi tapaturmavakuutusmaksun vähennys aiemmilta vuosilta 95 th.

4.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Kuntayhtymät on yhdistetty lukuarvoiltaan omistussuuden mukaisesti konsernitilinpäätökseen. Osakkuusyhteisöomistuksia ei ole.

Kunta hankki Ki Oy Hämeenkyrön Jokimetsä -yhtiön osakekannasta 34,51 %, jonka jälkeen kunta omistaa yhtiön kokonaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on eliminoitu, sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Sisäisiä katteita pysyvissä vastaavissa ei ole ollut.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuden erottamisessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty konserniyleisohjeen mukaisella kuntiin sovelletulla hankintamenomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuus on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa, sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö Oy Hämeenkyrön Teollisuustalon aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi olennaisin osin. Yhtiö ei kirjaa suunnitelmapoistoja omassa kirjanpidossaan. Jäännösarvon ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien ylijäämän oikaisuksi.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Hämeenkyrön Vanhustentalosäätio ilmoitti muutoksista tilinpäätöksessä 2023. Hämeenkyrön Vanhustentalosäätion rakennusten arvonalennus 440th euroa, on konsernitilinpäätöksessä muutettu vertailuvuoden 2023 tietoihin seuraavasti: tuloslaskelman arvonalennuksiin, taseen pysyviin vastaviin rakennusten arvonalentumisiin ja konsernin oman pääomaan tilikauden ylijäämään.

Vertailuvuonna 2023 Ki Oy Hämeenkyrön Jokimetsän lyhytaikaisessa vieraassa pääomassa oleva tilivuoden lainanlyhennyksen osuus on siirretty tiliryhmästä lainat muilta luotonantajilta, tiliryhmään lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta lainan todellisen luonteen mukaan.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikaudet ovat vertailukelpoisia.

Tilivuosien vertailussa tulee ottaa huomioon, että tilivuonna 2024 kunta hankki Ki Oy Hämeenkyrön Jokimetsä:n osakekannasta 34,51 %, ja tytäryhtiö on 100 % kunnan omistama. Kunta maksoi Saskylle pääomaosuutta lisää 275th euroa. Kunta sijoitti Hämeenkyrön Jäähalli Oy:n svop sijoituksen 300th.

Vertailuvuonna 2023 konsernista on poistunut Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä toiminnan siirryttyä hyvinvointoalueelle, sekä Hämeenkyrön Yrityspalvelut Oy lakkautettiin.

4.4 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6. Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Yleishallinto	323 160,78	341 837,62	215 893,06	225 018,41
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 843 909,32	1 875 905,37	1 149 582,92	1 214 586,14
Yhdyskuntapalvelut	7 081 528,13	6 956 261,31	4 963 061,58	5 134 777,43
Muut palvelut	157 932,49	152 485,53	0,00	0,00
Vesihuoltolaitos	2 241 931,38	2 114 984,13	2 226 852,67	2 041 676,11
Toimintatuotot yhteensä	11 648 462,10	11 441 473,96	8 555 390,23	8 616 058,09

7. Verotulojen erittely

	2024	2023
Kunnan tulovero	20 389 439,64	19 412 017,16
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 506 026,29	2 322 703,86
Kiinteistövero	2 625 362,33	2 386 289,51
Verotulot yhteensä	24 520 828,26	24 121 010,53
➤ Liitetietotosite LT 1.		

8. Valtionosuuksien erittely

	2024	2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11 631 827,00	13 054 528,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	-4 009 707,00	-4 481 129,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-1 364 186,00	-1 371 597,00
Verotulomenetyksen korvaus	1 713 555,00	1 764 881,00
Valtionosuudet yhteensä	7 971 489,00	8 966 683,00
➤ Liitetietotosite LT 2.		

9. Palvelujen ostot eriteltyinä

	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	677 977,59	771 109,11
Muiden palvelujen ostot	8 784 234,54	8 082 044,99
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	9 462 212,13	8 853 154,10

10. Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetutu tuet valtuustoryhmittäin eriteltyinä

Ei ilmoitettavaa.

11. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua ja kunnanvaltuuston vahvistamaa poistosuunnitelmaa. Investointiraja on 10 000 euroa. Tätä pienemmät hankinnat kirjataan vuosikuluina käyttötalousluteen. Ensikertaisen kalustamisen osalta ei noudateta rakennuksen poistoaikaa vaan kaluston.

Poikkeavat poistoajat:

- Monitoimikeskus Silta 33 vuotta, perustuen tehtyyn palvelusopimukseen kestoaltaan 13 vuotta minkä jälkeen alkaa poistosuunnitelman mukainen laitosrakennuksen poisto aika 20 vuotta, yhteensä 33 vuotta, vuosina 2016-2049.

- Museon lämmitysjärjestelmä (maalämpö) 10 vuotta, perustuen lämmitysjärjestelmän pitkään todelliseen käyttöikään verrattuna vuokratrakennuksen investoinnin tavanomaiseen poisto aikaan, vuosina 2018-2028.

- Heinijärven esiopetus- ja varhaiskasvatusyksikkö, lunastettu leasingrakennus, poisto aika 13 vuotta. Poisto aika määritetty kunnan poistosuunnitelman mukainen laitosrakennuksen poisto aika 20 vuotta, vähennettynä leasingvuokra- aika 7 vuotta, lunastushetkellä poisto aika näin ollen 13 vuotta, vuosina 2020-2033.

- Mahnalan kuituverkon rakentamisen rahoitusosuus, poistoaika 6 vuotta (tasapoisto, muut pitkävaikutteiset menot). Poisto vastaa laskennallisesti kunnan poistosuunnitelman mukaista tietoliikenneverkoston poistoa (22% menojäännöspoisto), vuosina 2021-2027.

Poistosuunnitelmassa arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

OMAISUUSLAJI	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuosina	Poisto %
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	tasa	2	
Aineettomat oikeudet	tasa	5	
Liikearvo	tasa	2	
Muut pitkävaikutteiset menot		5-20	
Tietokoneohjelmistot	tasa	2	
Muut	tasa	2	
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset			
Asuinrakennukset	tasa	30	
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasa	20-30	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasa	20	
Muut rakennukset/talouksrakennukset	tasa	10	
Rakennusten peruskorjaukset/ vanhana ostetut rakennukset	tasa	10-30	
Perusparannusmenon poistoaikaa koskeva määrittely tehdään hankkeen taloudelliseen merkitykseen perustuen, hankesuunnitelman tai talousarvion hyväksynnän yhteydessä.			
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Maa- ja vesirakenteet			
Kadut, tiet, torit, puistot	menoj.		20
Sillat, laiturit, uimalat	menoj.		25
Muut maa- ja vesirakenteet	menoj.		20
Johtoverkostot ja laitteet			
Vedenjakelu verkosto	menoj.		10
Viemäriverkosto	menoj.		10
Kaukolämpöverkko	menoj.		15
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	menoj.		20
Puhelin- ja tietoliikenneverkko, keskusasema ja alakeskukset	menoj.		22
Maakaasuverkko	menoj.		15
Muut putki- ja kaapeliverkot	menoj.		20
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet			
Sähkö-, vesi- yms. laitojen koneet ja laitteet	tasa	10	
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	tasa	15	
Liikenteen ohjauslaitteet	tasa	10	
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	tasa	10	
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet			
Rautaiset alukset	tasa	15	
Puiset alukset ja uivat työkoneet	tasa	8	
Muut kuljetusvälineet (autot)	tasa	4	
Muut liikkuvat työkoneet	tasa	5	
Muut raskaat koneet/kuorma-autot	tasa	10	
Muut kevyet koneet	tasa	5	
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	tasa	5	
Atk-laitteet	tasa	3	
Muut laitteet ja kalusteet	tasa	3	
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		

12. Pakollisten varausten muutokset

Ei ilmoitettavaa.

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	198 069,30	339 367,07	198 069,30	339 367,07
Rakennusten luovutusvoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut luovutusvoitot	1 284,78	4 697,06	0,00	0,00
Luovutusvoitot yhteensä	199 354,08	344 064,13	198 069,30	339 367,07
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	64 438,29	70 607,01	57 172,29	70 607,01
Rakennusten luovutustappiot	38 541,25	10 749,00	0,00	10 749,00
Muut luovutustappiot	0,00	130,47	0,00	15 057,32
Luovutustappiot yhteensä	102 979,54	81 486,48	57 172,29	96 413,33

14. Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Ei ilmoitettavaa.

15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2024	2023
Osinkotuotot muista yhteisöistä	137 121,04	145 749,13
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00
Yhteensä	137 121,04	145 749,13

➤ Liitetietotosite LT 3.

16. Erittely poistoeron muutoksista

	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	77 211,22	77 211,22
Poistoeron muutokset yhteensä	77 211,22	77 211,22

4.5 Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17. Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot

Ei ilmoitettavaa.

18. Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmääritysmenetelmät

Ei ilmoitettavaa.

19. Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	39 283,28	354 177,17	393 460,45
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	91 653,05	0,00	91 653,05
Tilikauden sumupoistot	-39 283,28	-69 065,28	-108 348,56
Tilikauden lisäpoistot	0,00	0,00	0,00
Arvonlennukset ja niiden palautus	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	91 653,05	285 111,89	376 764,94
Kirjanpitoarvo 31.12.	91 653,05	285 111,89	376 764,94

	Aineelliset hyödykkeet						
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 875 738,19	40 326 812,55	15 781 684,91	231 743,64	87 808,68	1 034 924,58	64 338 712,55
Lisäykset tilikauden aikana	44 462,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	3 572 359,79	3 666 821,79
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-31 100,00	-31 100,00
Vähennykset tilikauden aikana	-128 235,80	-50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-178 235,80
Siirrot erien välillä	0,00	615 227,10	1 660 863,32	119 905,50	0,00	-2 487 648,97	-91 653,05
Tilikauden sumupoistot	0,00	-2 923 087,85	-2 452 282,06	-141 714,40	0,00	0,00	-5 517 084,31
Tilikauden lisäpoistot	0,00	-58 469,70	0,00	0,00	0,00	0,00	-58 469,70
Arvonlennukset ja niiden palautus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 791 964,39	37 960 482,10	14 990 266,17	209 934,74	87 808,68	2 088 535,40	62 128 991,48
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 791 964,39	37 960 482,10	14 990 266,17	209 934,74	87 808,68	2 088 535,40	62 128 991,48

Maa- ja vesialueet

	Maa- ja vesialueet			
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Kiinteistöjen liittymismaksut	277 106,77	273 634,03	0,00	0,00
Muut maa- ja vesialueet	7 228 938,68	7 315 461,26	6 791 964,39	6 875 738,19
Maa- ja vesialueet yhteensä	7 506 045,45	7 589 095,29	6 791 964,39	6 875 738,19

Sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet				
	Konserniyhtiön osakkeet	Omistusyht. osakkeet	Kunta-yhtymäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
	Hankintameno 1.1.	1 698 427,32	0,00	3 019 252,19	287 400,48
Lisäykset	448 007,20	0,00	275 000,00	0,00	723 007,20
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonlennukset ja niiden palautus	0,00	0,00	0,00	-3 363,76	-3 363,76
Hankintameno 31.12.	2 146 434,52	0,00	3 294 252,19	284 036,72	5 724 723,43
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 146 434,52	0,00	3 294 252,19	284 036,72	5 724 723,43

	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset		
	Saamiset konserniyht.	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
	Hankintameno 1.1.	136 243,68	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	-38 191,28	0,00	-38 191,28
Arvonlennukset ja niiden palautus	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	98 052,40	0,00	98 052,40
Kirjanpitoarvo 31.12.	98 052,40	0,00	98 052,40

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

20.-22. Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Kuntakonsernin osuus (1000 e)

	Y-tunnus	Kunnan omist-		Kuntakonsernin osuus		tilikaud. voitosta/ tappi-osta
		osuus %	osuus	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	
20. Tytäryhteisöt						
Hämeenkyrön Asunnonhankinta Oy	0609299-7	100,00	100,00	937	8 936	0
Ki Oy Hämeenkyrön Jokimetsä	0845342-6	100,00	100,00	433	1 829	0
Ki Oy Hämeenkyrön Teollisuustalo	0510821-3	100,00	100,00	424	7	-6
Hämeenkyrön Jäähalli Oy	1096053-1	100,00	100,00	367	588	38
Hämeenkyrön Vesi Oy	1976111-7	50,00	50,00	215	111	15
Hämeenkyrön Vanhustentalosätiö	0224703-1	100,00	100,00	538	117	86
Yhteensä				2 914	11 588	133
21. Kuntayhtymät						
Pirkanmaan liitto	0828308-4	1,95	1,95	32	49	2
Sastamalan koulutuskuntayhtymä	0204964-1	10,80	10,80	6 520	804	155
Yhteensä				6 552	853	157
22. Osakkuusyhteisöt						
--						

23. Saamisten erittely tytäryhteisöiltä, kuntayhtymistä sekä osakkuusyhteisöiltä

	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Lainasaamiset	12 500,00	25 000,00	15 000,00	59 000,00
Myyntisaamiset	0,00	126 691,72	0,00	97 315,82
Siirtosaamiset	0,00	356,65	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>12 500,00</i>	<i>152 048,37</i>	<i>15 000,00</i>	<i>156 315,82</i>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	10 339,34	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	14 975,38	0,00	9 570,57
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>25 314,72</i>	<i>0,00</i>	<i>9 570,57</i>
Saamiset yhteensä	12 500,00	177 363,09	15 000,00	165 886,39

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset</i>				
Siirtyvät korot	53 569,00	83 939,42	53 925,65	83 930,00
Kelan korvaukset	170 253,58	140 706,75	137 373,40	134 280,41
Valtion korvaukset	28 682,57	67 341,41	28 682,57	16 383,84
Hanke- ja projektisaatavat	78 277,96	93 557,06	65 305,43	65 305,43
Palkkatuet	45 977,68	29 567,16	45 977,68	29 567,16
Muut tulojäämät	296 684,83	311 595,28	181 964,95	301 081,87
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	673 445,62	726 707,08	513 229,68	630 548,71

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot
25. Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma	29 822 613,44	29 822 613,44	29 822 613,44	31 081 895,99
Siirto erien välillä	0,00	0,00	0,00	-1 259 282,55
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	29 822 613,44	29 822 613,44	29 822 613,44	29 822 613,44
Yhd. ja säätiöiden peruspääo. 1.1.	290 319,46	290 319,46	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhd. ja säätiöiden peruspääo. 31.12.	290 319,46	290 319,46	0,00	0,00
<i>Muut omat rahastot</i>				
Eläkerahaston pääoma 1.1.	238 192,45	238 192,45	238 192,45	238 192,45
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Eläkerahaston pääoma 31.12.	238 192,45	238 192,45	238 192,45	238 192,45
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	84 093,96	84 093,96	84 093,96	84 093,96
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vahinkorahaston pääoma 31.12.	84 093,96	84 093,96	84 093,96	84 093,96
Muut omat rahastot 1.1.	16 699,93	16 836,43	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	-136,50	-136,50	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	16 563,43	16 699,93	0,00	0,00
<i>Muut omat rahastot yhteensä 31.12.</i>	<i>338 849,84</i>	<i>338 986,33</i>	<i>322 286,41</i>	<i>322 286,41</i>
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	9 778 412,53	7 639 004,67	4 435 971,75	2 182 610,25
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	9 778 412,53	7 639 004,68	4 435 971,75	2 182 610,25
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-236 421,70	2 139 407,85	-199 563,35	2 253 361,50
Oma pääoma yhteensä	39 993 773,57	40 230 331,76	34 381 308,25	34 580 871,60

Vertailuvuoden 2023 kunnan avaavaan taseeseen tehtiin kirjaukset hyvinvointialueelle siirtyvien erien osalta. Kunta luovutti hyvinvointialueelle aineettomia hyödykkeitä, koneita ja kalustoa, vaihto-omaisuutta, lomapalkkavelkaa ja konsernista poistui kunnan omistusosuus Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymästä. Erät on kirjattu kunnan peruspääomaa vastaan 1 259 283 euroa. Erien jälkeen kunnan 2023 avaavan taseen peruspääomaksi muodostui 29 822 613 euroa.

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	Kunta	
	2024	2023
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	4 435 971,75	2 182 610,25
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-199 563,35	2 253 361,50
Kertynyt poistoero 31.12.	963 307,51	1 040 518,73
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	0,00	0,00
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	5 199 715,91	5 476 490,48

26. Erittely poistoerosta

	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	963 307,51	1 040 518,73
EVL-poistoihin liittyvä poistoero	0,00	0,00
Poistoero yhteensä	963 307,51	1 040 518,73

➤ Liitetietotosite LT 4.

27. Pitkäaikaiset velat, jotka eräänyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 865 147,00	5 382 147,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	4 865 147,00	5 382 147,00

➤ Liitetietotosite LT 5.

28. Joukkovelkakirjalainat

Ei ilmoitettavaa.

29. Pakolliset varaukset

Ei ilmoitettavaa.

30. Vieras pääoma, velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkuusyhteisöille

	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöiltä				
Ostovelat	0,00	46 902,44	0,00	29 386,12
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>46 902,44</i>	<i>0,00</i>	<i>29 386,12</i>
Velat kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	308 847,00	0,00	30 997,75
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>308 847,00</i>	<i>0,00</i>	<i>30 997,75</i>
Vieras pääoma yhteensä	0,00	355 749,44	0,00	60 383,87

31. Maksuvalmiuden kannalta merkittävä shekkilimiitti ja siitä käyttämättä oleva määrä

Ei ilmoitettavaa.

32. Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Liittymismaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	996 256,34	1 065 885,45	773 814,20	870 729,64
Muut velat yhteensä	996 256,34	1 065 885,45	773 814,20	870 729,64

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat</i>				
Tuloennakot	239 216,66	236 216,66	239 216,66	236 216,66
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivuk. jaksotukset	2 693 168,61	2 485 890,20	2 408 516,27	2 232 602,35
Muut palkkojen ja henkilösivuk. jaksotukset	137 155,62	140 390,81	60 207,78	64 088,82
Korkojaksotukset	182 160,82	160 945,01	68 944,90	87 339,61
Valtio	157 644,68	68 893,00	157 644,68	68 893,00
Hankevarat, muut tuet ja avustukset	133 830,38	397 206,28	42 467,78	153 735,62
Muut menojäämät	195 347,30	390 478,10	179 956,11	432 384,06
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 738 524,07	3 880 020,07	3 156 954,18	3 275 260,12

4.6 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34. Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 622 946,14	2 888 256,76	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	2 025 763,76	2 125 763,76	0,00	0,00
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>2 025 763,76</i>	<i>2 125 763,76</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

➤ Liitetietotosite LT 6.

35. – 37. Muut vakuudet

Ei ilmoitettavaa.

38. Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Toimitilojen vuokravastuut	5 450 135,38	6 368 985,72	5 454 343,58	6 373 193,92
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	1 101 188,23	1 289 097,82	1 101 188,23	1 289 097,82
Maa-alueiden vuokravastuut	22 198,00	28 150,00	22 198,00	28 150,00
Muut vuokravastuut	398 144,86	426 064,53	189 688,32	403 781,40
Vuokravastuut yhteensä	6 971 666,47	8 112 298,07	6 767 418,13	8 094 223,14
- siitä seur. tilikaud. maksettava osuus	1 120 560,98	1 058 138,95	1 065 499,89	1 060 940,12

Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.

➤ Liitetietotosite LT 7.

39.-40. Vastuusitoumukset

Takaukset muiden puolesta	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0,00	0,00	16 560 000,00	16 560 000,00
Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	10 832 112,85	8 328 586,82
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0,00	0,00	0,00	0,00
Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	0,00	0,00

➤ Liitetietotosite LT 8.

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2024	2023
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	89 182 129	85 090 321
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	95 701	67 734

➤ Liitetietotosite LT 9.

41. Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

Sopimusvastuut	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Kunta				
Palvelusopimus Monitoimikeskus Silta, palvelusopi- mus, Lujatalo Oy, Coor Service, 1.6.2016 - 31.5.2029	2 204 337,56	2 692 400,00	2 204 337,56	2 692 400,00
<i>-Josta seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus</i>	<i>506 691,22</i>	<i>488 062,44</i>	<i>506 691,22</i>	<i>488 062,44</i>
Sopimusvastuut yhteensä	2 204 337,56	2 692 400,00	2 204 337,56	2 692 400,00

➤ Liitetietotosite LT 10.

Arvonlisäveron palautusvastuu	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Kunta				
Arvonlisäveron palautusvastuu - Kivimäentie 12	12 355,43	9 983,57	12 355,43	9 983,57
Arvonlisäveron pal.vastuu yhteensä	12 355,43	9 983,57	12 355,43	9 983,57

➤ Liitetietotosite LT 11.

Avustusten palautusvelvollisuus

Ara (asumisen rahoitus ja kehittämiskeskus) on maksanut kunnalle avustuksia asuinrakennusten korjausinvestointeihin. Valtionavustuslain 30.12.2004/1281 nojalla kunnalla on avustuksen palautusvelvollisuus, mikäli avustuksen käyttämisestä koskevia säädöksiä tai ehtoja ei ole noudatettu.

Hämeenkyrön hoivakoti (Siljankoti), avustus 630 854 euroa, vastuu voimassa vuoteen 2031 saakka.

Hämeenkyrön Kurjenmäkikoti, avustus 1 590 857 euroa, vastuu voimassa vuoteen 2039 saakka.

➤ Liitetietotosite LT 12.

Korvausvastuut

Pirkanmaan hyvinvointialueen maksaman terveyskeskuksen tilavuokran mahdollinen korvausvastuu ajalta 01/2023 – 04/2025. Asia ratkaistaan vuoden 2025 aikana neuvotteluteitse osapuolten välillä, vuokrattujen neliöiden tarkastusmittausten jälkeen.

Yksityishenkilö on kantajana laittanut vireille vuonna 2023 Pirkanmaan käräjäoikeuteen vahingonkorvausasian, koskien kiinteistössä rakennukselle aiheutunutta vesivahinkoa. Mahdollinen kokonaiskustannus korvaukselle ja oikeudenkäyntikuluille on arviolta 150th euroa, mikäli asia ratkeaa kantajan eduksi. Käräjäoikeuden käsittely on kesken.

Johdannaissopimukset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Koronvaihtosopimukset				
Kunta				
Koronvaihtosopimus 1.				
Koronvaihtosopimus ajalle 26.10.2020-24.10.2028. Sopimus on tehty korkorahavirran vaihtelun suojaamiseksi, 20 milj. lainapääoman nimellisarvolle. Sopimusta ei ole liitetty lainaan; kunnan taseeseen sisältyy 20 milj. bullet laina, joka erääntyy samaan aikaan koronvaihtosopimuksen kanssa. Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuva korko kiinteäksi. Kunta maksaa pankille kiinteää korkoa 1,6800% p.a., pankki maksaa kunnalle vaihtuvaa korkoa euribor 3kk.				
Bullet-lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	389 283,00	670 293,00	389 283,00	670 293,00
Hämeenkyrön Asunnonhankinta				
Koronvaihtosopimukset				
Nimellisarvo	2 598 483,00	2 977 272,00		
Markkina-arvo	40 124,00	95 303,00		
<i>Kuntakonsernin osuus</i>	<i>100 %</i>	<i>100 %</i>		
➤ Liitetietotosite LT 13.				

4.7 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2024	2023
Yleishallinto	15	11
Opetus- ja kulttuuritoimi	293	303
Yhdyskuntapalvelut pl. vesihuoltolaitos	84	78
Vesihuoltolaitos	3	3
Yhteensä	395	395

43. Taseeseen aktivoidut henkilöstömenot

	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	20 491 578,67	19 597 000,46
Henkilöstökulut, mitkä aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00	306,99
Henkilöstökulut yhteensä	20 491 578,67	19 597 307,45

44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2024	2023
Kokoomus	4 910,00	4 636,00
Kristillisdemokraatit	582,00	516,00
Keskusta	1 980,00	1 724,00
Sosiaalidemokraatit	5 014,00	2 414,00
Vasemmistoliitto	2 348,00	1 908,00
Vihreät	444,00	400,00
Perussuomalaiset	3 374,00	3 102,00
Yhteensä	18 652,00	14 700,00

➤ Liitetietotosite 14.

45. Tilintarkastusyhteisölle suoritettut palkkiot eriteltynä

	2024	2023
Tarkastusyhteisö, BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	20 971,72	13 337,35
Tilintarkastajan lausunnot	0,00	0,00
Muut palkkiot	1 320,00	732,00
Palkkiot yhteensä	22 291,72	14 069,35

➤ Liitetietotosite 15.

46. Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet**Sopimukset**

Kunnanjohtaja Rannanjärven kanssa on tehty johtajasopimus ajalle 2024-toistaiseksi. Mikäli virkasuhde päättyy luottamuspujan vuoksi, johtajasopimuksessa on sovittu erokorvauksena 6 kk palkkaa vastaava euromäärä kahden (2) palvelusvuoteen saakka ja sen jälkeen erorahan suuruus on 12 kk:n palkkaa vastaava summa.

➤ Liitetietotosite 16.

Hämeenkyrön Vanhustentalosäätiön kanssa kunta on tehnyt vuokrasopimuksen, jonka voimassaolo on 31.12.2025 saakka, irtisanomisaika 12 kuukautta. Sopimuksessa kunta on sitoutunut vuokraamaan Vanhustentalosäätiön rakennukset, vuosivuokra kokonaisuudesta oli 163 th (161 th) euroa vuonna 2024 (2023).

➤ Liitetietotosite LT 7.

Hämeenkyrön Jäähalli Oy:n kanssa kunta on tehnyt seuraavat sopimukset:

- Svop sijoitussopimus, jossa sovitaan Hämeenkyrö Jäähalli Oy:n pääomittamisesta yhteismäärältään maksimissaan 400th euroa vuosina 2025-2026.

- sopimus "Hämeenkyrön Jäähallin käytöstä" vuodelle 2024 jossa määritellään, että kunta ostaa jääaikaa 180 th eurolla. Jääaika maksetaan yhtiölle kunnan avustuksena. Lisäksi sopimuksessa määritellään kunnan ja jäähallin välisistä oikeuksista ja velvollisuuksista kiinteistön huoltoon ja käyttöön.

- sopimus "Hämeenkyrön Jäähallin käytöstä" vuodelle 2025 jossa määritellään, että kunta ostaa jääaikaa 80 th eurolla. Jääaika maksetaan yhtiölle kunnan avustuksena. Lisäksi sopimuksessa määritellään kunnan ja jäähallin välisistä oikeuksista ja velvollisuuksista kiinteistön huoltoon ja käyttöön.

- sopimus liikuntapaikkojen kunnossapidosta 2023, missä sovitaan, että kunta ostaa yhtiöltä kunnan liikuntapaikkojen kunnossapitoa tarpeen mukaan. Sopimus on voimassa toistaiseksi 3 kkden irtisanomisajalla.

- sopimus työpanoksen myymisestä Jäähalliyhtiölle, missä sovitaan jään hoitoon, jäävuorojen järjestelyyn ja kiinteistöhuoltoon liittyvien tehtävien hoitamisesta. Sopimus on voimassa toistaiseksi 3 kkden irtisanomisajalla.

Lisäksi kunta on myöntänyt vapautuksen jäädytysveden vesimaksuista (Tekn.ltk 58§ 4.8.1998.) Hämeenkyrön Jäähalli Oy:lle.

➤ Liitetietotosite LT 17.

Lainat

Kunta on antanut lainaa

- Hämeenkyrön Vesi Oy:lle, pitkäaikainen pääomalaina, jonka takaisinmaksun erityisehtona on lainan pääoman takaisinmaksu vain, jos yhtiön taseen mukaiselle sidotulle pääomalle ja muille jakokelvottomille erille jää täysi kate, lainapääomaa jäljellä 13 th euroa.
- Hämeenkyrön Asunnonhankinta Oy:lle, lainapääomaa jäljellä 7 th euroa.
- Hämeenkyrön Jäähalli Oy:lle, pitkäaikaista lainapääomaa jäljellä 91 th euroa sekä lyhytaikaista lainaa 25 th euroa.

Takaukset

Kunta on taannut tytäryhtiöiden pitkäaikaisia lainoja rahoituslaitoksille, yhteensä takausvastuu 10,8 milj (8,3 milj.) euroa vuonna 2024 (2023).

Muut liiketoimet

Kunnan ja kunnan johtavien viranhaltijoiden tai luottamushenkilöiden välillä ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia. Tarkastus on tehty kunnan myyntireskontran asiakastiedoista, ostoreskontran toimittajarekisteristä ja hallinnon päätösten tarkastuksella.

5 Eriytetyt tilinpäätökset

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus

Vesihuoltolaitoksen olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Vesihuoltolaitos vastaa veden hankinnasta eli veden johtamisesta, käsittelystä ja toimittamisesta talousvetenä käytettäväksi sekä viemäröinnistä eli jäteveden, huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista sopimusten mukaisesti.

Vuoden lopussa vesihuoltolaitoksella oli kuluttajia yhteensä 3 256 kpl. Uusia liittyjiä saatiin vuoden aikana 31 kpl.

Vettä laskutettiin omilta asiakkailta (pois lukien tukkumyynti) 300 843 m³ ja jätevettä 326 789 m³. Vesilaskutuksessa oli nousua edelliseen vuoteen 1,50 % ja jätevedessä 5,29 %. Suurimpia vesiasiakkaita löytyi osuuskuntien lisäksi teollisuuden ja kaupan alalta. Suurimmat jätevesiasiakkaat olivat teollisuudesta, terveyskeskuksesta, Kurjenmäkikodista, Sastamalan koulutuskuntayhtymä Saskystä ja taloyhtiöistä.

Vuoden aikana myytiin tukkuvettä Nokialle 812 628 m³ ja Sastamalaan 180 725 m³. Tukkuveden myynnissä oli vähennystä Nokialle myydyssä määrässä 5,93 % ja Sastamalaan myydyssä määrässä lisäystä 19,28 %.

Vuoden aikana havaittiin ja korjattiin viisi vesijohtovuotoa. Viemäritukoksia ja rikkoja korjattiin yksi kappale. Kiinteistöjen vesimittareita vaihdettiin ja asennettiin uudiskohteisiin 71 kpl. Uudet vesimittarit ovat etäluettavia malleja. Asennuksia tehdään vuosittain ja etäluettavien osuus kaikista mittareista on tällä hetkellä noin 13 %. Jätevedenpumppaamoilla ja paineenkorotusasemilla käytiin 80 kertaa huoltoja tekemässä ja laiterikkoja korjaamassa ja lisäksi jätevedenpuhdistamolla laiterikkoja ilmeni ja korjattiin 11 kertaa.

Vesihuoltolaitos otti kesällä -23 käyttöön uuden tekstiviestipalvelun, mikä mahdollistaa vesihuollon viestien lähettämisen kaikkiin julkisiin numeroihin ilman, että numeroa on erikseen annettu vesihuollon käyttöön. Tekstiviestilähetyksiä asiakkaille tehtiin vuonna 2024 75 kertaa ja lähetysten aiheena oli vesikatkosilmoitukset, vesimittarilukemien pyynti ja tiedotteet mittarinlukijoista.

Suurimpia valmistuneita investointeja olivat Seuloontien jatkeen ja Neidonniityntien alueen vesihuollon rakentaminen. Jätevedenpuhdistamon lämmöntalteenottohankkeen rakentaminen ei toteutunut. Hanke kilpailutettiin kaksi kertaa, mutta saatuja tarjouksia ei voitu hyväksyä koska ne ylittivät varatut määrärahat selvästi.

Toimintavuonna talousvesi täytti hyvin sosiaali- ja terveysministeriön asettamat laatuvaatimukset ja -suositukset. Talousvesinäytteitä otettiin omalla henkilökunnalla 11 kertaa yhteensä 58 kohteesta ja lisäksi terveysviranomaiset ottivat yhden kerran 8 kohteesta laajemmat vesinäytteet. Talousveden laadunvalvonnassa on lisäksi useita jatkuvatoimisia mittauskohteita kaukovalvontaan liitettynä.

Hämeenkyrön jätevedenpuhdistamon puhdistustulos vuonna 2024 täytti ympäristöluvan lupamääräykset, lukuun ottamatta toisen jakson kokonaisfosforin jäännöspitoisuutta ja poistotehoa sekä vuosikeskiarvona tarkasteltavaa kokonaistypen poistotehoa. Yhdyskuntajätevesiasetuksessa määritetyt vaatimukset täyttyivät vuonna 2024.

Vesi- ja jätevesinäytteet tutkii ja raportoi Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen omistama laboratorio KVVY Tutkimus Oy.

Vesihuollon hintatasoa, tehokkuutta, laatua ja kannattavuutta kuvaavia tunnuslukuja

Lähikuntien vesimaksuja (tavallinen kulutus, käyttömaksu) €/m³ (alv 25,5 %):

	2/2025
Hämeenkyrö	2,20
Ikaalinen	1,67
Parkano	1,82
Nokia	2,38
Ylöjärvi	2,75
Sastamala	2,65
Kyröskosken VH Oy	1,77

Lähikuntien jätevesimaksuja (tavallinen kulutus, käyttömaksu) €/m³ (alv 25,5 %):

	2/2025
Hämeenkyrö	3,64
Ikaalinen	3,04
Parkano	2,96
Nokia	3,84
Ylöjärvi	4,62
Sastamala	3,65

Tunnuslukuja:**Vesilaitos**

- Laskuttamattoman veden määrä prosentteina: $(1053+347-301-993) / (1053+347-993)*100 = \mathbf{26,0\%}$
(laskua edelliseen vuoteen 7,5%)
*Kaava, (1000m³/vuosi): (Verkostoon pumpattu vesimäärä, + ostettu vesimäärä - laskutettu vesimäärä omilta asiakkailta - laskutettu vesimäärä muilta vesilaitoksilta) / (Verkostoon pumpattu vesimäärä + ostettu vesimäärä - laskutettu vesimäärä muilta vesilaitoksilta) *100*
- Miharin vedenottamon toimintakulut (1000€) / verkostoon pumpattu vesimäärä (1000m³) 242 / 1053 = **0,23 €/m³** (nousua 3 senttiä edelliseen vuoteen)
Vesilaitoksen toimintakulut (1000€) / laskutettu vesi omilta asiakkailta (1000m³) 575 / 301 = **1,91 €/m³** (nousua 6 snt edellisestä vuodesta)
- Vesilaitoksen toimintakulut (1000€) / kaikki laskutettu vesi (1000m³) 575 / 1294 = **0,44 €/m³** (nousua 2 senttiä edellisestä vuodesta)
- Miharin vedenottamon energiankulutus (MWh) / verkostoon pumpattu vesimäärä (1000m³) 525 / 1053 = **0,50 kwh / m³** (nousua 0,01 kwh edelliseen vuoteen)
- Vesilaitoksen henkilöstökulut %:na (1000€) / vesilaitoksen toimintakulut (1000€) 105 / 575*100 = **18,3%** (laskua 2,5 % yksikköä edelliseen vuoteen)
Huom. Toimintakulut eivät sisällä poistoja.

Jätevesilaitos

- Jäteveden vuotovesimäärä prosentteina: $(758+7-327-89-13)/(758+7-89-13)*100 = \mathbf{50,7\%}$ (laskua edelliseen vuoteen 15,5 %)
*Kaava (1000m³/vuosi) (omalle jätevedenpuhdistamolle tuleva jätevesimäärä + muualle puhdistettavaksi johdettu jätevesimäärä - laskutettu jätevesimäärä omilta asiakkailta - laskutettu jätevesimäärä muilta laitoksilta - laskutettu jätevesimäärä loka-autoilta) / (omalle jätevedenpuhdistamolle tuleva jätevesimäärä + muualle puhdistettavaksi johdettu jätevesimäärä - laskutettu jätevesimäärä muilta laitoksilta - laskutettu jätevesimäärä loka-autoilta) *100*

- Viemärlaitoksen toimintakulut (1000€) / laskutettu jätevesi (1000m³)
857 / (327 + 89 + 13) = **2,00 €/m³** (nousua edelliseen vuoteen 8 snt)
 - Puhdistamon toimintakulut (1000€) / puhdistamolle vastaanotettu jätevesimäärä (1000m³) 556 / 758
= **0,73 €/m³** (nousua edelliseen vuoteen 3 snt)
Jäteveden puhdistamon energiankulutus (MWh)/ vastaanotettu jätevesimäärä (1000m³) 1008 / 758 =
1,33 kwh / m³ (nousua edelliseen vuoteen 0,10 kwh)
 - Jätevesilaitoksen henkilöstökulut %:na (1000€) / jätevesilaitoksen toimintakulut (1000€)
127 / 790*100 = **16,1%** (nousua edelliseen vuoteen 0,7%yksikköä)
- Huom. Toimintakulut eivät sisällä poistoja.

Hulevesien viemärointi, tiedot hintatasosta

Huleveden perusmaksut/vuosi muodostuivat vesimittarikoon mukaan seuraavasti:

- DN 25/ei mittaria 73,70 €, alv 25,5 %
- DN 32 93,82 €, alv 25,5 %

Hinnat maksutaksojen 1.10.2024 mukaiset.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vesihuoltoverkostoa laajennetaan uusille kaava-alueille mm. Ranta-Niskalan alueelle niin, että erikokoisia vesihuoltojohtoja rakennetaan yhteensä n. 0,5 km matkalle. Hankkeen on määrä valmistua viimeistään joulukuussa 2026. Vuoden 2025 suurimmat investoinnit ovat verkostojen ja laitteiden saneerausta.

Pääpaino tulevaisuuden jätevesipuolen investoinneissa tulee olemaan nykyisen jätevesiverkoston ja siihen liittyvien laitteiden saneerauksessa, uusien kaava-alueiden rakentamisessa, sekä harkittujen kokoojaviemäreiden rakentamisessa haja-asutusalueelle; erityisesti Kyröskosken alueen jätevesiviemäriverkoston saneerauksessa.

Puhdasvesipuolen pääpaino investoinneissa tulee olemaan nykyisen verkoston ja laitteiden saneerauksessa ja uusien kaava-alueiden rakentamisessa.

Tehdyt suuret investoinnit aiheuttavat taksoihin edelleen nostopaineita poistojen kattamisen johdosta. Maltillisilla vuosittaisilla hintojen tarkistuksilla pyritään saamaan vesihuoltolaitoksen talous jälleen omat menot kattavaksi arviolta 5-6 vuodessa. Marraskuussa 2022 valmistui Hämeenkyrön vesihuoltolaitoksen ulkopuolisen tahon tekemä talousennuste, jonka yhteenvedon mukaan vesihuoltolaitoksen maksuihin vaaditaan maltillisia alle 10 % korotuksia talouden tasapainottamiseksi.

Vesihuoltolaitoksen henkilöstö

- Yhdyskuntatekniikan päällikkö (0,55)
- Puhdistamonhoitaja (1)
- Vesihuoltolaitoksen asentaja (2)
- Jätevedenpuhdistamolla ja vesihuoltolaitoksella oli työharjoittelussa Saskystä yksi opiskelija vajaa kolme kuukautta sekä palkkatuella 6 kuukautta yksi henkilö. Lisäksi kesällä 2024 oli kolme nuorta koululaista vesimittareita lukemassa kahden viikon ajan kukin.

Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

RISKI	SEURAUUS	RISKIN SUURUUS	ESIINTYMINEN
Pohjaveden valuma- ja/tai muodostumisalueella sattuva pohjaveden laatu heikentävä onnettomuus	Pohjaveden käytölle voidaan joutua asettamaan käyttörajoituksia tai sen käyttö kielletään kokonaan	Vakava (epidemian mahdollisuus)	Harvinainen (kerran kymmenessä vuodessa)
Pohjaveden riittävyys	Pohjaveden toimittamista voidaan joutua rajoittamaan tai kokonaan lopettamaan	Huomattava (vähäinen ja tilapäinen terveydellinen haitta)	Harvinainen (kerran kymmenessä vuodessa)
Sähkökatkos	Verkostoveden jakelu keskeytyy; jäteveden johtaminen keskeytyy	Vähäinen (esteettinen haitta)	Todennäköinen (kaksi kertaa vuodessa)
Verkostovuoto	Häiriöitä veden laadussa, mahdollisia toimituskatkoksia; jätevettä pääsee maastoon	Huomattava (vähäinen ja tilapäinen terveydellinen haitta)	Todennäköinen (kaksi viidessä vuodessa)
Vedenkäsittely- ja desinfiointilaitteiden rikkoutuminen	Häiriöitä käsitellyn veden laadussa, mahdollisia toimituskatkoksia	Huomattava (vähäinen ja tilapäinen terveydellinen haitta)	Satunnainen (kerran viidessä vuodessa)
Soodan syötön liika-anostus	Käsitellyn veden toimittamista voidaan joutua rajoittamaan tai kokonaan lopettamaan	Vakava (epidemian mahdollisuus)	Harvinainen (kerran kymmenessä vuodessa)
Automaatio- ja/tai hälytysjärjestelmien toimintahäiriöt	Vedenottamon valvonta- ja hoitotyöt vaikeutuvat	Vähäinen (esteettinen haitta)	Todennäköinen (kaksi kertaa vuodessa)
Ilkivalta / terrori	Mahdollisia toimituskatkoksia ja muutoksia veden laadussa	Vakava (epidemian mahdollisuus)	Harvinainen (kerran kymmenessä vuodessa)
Puhdistamobakteerien tuhoutuminen	Puhdistamon toiminta keskeytyy; lietekannan uudelleen kasvatus	Huomattava	Satunnainen (kerran viidessä vuodessa)
Jäteveden ohivirtaus / ympäristön saastuminen	Puhdistamattoman jäteveden joutuminen jokeen/ ympäristön saastuminen	Vakava	Todennäköinen (kaksi kertaa vuodessa)
Joen pinta korkealla	Jokivesi virtaa puhdistamoon	Huomattava	Satunnainen (kerran viidessä vuodessa)

Riskit on kartoitettu yksityiskohtaisemmin mm. Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen toimintakorteissa, valmiussuunnitelmassa ja omavalvontatutkimusohjelmissa, sekä sähköisissä ohjelmissa wsp:ssä ja ssp:ssä. Omavalvontasuunnitelma (tehdään yhdessä terveystarkastajan kanssa) ja valmiussuunnitelma päivitettiin molemmat kesällä 2023.

Talousveden hankintaan, sekä viemärointiin ja jäteveden puhdistamiseen liittyy terveys- ja ympäristöriskejä. Näiden riskien tunnistamiseen ja hallintaan on kehitetty Water Safety Plan (WSP, talousvesi), sekä Sanitation Safety Plan (SSP, jätevesihuolto) -riskinhallintamallit. Kehitettyjen mallien avulla vesihuoltolaitokset pystyvät keskittymään tehokkaasti oman toimintansa analysointiin ja dokumentoimaan näihin liittyviä riskejä mallien pohjalta kehitetyllä verkkopohjaisella ohjelmistolla.

Lisäksi vesihuoltolaitoksen henkilökunnalla on käytössä tilannekohtaiset toimintakortit erilaisiin häiriötilanteisiin. Toimintakortit ovat myös liitteenä päivitetystä valmiussuunnitelmassa.

Ympäristökijät

Pohjavesiensuojelusuunnitelma on viimeksi päivitetty vuonna 2015. Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien avulla pyritään ehkäisemään toiminta, joka pilaisi tai heikentäisi pohjaveden laatua tai määrää. Suojelusuunnitelmassa on selvitetty alueen hydrogeologiset ominaisuudet ja kartoitettu pohjavesialueilla sijaitsevat riskitekijät. Suunnitelmassa on esitetty tarvittavat toimenpidesuositukset pohjavesialueella jo oleville sekä sinne mahdollisesti tuleville riskitekijöille.

Hanke on toteutettu yhteistyössä Pirkanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus), Hämeenkyrön kunnan, Hämeenkyrön Vesi Oy:n, Kyröskosken Vesihuolto Oy:n ja Hämeenkyrön kunnan Vesihuoltolaitoksen kanssa.

Ulvaanharjun A ja B pohjavesialueilla on valmistunut geologisen rakenteen ja pohjavesiolosuhteiden selvitystyö. Hankkeen maastotyöt alkoivat marraskuussa 2019 ja koko rakenneselvitystyö valmistui niin, että loppu raportti on päivätty 22.9.2020. Hankkeessa olivat kunnan ja vesihuoltolaitosten lisäksi mukana Pirkanmaan ELY-keskus ja geologian tutkimuskeskus GTK.

Geologisen rakenteen selvitys Hämeenkyrössä Mahnalanharjun, Miharin ja Ketunkivenkankaan pohjavesialueilla on valmistunut 30.3.2022. Se olikin viimeinen rakenneselvitys, mikä Hämeenkyrön pohjavesialueille tehtiin. Nyt kaikki merkittävät pohjavesialueet on selvitetty.

Tiivistelmä:

GTK on tehnyt geologisen rakenteen selvityksen Hämeenkyrön Mahnalanharjun, Miharin ja Ketunkivenkankaan pohjavesialueilla. Tutkimuksessa selvitettiin kallionpinnan korkokuva, pohjavedenpinnan tasoa ja virtaussuuntia. Kallion korkeustaso vaihtelee Mahnalanharjun pohjavesialueella noin 28 metristä mpy. noin 130 metriin mpy., Miharin pohjavesialueella 40 metristä merenpinnan alapuolella aina +170 metriin mpy. ja Ketunkivenkankaan pohjavesialueella noin +120 – +175 m mpy. Mahnalanharjun pohjavesialueella pohjavesi on korkeustasolla noin +61 – +70 m mpy., Miharin pohjavesialueella noin +60 m mpy. – +158 m mpy. ja Ketunkivenkankaan pohjavesialueella korkeustasolla noin +143 – +158 m mpy. Pohjavesikerroksen paksuus vaihtelee koko koko Mahnalanharjun – Miharin – Ketunkivenkankaan tutkimusalueella nolasta (ei pohjavesikerrosta) lähes 110 metriin. Ketunkivenkankaalla ja Varvarinkankaalla vettä on ohuelti vain kalliopainanteissa ja laaksojen pohjilla

Pirkanmaan ELY-keskus on tarkistanut vuonna 2019 kaikkien Hämeenkyrön alueella sijaitsevien pohjavesialueiden rajaukset ja luokitukset. Rajaaminen ja luokitus perustuvat vesien ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) uuden 2a luvun 10 A-d § sekä valtioneuvoston asetukseen vesienhoidon järjestämisestä uuden 2a luvun 8 a-e §.

Pohjavesialueet rajataan geologisina kokonaisuuksina saatavilla olevan hydrogeologisen tiedon perusteella. Pohjavesialueet luokitellaan vedenhankintakäyttöön soveltuvuuden ja suojelutarpeen perusteella luokkiin 1, 2, 1E, 2E tai E.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Vesihuoltolaitoksen taloutta valvotaan sisäisesti elinympäristöpalveluiden toimesta käyttötalouden toteutumaa seuraamalla ja investointien toteutumaportteilla. Raportit menevät tiedoksi ja talousasioita myös käsitellään jokaisessa elinympäristölautakunnan kokouksessa ja useimmissa elinympäristöpalveluiden johtoryhmissä.

Viranhaltijoiden lisäksi vesihuoltolaitoksen toimintaa seuraa ja valvoo kunnan hallintosäännössä määritetyllä tavalla omalta osaltaan elinympäristölautakunta, tarkastuslautakunta, kunnanhallitus ja valtuusto.

Vuonna 2024 elinympäristöjohtajan sisäisen tarkastuksen kohteena ei ollut vesihuoltolaitoksen toimintaan (käyttötalous) tai investointeihin liittyviä asioita.

Puhtaan veden laatua tarkkaillaan laitoksilta ja verkostosta otettavilla vesinäytteillä, jotka tutkitaan KVVY:n laboratoriossa Tampereella. Tulokset menevät automaattisesti aina tiedoksi myös valvovalle viranomaiselle Pirtevaan. Näytteenotto ja muut laatua ja puhtautta koskevat toimintatavat on määritelty valvontatutkimusohjelmassa, jotka on laadittu yhteistyössä ympäristöterveydenhuollon (Pirteva) ja Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen kanssa sekä AVI:n myöntämissä ottoluvissa.

Voimassa olevat valvontatutkimusohjelmat on laadittu vuosille 2023 - 2027. AVI on myöntänyt uudet ottoluvat Mihariin ja Ulvaanharjulle vuonna 2018. Oma-valvontatutkimusohjelmat päivitettiin yhdessä ympäristöterveydenhuollon kanssa niin, että uudet ohjelmat otettiin käyttöön 20.6. 2023.

Jätevedenpuhdistamon toimintaa tarkkaillaan näytteiden ottamisella jätevedestä. Näytteitä otetaan KVVY:n toimesta kerran kuussa ja lisäksi ELY:n toimesta 4-6 kertaa vuodessa. KVVY:n laboratoriotulokset ja kertaraaportit menevät automaattisesti aina myös tiedoksi valvovalle viranomaiselle ELY:yn. Näytteenotto ja muut jätevedenpuhdistuksen vaatimat toimenpiteet on määritelty puhdistamon ympäristöluvassa.

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Vesihuoltolaitoksen laskennallinen tuloslaskelma

	2024	2023
LIIVEVAIHTO	2 308 750,83	2 165 988,03
Valmistus omaan käyttöön	10 110,96	14 667,84
Liiketoiminnan muut tuotot	19 288,00	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-604 236,69	-632 726,09
Palvelujen ostot	-537 871,36	-586 988,46
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-294 047,83	-241 600,29
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-48 854,13	-40 559,53
Muut henkilösivukulut	-7 784,23	-7 600,04
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 260 665,49	-1 192 953,74
Liiketoiminnan muut kulut	-59 900,28	-100 264,81
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-475 210,22	-622 037,09
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomasta	-16 038,09	-16 038,09
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-491 248,31	-638 075,18

Vesihuoltolaitoksen laskennallinen tase

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	1 007 187,69	1 104 401,01
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 930 427,49	8 865 979,30
Koneet ja kalusto	11 862,99	61 759,51
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	219,20
Sijoitukset		
Toimeksiantojen varat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	132 057,54	100 028,71
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset		
VASTAAVAA	9 081 535,71	10 132 387,73
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	3 725 736,15	3 751 398,69
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-4 074 558,28	-3 436 483,10
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-491 248,31	-638 075,18
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Pakolliset varaukset		
Toimeksiantojen pääomat		
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	9 412 930,74	10 004 563,28
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Ostovelat	166 922,20	204 616,65
Muut velat	278 534,40	193 344,21
Siirtovelat	63 218,81	53 023,18
VASTATTAVAA	9 081 535,71	10 132 387,73

Vesihuoltolaitoksen laskennallinen rahoituslaskelma

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä (+) / alijäämä (-)	-475 210,22	-622 037,09
Poistot ja arvonalentumiset	1 260 665,49	1 192 953,74
Rahoitustuotot ja -kulut	-16 038,09	-16 038,09
	<u>769 417,18</u>	<u>554 878,56</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-177 784,64	-1 237 827,86
	<u>-177 784,64</u>	<u>-1 237 827,86</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	591 632,54	-682 949,30
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0,00	682 949,30
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-591 632,54	0,00
	<u>-591 632,54</u>	<u>682 949,30</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	-32 028,83	15 031,33
Korottomien velkojen muutos	57 691,37	-19 155,99
	<u>25 662,54</u>	<u>-4 124,66</u>
Rahoituksen rahavirta	-565 970,00	678 824,64
Rahavarojen muutos	25 662,54	-4 124,66

Vesihuoltolaitoksen talousarvion toteutumisvertailu**Vesihuoltolaitos**

Yhdyskuntatekniikan päällikkö Jari Luoma

euroa	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	TP 2024
Menot	1 609 700	1 437 200	1 437 200	1 552 700
Tulot	2 180 700	2 418 000	2 418 000	2 338 200
Netto	+570 900	+980 800	+980 800	+785 500

Menot (toimintakulut) ylittyivät käyttösuunnitelmaan nähden noin 114 000 euroa (7,9%), mikä johtui suurimaksi osaksi henkilöstökuluihin ja aineisiin, tarvikkeisiin ja tavarihin kohdistuneista ylityksistä.

Tuloissa (toimintatuotot) jäätiin käyttösuunnitelmaan 2024 verrattuna noin 80 000 euroa (3,3%). Suurin ero käyttösuunnitelmaan tuli omien asiakkaiden vesimaksutuloissa ja liittymismaksutuloissa.

Vuosikate parani edelliseen vuoteen 2023 verrattuna 215 796 euroa (38,9%).

Investointiosan toteutumavertailu
Vesihuolto

Hanke	aikai- semmat inves- toinnit	TA 2024	MTA 2024	TP 2024	koko- nais- kustan- nus	lisätiedot
Vesihuoltohank- keet, menot		830 000	413 000	177 785		
<i>Jätevesipuhdistamon lämmön talteenotto ltk</i>		<i>460 000</i>	<i>190 000</i>			<i>Valtiolta saatiin 190 000 euron avustuspäätös kokonaishinnasta eli hanke yhteensä 460 000 euroa. Kunnan kustannukseksi olisi jäänyt 270 000 euroa. Hanke ei toteutunut, mutta avustusta saatiin suunnittelukustannuksiin 40 % eli 13 579 euroa. Hanke jäi toteuttamatta kilpailutuksessa saatujen liian kalliiden tarjousten vuoksi ja siitä aiheutuneet suunnittelukulut sekä saatu avustus siirrettiin käyttötalouteen. Säästyneet eurot siirretty muutostalousarviovaiheessa muille tarvittaville kohteille.</i>
<i>Seuloontie ltk</i>		<i>300 000</i>	<i>148 000</i>	<i>99 183</i>	<i>99 183</i>	<i>Suunnittelu tehty 2023. Kilpailutuksessa saadut urakatarjoukset alittivat kustannusarvion. Hanke valmistui 2024.</i>
<i>Sasin asemakaava- alueen vesihuolto ltk</i>		<i>70 000</i>	<i>75 000</i>	<i>78 601</i>	<i>78 601</i>	<i>Suunnittelu tehty 2023 Neidonniityn pientaloalueesta. Hanke valmistui 2024.</i>
Vesihuoltohank- keet, tulot Avustus jäteveden lämmön talteenot- toon		-190 000	-190 000			Hanke ei toteutunut. Raportoitu kohteessa Jätevesipuhdistamon lämmön talteenotto ltk
Menot		830 000	413 000	177 785		
Tulot		-190 000	-190 000	0		
Netto		640 000	223 000	177 785		

Vesihuoltolain edellyttämät lisätiedot

Vesihuoltolain edellyttämät lisätiedot:

Huleveden viemärointi on erotettu laskennallisesti vesihuoltolaitoksen tilinpäätöksestä hulevesiliittymien liittymäpääomien suhteessa koko vesihuoltolaitoksen peruspääomaan. Tämän mukaan laskennallisesti eriytetyn huleveden viemäroinnin osuus on 0,56 % vesihuoltolaitoksen kokonaisuudesta.

Peruspääoma (v. 2002)	1 404 706,37	43,79
Liittymismaksupääomat (v. 2004)		
- Vesiliittymismaksut	1 421 745,18	44,32
- Viemäri liittymismaksut	363 052,46	11,32
- Hulevesiliittymismaksut	18 113,50	0,56
	3 207 617,51	100,00

Vesihuolto ja huleveden viemärointi
Laskennallinen tuloslaskelma

	VESIHUOLTO		HULEVEDEN VIEMÄRÖINTI	
	2024	2023	2024	2023
LIIKEVAIHTO	2 295 821,83	2 153 858,50	12 929,00	12 129,53
Valmistus omaan käyttöön	10 054,34	14 585,70	56,62	82,14
Liiketoiminnan muut tuotot	19 179,99	0,00	108,01	0,00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-600 852,96	-629 182,82	-3 383,73	-3 543,27
Palvelujen ostot	-534 859,28	-583 701,32	-3 012,08	-3 287,14
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-292 401,16	-240 247,33	-1 646,67	-1 325,96
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	-48 580,55	-40 332,40	-273,58	-227,13
Muut henkilöstösivukulut	-7 740,64	-7 557,48	-43,59	-42,56
Poistot ja arvonalentumiset	-1 253 605,76	-1 186 273,20	-7 059,73	-6 680,54
Liiketoiminnan muut kulut	-59 564,84	-99 703,33	-335,44	-561,48
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-472 549,04	-618 553,68	-2 661,18	-3 483,41
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korvaus peruspääomasta	-15 948,28	-15 948,28	-89,81	-89,81
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-488 497,32	-634 501,96	-2 750,99	-3 573,22

Vesihuolto ja huleveden viemärointi
Laskennallinen tase

	VESIHUOLTO		HULEVEDEN VIEMÄRÖINTI	
	2024	2023	2024	2023
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineelliset hyödykkeet				
Rakennukset	1 001 547,44	1 098 216,36	5 640,25	6 184,65
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 886 017,10	8 816 329,82	44 410,39	49 649,48
Koneet ja kalusto	11 796,56	61 413,66	66,43	345,85
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	217,97	0,00	1,23
Sijoitukset				
Toimeksiantojen varat				
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Saamiset				
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	131 318,02	99 468,55	739,52	560,16
Rahoitusarvopaperit				
Rahat ja pankkisaamiset				
VASTAAVAA	9 030 679,11	10 075 646,36	50 856,60	56 741,37
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Jäännöspääoma	3 704 872,03	3 730 390,86	20 864,12	21 007,83
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-4 051 740,75	-3 417 238,79	-22 817,53	-19 244,31
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-488 497,32	-634 501,96	-2 750,99	-3 573,22
Poistoero ja vapaaehtoiset vaukset				
Pakolliset varaukset				
Toimeksiantojen pääomat				
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	9 360 218,33	9 948 537,73	52 712,41	56 025,55
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Ostovelat	165 987,44	203 470,80	934,76	1 145,85
Muut velat	276 974,61	192 261,48	1 559,79	1 082,73
Siirtovelat	62 864,78	52 726,25	354,03	296,93
VASTATTAVAA	9 030 679,11	10 075 646,36	50 856,60	56 741,37

Vesihuoltolaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot**VESIHUOLTOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT****Arvostus ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät****Pysyvät vastaavat****Pysyvien vastaavien arvostus**

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelmanmukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun ja valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelmanmukaisten poistojen perusteet.

Investointien rahoitusosuuksien käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintahintaan saadut rahoitusosuudet on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennyksiksi.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tiedot ovat vertailukelpoiset edelliseen tilikauteen.

Aikaisempia tilikausia koskevien virheiden käsittely tilinpäätöksessä

Tilinpäätöksessä ei ole aiempiin tilikausiin kohdistuvien virheiden korjauksia.

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Toimintatuotot tehtäväalueittain**

	2024	2023
Vesi- ja jätevesimaksut	1 700 362,83	1 576 644,95
Vesi- ja jätevesimaksut, sisäiset	95 777,90	118 707,79
Vesihuollon liittymismaksut	62 879,07	74 045,61
Jätteenkäsittelymaksut	72 980,13	66 749,58
Jätteenkäsittelymaksut, sisäinen	791,73	541,51
Muut yhteistoimintakorvaukset	350 807,59	314 778,47
Muut tuotot	25 151,58	14 520,12
Toimintatuotot yhteensä	2 308 750,83	2 165 988,03

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet vesihuoltolaitoksen tilinpäätöksessä

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua ja valtuuston hyväksymää poistosuunnitelmaa.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

OMAISUUSLAJI	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuosina	Poisto %
Aineettomat hyödykkeet			
Tietokoneohjelmistot	tasa	2	
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset			
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasa	20-30	
Muut rakennukset/talouksrakennukset	tasa	10	
Perusparannusmenon poistoaikaa koskeva määrittely tehdään hankkeen taloudelliseen merkitykseen perustuen, hankesuunnitelman tai talousarvion hyväksynnän yhteydessä.			
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Maa- ja vesirakenteet			
Muut maa- ja vesirakenteet	menoj.		20
Johtoverkostot ja laitteet			
Vedenjakelu verkosto	menoj.		10
Viemäriverkosto	menoj.		10
Muut putki- ja kaapeliverkot	menoj.		20
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet			
Sähkö-, vesi- yms. laitojen koneet ja laitteet	tasa	10	
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	tasa	10	
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet			
Muut kuljetusvälineet (autot)	tasa	4	
Muut laitteet ja kalusteet	tasa	3	

Investointiraja on 10 000 euroa. Tätä pienemmät hankinnat kirjataan vuosikuluina käyttötalouteen. Ensikertaisen kalustamisen osalta ei noudateta rakennuksen poistoaikaa vaan kaluston.

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot, vesihuoltolaitos****Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet**

	Aineelliset hyödykkeet				Yhteensä
	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesken. hankinnat	
Poistamaton hank.meno 1.1.	1 104 401,01	8 865 979,30	61 759,51	219,20	10 032 359,02
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	177 784,64	177 784,64
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	178 003,84	0,00	-178 003,84	0,00
Tilikauden poisto	-97 213,32	-1 113 555,65	-49 896,52	0,00	-1 260 665,49
Arvonlennukset ja niiden pal.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hank.meno 31.12.	1 007 187,69	7 930 427,49	11 862,99	0,00	8 949 478,17
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 007 187,69	7 930 427,49	11 862,99	0,00	8 949 478,17

Saamisten erittely**Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät**

	2024	2023
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	132 057,54	100 028,73
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	132 057,54	100 028,73

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot, vesihuoltolaitos

	2024	2023
Jäännöspääoma	3 725 736,15	3 751 398,69
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	-4 074 558,28	-3 436 483,10
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	-4 074 558,28	-3 436 483,10
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-491 248,31	-638 075,18
Oma pääoma yhteensä	-840 070,44	-323 159,59

Muiden velkojen erittely

	2024	2023
Muut velat		
Liittymismaksut	0,00	0,00
Muut velat	9 258,95	7 048,04
Muut velat yhteensä	9 258,95	7 048,04

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkajaksotus	63 218,81	53 023,18
Siirtovelat yhteensä	63 218,81	53 023,18

Henkilöstöä koskevat liitetiedot, vesihuoltolaitos**Henkilöstön lukumäärä 31.12.**

	2024	2023
Yhdyskuntatekniikan päällikkö	0,55	0,55
Puhdistamonhoitaja	1,00	1,00
Vesihuoltolaitoksen asentaja	2,00	2,50
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	3,55	4,05

6 Allekirjoitukset ja merkinnät

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Hämeenkyrössä 31 päivänä maalii kuuta 2025.

HÄMEENKYRÖN KUNNANHALLITUS

Plumen Kinnin Ranta
Suomen Kinnin Ranta
Ohjelmisto I. J.
Pa. Hiltunen
Liisa Parkkainen

TILINTARKASTAJAN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Tampereella sähköisen allekirjoituksen päivänä

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Minna Havia-Niemi
JHT, KHT

LUETTELOT JA SELVITYKSET

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

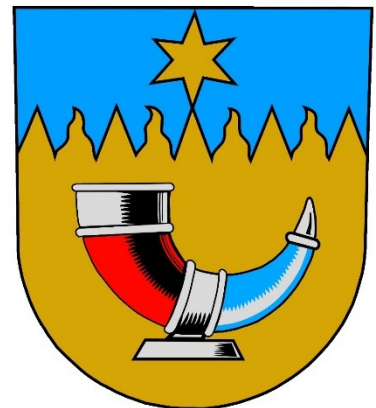
Tuloslaskelma, tase, pääkirja ja päiväkirja (sähköinen arkistointi).
Talousarvion toteutumisvertailu, palkkaluettelot, käyttöomaisuuden luettelot, luettelot arvopapereista (sähköinen / paperinen arkistointi).

KÄYTETYT TOSITELAJIT

Tlaji	Nimi	Säilytystapa	Säilytysaika
1	Kassatositteet	Sähköinen / paperi	10
2	Nordea tiliote	Sähköinen / paperi	10
4	Säästöpankki tiliote	Sähköinen / paperi	10
5	Osuuspankki tiliote	Sähköinen / paperi	10
7	Jatkuva tuottotili tiliote	Sähköinen / paperi	10
8	Danske Bank tiliote	Sähköinen / paperi	10
9	Palkat	Sähköinen / paperi	10
20	OR/maksut	Sähköinen / paperi	10
21	OR/laskut	Sähköinen / paperi	10
27	Ostolaskut, Approval	Sähköinen / paperi	10
29	Luottotappiot	Sähköinen / paperi	10
30	MR/suoritukset	Sähköinen / paperi	10
31	MR/laskut/hallinto- ja talouso	Sähköinen / paperi	6
34	MR/laskut/sivistyspalvelut	Sähköinen / paperi	6
35	MR/laskut/teknisetpalvelut	Sähköinen / paperi	6
37	MR/vesilaskutus	Sähköinen / paperi	6
39	MR/laskut/reskontra	Sähköinen / paperi	10
58	MR/Päivähoitolaskutus	Sähköinen / paperi	6
60	Viivästyskorot	Sähköinen / paperi	10
87	Avaustaseen muutos	Sähköinen / paperi	10
88	Poistojen kumoaminen kksittain	Sähköinen / paperi	10
89	Poistot	Sähköinen / paperi	10
90	Muistiotositteet	Sähköinen / paperi	10
91	KP Laskennalliset	Sähköinen / paperi	10
92	SL Laskennalliset	Sähköinen / paperi	10
93	SL Automaattikirjaukset	Sähköinen / paperi	10
94	SL Vyörytykset	Sähköinen / paperi	10
95	Alv-perusteen jako	Sähköinen / paperi	10
96	Sisäiset laskut	Sähköinen / paperi	10
98	Kirjanpidon tulos kirjaus	Sähköinen / paperi	10
99	Sisäisen laskennan tulos kirjaus	Sähköinen / paperi	10

TILINPÄÄTÖKSEN SÄILYTTÄMINEN

- Pysyvästi säilytettävät: tilinpäätöskirja, talousarvion toteutumisvertailu, tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus (sähköinen /paperiarkistointi)
- 10 vuotta säilytettävät: pääkirja ja päiväkirja (sähköinen arkistointi)
tase-erittelyt ja tililuettelo (paperiarkistointi)

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 137 pages before this page

Dokumentet inneholder 137 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 137 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 137 sider før denne side

Detta dokument innehåller 137 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende